ANUARUL VIII
AL
LICEULUI
«MIRCEA CEL BĂTRÂN»
DIN CONSTANȚA
PE ANII ȘCOLARI
1930 — 1931
ȘI
1931 — 1932

TIP. DACIA SOC. IN NUME COLECTIV

Inchinare eroilor neamului

Sărbătorirea Inălţării Domnului este ziua simbolică de preamărire a eroilor neamului. Aduc ecoul sentimentelor de pioasă amintire şi de adâncă veneraţie a tineretului şcolar, închinând un cuvânt de admiraţie şi vie recunoştinţă celor mai aleşi fii ai ţării.

Eroi sunt cei ce au adus jertfa vieţii lor în lupta pentru desrobirea neamului, pentru ridicarea ţării şi triumful adevărului. Eroismul este cea mai înaltă treaptă de ridicare a omului ce tinde spre dumnezeire. Jertfa de sine, în desăvârşită sinceritate, pentru idee, este atributul cel mai înalt al omului; ea îl înalţă în sferele cereşti.

Astăzi, în ziua Inălţării Domnului, sărbătorim triumful celui mai divin eroism. Dumnezeu Fiul, ce s'a întrupat şi a pătimit pentru răscumpărarea omului, se înalţă în toată splendoarea la cer; astăzi, când toată creştinătatea glorifică momentul cel mai sublim din istoria acestui pământ, se cade să înălţăm imnuri de laudă tuturor eroilor cari, pentru răscumpărarea nea-

mului nostru din robia seculară, au pătimit și s'au înălțat în panteonul marilor figuri din trecutul nostru istoric.

In ziua Inălțării, peste tot vedem flori încântătoare, lumină, verdeață. Puterea creatoare izbucnește în cele mai alese culori. Este simbolul vieții eterne, este manifestarea adevărului ce strivește minciuna, este natura eroică triumfătoare de lumină, de strălucire.

Astăzi, împreună cu întreaga fire, sărbătorim învierea puterii creatoare, biruința frumuseții și binelui. Cu aceeași sinceritate cu care natura înflorește, cu aceeași curată iubire cu care astăzi toate câmpiile înverzesc și radiază cele mai splendide culori, cu aceeași putere de adevăr și firească devoțiune, eroii și-au închinat viața neamului lor.

In această zi de sărbătoare, firea toată înalță un imn dumnezeesc de preamărire: este cea mai înaltă apoteoză a celor mai vrednici eroi ai poporului.

Astăzi în ziua Inălțării Domnului, se glorifică jertfa divină a Fiului Omului. Pe muntele Golgota, pe crucea pe care a expirat, prin cuele ce i s'au înfipt, prin sulița ce i-a străpuns coastele, prin chinurile trupești de neînchipuit ce a îndurat, s'a pecetluit peste tot pământul și pentru toate timpurile adevărul etern, legea supremă: iubește pe aproapele tău ca pe tine însuți, iubește pe vrăjmașii tăi, răscumpără răul cu bine și adevăr. Iubirea nimicește răul, iubirea este singura putere creatoare în lume. Legea iubirii este revelația cea mai sublimă ce s'a făcut omenirii prin Iisus Hristos.

Acelaşi adevăr s'a pecetluit prin jertfa miilor de eroi, cunoscuţi şi necunoscuţi, pe cari astăzi îi slăvim; este tot sărbătoarea iubirii creatoare, a dragostei desăvârşite de ţară şi neam, a puterii ce înfruntă toate piedicile. In ziua când preamărim pe Hristos, cel ce a dat omenirii legea iubirii, tot azi se cuvine să ne înălţăm cugetele şi să venerăm pe eroii ce s'au jertfit pentru iubire de ţară şi neam.

Să preamărim pe eroi, să risipim flori din belşug pe mormintele lor. Să nu-i deplângem. E o zi de triumf şi de sărbătoare. Să le cântăm imnuri de glorificare. Dar atâta nu-i de ajuns. Trebuie să dovedim prin fapte că am meritat jertfa lor. Cât bine vom putea săvârşi; curăţenia sufletească ce vom pune în ceea ce înfăptuim, aceasta va fi cea mai aleasă recunoştinţă. Să jertfim ceva din munca şi gândirea noastră pentru binele ţării şi atunci vom aduce adevăratul prinos de recunoştinţă neamului.

Tineretul şcolar din Constanţa, pe deplin pătruns de măreţia exemplului dat de eroii neamului, se străduește ca, animat de acelaşi spirit de jertfă, să devină scutul cel mai puternic al ţării în viitor.

Cu aceste sentimente, ne închinăm amintirii eroilor neamului.

Fie preaslăvită memoria eroilor. Faptele lor să fie mângâierea părinţilor şi copiilor lor, glorie neamului nostru, exemplu şi nebiruit îndemn tinerimii şcolare.

Binecuvântată şi în veci neştearsă fie memoria lor în cer şi pe pământ.

Unitatea națională și făuritorii ei

Sărbătorirea unirii principatelor din 1859 și a unirii tuturor Românilor în 1918 este o datorie pioasă față de cei ce și-au jertfit viața pentru înfăptuirea acestui vis secular, un prinos de admirație pentru conducătorii politici și culturali, pe cari i-am avut în decursul vremurilor și în același timp un izvor de îndemnuri nobile spre fapte înălțătoare, în deosebi pentru tinerimea școlară, din care se vor alege viitorii cetățeni și fruntași ai țării.

Cunoscând străduințele pline de abnegație ale luptătorilor din trecut, ni se clarifică și ni se întărește conștiința îndatoririlor noastre și cunoaștem mai bine căile de îndrumare a generațiilor viitoare.

Viața neamurilor este o desfășurare de lupte continue spre a-și asigura cele mai bune condiții de existență, pentru punerea în valoare a tuturor însușirilor sufletești, și vădirea întregului geniu național. Unirea țărilor române este încoronarea luptelor seculare ale poporului nostru; unitatea națională este expresia conștiinței comune, făurită din înfruntarea acelorași primejdii, din închegarea acelorași sentimente, din înfiriparea acelorași aspirațiuni.

Unirea nu este rezultatul întâmplător al unor norocoase operațiuni militare, sau al unor fericite combinațiuni diplomatice, ci este încheierea firească a străduințelor de veacuri ale poporului românesc

de a-și clădi un stat propriu, în care să poată în deplină libertate să-și manifeste toate aptitudinile, să-și îndeplinească misiunea pe pământ.

Nu trebuie să socotim unirea principatelor și a tuturor țărilor române drept ceva impus din afară, ci dimpotrivă este rezultatul unui proces din năuntru în afară, o revărsare a sufletului nostru în forme materiale; este o cucerire sufletească în primul rând.

Poporul nostru a fost în toate timpurile unitar; numai cadrele exterioare, pe care le dă organizația politică de stat, au lipsit, sau au fost neîndestulătoare. Ideea de stat unitar cu misiune culturală formează apogeul vieții conștiente a neamurilor. Până să se ajungă la această fază înaintată, viața sufletească a neamurilor a trecut prin alte stadii mai simple, prin forme și manifestări mai puțin complicate.

Unitatea noastră națională are la temelie o unitate etnică și de limbă. Din aceeași plămădeală de neamuri dela Nistru până la Tisa, a rezultat un popor omogen, cu aceeași limbă în tot cuprinsul Daciei, cu neînsemnate varietăți provinciale. Dela Suceava până la Craiova; din Brăila până în Bihor, e o singură limbă, pretutindeni înțeleasă, ca expresie a unui popor unitar.

Viața păstorească din primele timpuri a contribuit la unificarea limbii. In acest stadiu primitiv, constatăm aceleași credințe, aceeași literatură poporană, aceleași datini juridice, aceeași organizație politică. Obiceiul pământului în principate și acel „jus valahicum" în părțile de peste munți formează un cod popular uniform. Aceiași juzi și voevozi se găsesc și dincoace și dincolo de munți.

Toate instituțiile în această perioadă sunt izvorîte din instinctul de conservare; spiritul autocritic lipsește aproape cu totul în viața socială, ca și în acea individuală. Treptat însă începe să se făurească câteva idei îndrumătoare. Până să se ajungă la cunoașterea personalității proprii a poporului nostru, s'au căutat la început puncte de contact cu

lumea de afară, s'a căutat ca viața sufletească a noastră să se subsumeze într'o categorie mai largă. Astfel s'a născut *ideea de creştinătate*, pentru apărarea și triumful căreia voevozii noştri și-au dat prinosul lor de muncă și jertfe. Idealul creștin se vede din luptele duse contra Turcilor, având toate caracterul de adevărate cruciade. In acestă perioadă, Ștefan cel mare vede în țara lui o «*poartă a creştinătății*», iar pentru Mihai Viteazul cele trei țări întrunite sub sceptrul său sunt „*bastioane și apărătură a toată creştinătatea*".

In acelaşi timp, Ioan Corvin este apărătorul creştinătății, iar Vlad Țepeș în actele sale vesteşte că a început lupta cu Turcii nu numai pentru „țărișoara" lui, ci și, „pentru toată țara creștinilor dreptcredincioși".

Dar, nu numai pe calea armelor, domnii noștri au slujit acestui ideal creștin, ci și prin rolul cultural predominant îndeplinit în Orient, prin fundațiunile bisericeşti nu numai în țara noastră ci și la toate locurile sfinte din răsărit, prin ajutorarea tuturor mânăstirilor, prin tipărituri de cărți religioase pentru întreaga creștinătate ortodoxă; prin toată această operă culturală, domnii au lucrat supt înrâurirea ideei creştine. „Tot ce-am făcut până după anul 1650 și-a căutat îndreptățirea numai în legea creștină, în iubirea pentru dânsa, în jertfele pe care ea le cere". 1)

Neapărat, domnii luptă în primul rând pentru a apăra „*țărișoara*" lor, după cum se exprimă Vlad Țepeș; însă ideea de neam nu era încă clarificată.

Idealul creştin, ca principiu superior de călăuzire în conducerea principatelor, a început să slăbească în urma experiențelor dureroase de pe urma legăturilor cu Austriacii, Polonii și Rușii; treptat, în sfera largă a creştinătății, începe să se caute o categorie mai restrânsă, să se fixeze o notă mai apropiată de ființa poporului nostru, notă care să ne dife-

1) D-l N. Iorga.

renţieze mai bine de vecini. In cuprinsul ideei de creştinătate se pot subsuma şi politica de acaparare a Polonilor şi tendinţele imperialiste ale Austriacilor şi ortodoxismul, întrebuinţat ca armă de cucerire, a politicei ruseşti. Comunitatea de religie ajunsese să servească numai ca o nadă a politicei cuceritoare a Ruşilor. Faţă de această deviare a principiului creştin dela adevărata lui menire, poporul românesc trebuia să-şi găsească în altă direcţie sprijinul moral necesar în lupta pentru apărarea existenţei sale. Intrăm pe încetul în altă fază; prin activitatea conducătorilor noştri intelectuali se adaogă o notă nouă, care poate să exprime mai bine esenţa caracteristică a sufletului poporului românesc. Incepând cu cronicarii moldoveni şi munteni, trecând apoi prin scriitorii ardeleni şi prin epigonii lor răspândiţi în Muntenia în special, ajungem *la curentul latinist*. Origina romană a poporului nostru se pare în această perioadă că e trăsătura cea mai fundamentală a firii poporului român. Ideea romanităţii exclusive ajunge factorul moral cel mai puternic, tămăduitoarea cea mai sigură a tuturor umilinţelor şi suferinţelor îndurate în trecut.

Această idee insuflă încredere deplină în propriile noastre puteri, dă curaj şi optimism în izbânda tuturor străduinţelor.

Incă din secolul al 17-lea, începe să mijească conştiinţa unităţii de origină a poporului nostru. Fără niciun gând iredentist, ci numai din interes bisericesc, vedem că toate lucrările religioase eşite din tipografiile ţării româneşti erau răspândite în Ardeal, Bucovina, şi în toate ţările româneşti. Acum se tipăresc cărţi pentru întreg poporul românesc. Astfel Mitropolitul Simion Ştefan din Ardeal, în prefaţa scrierii sale, ne spune că cuvintele sunt «ca şi banii, acelea sunt cuvintele bune, pe care le înţeleg toţi». El se adresează deci Românilor de pretutindeni.

Conştiinţa unităţii exista în oarecare măsură şi vedem pe un preot din Transilvania scriind în

1711 pe o psaltire: „O am scris eu popa Bucur din Sâmbăta de jos, în zilele prea luminatului și înălțatului domn Ion Constantin Brâncoveanu Basarab Vv., domnul Țării Românești"1). Preotul acesta ardelean în 1711 își data scrisul lui, ca și când Brâncoveanu ar fi fost domnul Ardealului.

Curentul latinist a contribuit la deșteptarea conștiinții naționale în ambele principate. După ce a dat toate roadele binefăcătoare de care era capabil, cu timpul și acest curent ajunge neîndestulător.

Spre sfârșitul perioadei, ideea latinistă a dat naștere la tot felul de exagerări: latinizarea forțată a limbii, imitarea servilă a surorilor noastre latine mai mari: Franța și Italia. Ideea latinității, scoțând în evidență o notă caracteristică a sufletului nostru, își îndeplinise pe la mijlocul veacului trecut misiunea istorică.

Manifestările ei după 1850, îmbrăcate uneori într'o formă aproape grotescă, erau ultimele licăriri ale unui curent ce se stingea. Ideea latinității desbrăcată de exagerările ei, intră ca o notă necesară, pe lângă ideea creștină, în alcătuirea conștiinții poporului nostru; însă ambele nu mai sunt suficiente ca să ne dea impulsul moral în desfășurarea evenimentelor următoare.

Incă dinainte de 1850, se desemnează o fază nouă: Eliminând elementele străine sau păgubitoare, începe să se făurească o conștiință a neamului, care-și trăgea puterile din studiul trecutului, din cunoașterea literaturii poporane, din studiul datinilor noastre. Diferiți îndrumători ai culturii, în fruntea cărora stă ca inițiator Mihail Kogălniceanu, propagă ideea că un popor trebue să se cunoască întâiu pe sine; literatura, care este expresia cea mai aleasă a sufletului unei națiuni, trebue să se inspire în primul rând din viața acelei națiuni. Scriitorii vor trebui să cunoască acest suflet din literatura poporană, care în această epocă e culeasă și studiată cu cea mai mare râvnă. In perioada anteri-

1) Citate din d-l N. Iorga.

oară, imitația jucase rolul cel mai mare, nu numai în politică și în legislație, ci și în literatură. Acum misiunea cea mai mare este ca poporul prin scriitori, prin artiști, să-și vădească ființa proprie, originalitatea adevărată.

Noua concepție se desăvârșește din ce în ce mai mult sub înrâurirea activității critice a lui M. Kogălniceanu, Al. Russo, T. Maiorescu etc., iar cel ce a sintetizat și cristalizat mai perfect tendințele noului curent a fost Mihail Eminescu.

In chipul acesta, printr'o activitate culturală de veacuri, s'a ajuns la o diferențiare și precizare tot mai mare a sufletului poporului nostru, care tinde să se manifeste în forme cât mai perfecte politice și culturale. Din această schiță succintă, vedem că, din faza primitivă a migrațiilor păstorești până la epoca lui Eminescu, sufletul poporului nostru s'a diferențiat și precizat tot mai mult până ce a ajuns la faza conștiinței naționale, bazată pe studiul poporului în toate manifestările lui actuale și în întreaga lui evoluție istorică.

S'a clarificat, cred, astfel ideea exprimată la început că unirea țărilor române, că unitatea noastră națională nu este ceva extern și artificial, ci traducerea în fapte concrete a tendințelor de viață ale sufletului poporului nostru. Unirea țărilor române este forma adecvată, pe care și-a croit-o poporul nostru, ca să poată desfășura neturburat și pe deplin toate puterile sufletului său. Unirea principatelor și unitatea noastră națională au fost în primul rând o cucerire sufletească, o *biruință a gândului*, după cuvântul lui Miron Costin.

Călăuziți de aceste ideale, făurite prin întreaga activitate culturală a secolului trecut, s'a ajuns prin muncă și jertfă la unirea principatelor și în zilele noastre la unitatea aproape a tuturor Românilor. Acest spirit învietor s'a revărsat din operile marilor noștri cărturari, a inspirat școala și biserica, presa, oștirea; a însuflețit pe toți conducătorii no-

ștri și ne-a dat biruințele din războiul independenții și avântul eroic al luptătorilor din ultimul războiu.

Iubiți elevi,

Am ajuns astăzi prin jertfele atâtor generații de luptători să avem un stat liber cuprinzând în hotarele sale aproape tot neamul românesc. Ca să vă dați mai bine seama de progresul înfăptuit, de atâtea bunuri sufletești de care vă bucurați, care vi se pun cu atâta dărnicie la dispoziție, vă voiu reaminti că acum 100 ani în principate înflorea încă cultura grecească, iar școala lui Gh. Lazăr se închisese. Voi cultivați în limba părinților voștri toate științele cele mai înalte. Vă străduiți să gustați și să pricepeți operile marilor noștri scriitori. Nu uitați însă că nu e așa depărtată vremea când limba românească era socotită ca nevrednică de științe înalte. Limba românească nu era studiată ci „ai noștri oameni ai locului pedepsiți întru a noastră limbă". Un preot din 1702 spune că a tradus o carte în românește „pre limba cea mai proastă"1).

Dacă trecem peste 150 ani, auzim pe ministrul de externe al Rusiei susținând că revoluționarii din 1848 au tot felul de pretenții absurde „în numele unei pretinse naționalități, a cărei origină se perde în noaptea timpurilor".

Pentru înlăturarea acestor erori, au lucrat cronicarii, istoricii și filologii, criticii literari, poeții, scriitorii și învățătorii de toate gradele. Roadele acestei activități binefăcătoare le serbăm astăzi. De aceea ne luptăm și noi, profesorii voștri, ca prin învățătură să vă ridicați cât mai sus, să ajungeți și voi luptători însuflețiți de cea mai adâncă iubire pentru cultura românească și pentru patria noastră, astfel încât ea să strălucească cât mai sus în mijlocul națiunilor civilizate. Aduceți-vă aminte mereu de înălțătorul exemplu al atâtor elevi ai acestui li-

1) Citate din d-l N. Iorga.

ceu, cari au luptat vitejește pe toate fronturile și din cari unii au căzut în mod eroic la Turtucaia și Mărășești.

Preamărind astăzi actul unirii țărilor române, să ne aducem aminte cu pietate și admirație de toți luptătorii dispăruți.

Increzători în menirea înaltă a poporului nostru, să fim pregătiți să facem oricând în cuget curat jertfele ce ni se vor cere și din toată inima să strigăm:

Trăiască poporul român!

Trăiască conducătorul tuturor Românilor! Trăiască și înflorească tinerile generații de elevi!

Repartiția orelor în anul școlar 1930-1931

No. crt.	Numele și pronumele profesorului	Titlul în învățământ	Materia	Clase bugetare (Exponentul indică numărul orelor)	Total	Clase extrabugetare	Total	Tot. g-ral al orelor	Observații
1	*Diacon Gh. Popescu*	Provizor	Religia	I a^{2} I b^{2} II a^{2} II b^{2} III a^{2} III b^{2} IV a^{2} V^{2} VI a^{2} VII^{1}	19			19	
2	*Ilarie Reit*	Definitiv	Romàna	I b^{5} II b^{4} III b^{3} III a^{3}	15			19	Diriginte cl. III A
			Religia			IV b^{2} VI b^{2}	4		
3	*N. Vasiliu*	Provizor	Româna	IV a^{3} V^{3} VI a^{3} VII^{3}	12	VI b^{3}	3	21	Diriginte cl. VI B Orele de filosofie fac parte din catedra d-lui C. Mureșanu aflat in concediu.
			Filosofia	VI a^{2} VII^{2}	4	VI b^{2}	2		
4	*Gh. Toma*	Definitiv	Româna	I a^{5} II a^{4}	9			9	Diriginte cl. II A Definitiv cu ord. No. 33244 din 1931. Detașat dela liceul de băeți din Tulcea.

No. crt.	Numele și pronumele profesorului	Titlul în învățământ	Materia	Clase bugetare (Exponentul indică numărul orelor)	Total	Clase extrabugetare	Total	Tot. g-ral al orelor	Observații
5	*Petre Caragea*	Suplinitor	Romàna			IV b^{3}	3	3	
6	*Gr. Roșu*	Definitiv	Latina	IV a^{3} V^{3} VI a^{3} VII^{3}	12			18	Diriginte cl. IV A
			"			IV b^{3} VI b^{3}	6		
7	*Carol Blum*	Definitiv	Latina	III a^{2} III b^{2}	6			7	
			Elina	VI a^{1} VII^{1}		VI b^{1}	1		
8	*I. Granirer*	Provizor	Franceza	I a^{3} II a^{3} III a^{3} IV a^{2} V^{2}	13			13	
9	*Gr. Sàlceanu*	Provizor	Franceza	I b^{3} II b^{3} III b^{3} VI a^{2} VII^{2}	13			17	Diriginte cl. II B
			"			IV b^{2} VI b^{2}	4		
10	*Const. Mureșanu*	Definitiv	Germana	IV a^{3} V^{2} VI a^{2} VII^{2}	9			13	In concediu de studii în străinătate
			Filosofia	VI a^{2} VII^{2}	4				

No. crt.	Numele și pronumele profesorului	Titlul în învățământ	Materia	Clase bugetare (Exponentul indică numărul orelor	Total	Clase extrabugetare	Total	Tot. g-ral al orelor	Observații
11	*Eudoxiu Sireteanu*	Provizor	Germana	V^2 VI a^2 VII^2	6			8	Suplinitor al d-lui Const. Mureșanu. Titular la seminarul teologic din Constanța
			"			VI b^2	2		
12	*Victor Petroniu*	Suplinitor	Germana	IV a^2	2	IV b^2	2	4	Suplinitor al d-lui C. Mureșanu
13	*Gh. Coriolan*	Definitiv	Istoria	III a^2 IV a^2 V^2 VI a^2 VII^2	10			10	
14	*Elena Mihăileanu*	S-linitoare	Istoria	I a^2 II a^2	4			4	Ore libere prin degrevarea directorului
15	*Gr. Someșanu*	Provizor	Istoria	I b^2 II b^2 III b^2	6	IV b^2 VI b^2	4	21	Diriginte cl I B
			Geografia	I b^2 II b^2 III b^2	6				
			Dreptul	III a^1 III b^1 VI a^1 VII^1	4	VI b^1	1		
16	*I. Fodor*	Definitiv	Geografia	I a^2 II a^2 III a_2 IV a_2 V_2 VII_2	12	IV b_2	2	14	Diriginte cl. VII

No. crt.	Numele și pronumele profesorului	Titlul în învățământ	Materia	Clase bugetare (Exponentul indică numărul orelor)	Total	Clase extrabugetare	Total	Tot. g-ral al orelor	Observații
17	*N. Zăgoicea*	De initiv	Matemat.	I a^3 II a^3 III a^3 IV a^3 VI a^2	14	VI b_2	2	16	Diriginte cl. I A
18	*N. Georgescu*	Provizor	„	I b^3 II b^3 III b^3 V_3 VII_2	14				In concediu de studii in străinătate
19	*I. Rizescu*	Provizor	„			IV b_3	3	17	Titular la școala comercială elementară de băeți. Detașat la liceu la catedra d-lui N. Georgescu.
20	*N. Negu'escu*	Definitiv	Șt. fiz-chim.	II a_2 II b_2 III a_2 III b_2 IVa_3 V_3 VI a^2	16	IV b_3 VI b_2	5	21	Diriginte cl. VI A
21	*O. Mironescu*	„	Șt. natur.	I a_2 I b_2 II a_2 II b_2 III a_2 III b_2 V_2 VI a_2 VII_2	18	VI b_2	2	20	Diriginte cl. V
22	*Dr. Gh. Vasilescu*	Medic titular al școalei	Higiena	VII^1	1				Până la 1 Noembrie a suplinit Dr. V. Vasilescu.

No. crt.	Numele și pronumele profesorului	Titlul in învățământ	Materia	Clase bugetare (Exponentul indică numărul orelor	Total	Clase extrabugetare	Total	Tot. g-ral al orelor	Observații
23	*Gh. Carp*	Definitiv	Desemn	I a^1 I b^1 II a^1 II b^1 III a^1 III b^1 IV a^1 V^1 VI a^1 VII^1	10	IV b^1 VI b^1	2	16	Diriginte cl. III B
			Caligrafia	I a^1 I b^1 II a^1 II b^1	4				
24	*Al. Nicolescu*	Provizor	Muzica	I a_2 I b_2 II a_2 II b_2 III a^1 III b^1 IV a^1 V^1 VI a^1 VII^1	14	IV b^1 VI b^1	2	16	
25	*N. Constantinescu-Pană*	Definitiv	Gimnastica	I a_2 I b_2 II a_2 II b_2 III a_2 III b_2 IV a_2 V_2 VI a_2 VII_2	20	IV b_2 VI b_2	4	24	

Personalul Administrativ
DIRECTOR, **GH. CORIOLAN**
SUBDIRECTOR **N. CONSTANTINESCU-PANĂ**

Secretar, **V. Petroniu** Ajutor de secretar, **Șt. Mitef** Supraveghetor de ordine, **Gh. Chiriac**

COMITETUL ȘCOLAR AL LICEULUI «MIRCEA CEL BĂTRÂN»

1. *Gh. Coriolan*, director al liceului, președinte.
2. *Const. Alimăneșteanu*, inspector al Băncii Românești, membru.
3. *Const. N. Filip*, funcționar pensionar serv. port. maritime, membru.
4. *Al. Mavrodin*, advocat, membru.
5. *Al. Theiler*, comerciant, membru.
6. *N. Negulescu*, profesor, membru.
7. *Gr. Roșu*, „ „

Casier: *I. Rizescu*, profesor, până la 16. V. 1931; dela această dată d-l *O. Mironescu*, profesor.

Contabil: d-l *Aur. Alexandrescu*.

Censori:
- D-l *D. Tașcovici*, director al Băncii Naț.
- « *Alexandru H. Mihail*, ales de adunarea generală.
- D-l *Gr. Someșanu*, profesor.

Comisia tehnică pentru construcția noului local

1. *Inginer Șef Virgil Cotov*, directorul serv. port. maritime.
2. *Inginer Gh. Rizescu*
3. *Const. N. Filip*
4. *Francisc Lescovar*

Comitetul Asociației Comercianților și Exportatorilor de cereale din Constanța

La construcția liceului au dat concursul neprecupețit comercianții și exportatorii de cereale începând din 1923.

Foști președ.: *George I. Georgescu* (1923-1925)
I. D. Xanthopol 1926
Tulea Weissbuch (1927-1929)

Din 1930 începând:

Agob Damadian	Președinte
Leon Abramovici	Vice-Președinte
Zainea Topor	" "
Gherman Adelstein	Secretar general
Gh. Caropol	Casier
Leon Balian	Membri în comit. de direcție
Gh. N. Ionescu	
Fr. P. Sachetti	
I. D. Xanthopol	
Avram Bercovici	
David Cupcic	

Deasemenea au dat nepr:ețuit concurs:

Corpul funcționarilor vamali

în frunte cu:

Inspector vamal	*Gh. T. Cristea*
" "	*Daciu*
" "	*St. Guralivu*
Șef al vămii	*N. Jipescu*
" " "	*Const. Belciuganu*
" " "	*Ștefan Anghel*
" " "	*Alexandru Ionescu*
" " "	*Gheorghe Gheorghiu*
Casier	*M. Cristea*
"	*N. Ciudin*

NOUL LOCAL

Lucrări executate de comitetul şcolar în anii 1930 şi 1931

S'a terminat aripa internatului, s'a continuat mobilarea şcoalei şi completat materialul didactic pentru laborator şi cabinetul de şt. naturale.

In 1931 se termină lucrările interioare la internat şi locuinţa directorului: instalaţiile sanitare,

Dela punerea pietrii fundamentale. Oct. 1923

Dr. CONST. ANGELESCU, ministrul instrucţiei

electrice, porţile de fer, amenajarea curţii interioare a internatului.

Printr'un aranjament între comitetele şcolare, al liceului de băeţi şi al celui de fete, aprobat de minister, liceul de fete a contribuit cu suma de

750.000 lei. In schimb, liceul de băeţi a cedat celui de fete localul său din str. Traian, având 10 săli mari de clasă, plus încă ca. 10 săli mai mici, locuinţa directoarei etc., cu o curte de apr. 1755 metri p.

Cu contribuţia liceului de fete s'au putut tre-

Punerea pietrii fundamentale

+ Episcopul Ilarie Teodorescu — Dr. Const. Angelescu ministrul instrucției

mina în vara anului 1931 lucrările interioare indicate mai sus, încât cu începerea anului şcolar 1931-32, liceul de băeţi a trecut în întregime în localul său nou. Prin această combinaţiune, ideea internatului liceului de băeţi a fost sacrificată, pentru a da astfel posibilitate liceului de fete, care era instalat în două case particulare impropriı, să ca-

pete un local bun, corespunzător cerințelor unei școale.

Acest rezultat atât de binefăcător tineretului școlar secundar a fost atins prin munca dezinteresată, închinată binelui obștesc, timp de peste 10 ani, a membrilor comitetului școlar al liceului de băeți.

S'a adăogat concursul neprecupețit și foarte prețios al membrilor comisiunii tehnice; deasemenea generozitatea asociațiunii comercianților și exportatorilor de cereale din Constanța și bunăvoința și sprijinul dat de corpul funcționarilor vamali.

Clădirea liceului nu este complet terminată. Când corpul central, la care nu s'a ridicat decât zidăria parterului, va fi gata, se va putea organiza internatul în aripa acum ocupată de laboratorul de șt. fizico-chimice, două clase și birourile administrative. Toate acestea vor fi mutate în corpul central, unde vor fi și cancelaria profesorilor, biblioteca, cabinetul de șt. naturale, sala de desemn.

Sperăm că aceeași factori, cu aceeași generozitate și cu acelaș spirit de jertfă, vor contribui la desăvârșirea operei.

In perioada de mai sus, s'a completat mobilierul. Pentru cancelaria profesorilor s'a comandat —pe bază de licitație—mobilier la fabrica «Transilvania» din Cluj. S'au executat: o masă mare cu 34 fotolii, două birouri duble, două biblioteci mari, garderoba etc., plus 10 biblioteci de clasă.

S'au completat instalațiile laboratorului de șt. fizico-chimice, făcându-se și amfiteatrul.

Inzestrarea școalei se arată intr'un paragraf special mai jos.

Cronica anului şcolar 1930-1931

1. Solemnitatea deschiderii anului şcolar 1930-1931 a avut loc la 16 Septembrie, printr'un serviciu religios şi o cuvântare a directorului. S'au dat instrucţiuni elevilor.

2. Vizita medicală a tuturor elevilor s'a făcut de d-l dr. *V. Vasilescu*.

3. Joi 16 Octombrie fiind aniversarea naşterii M. S. Regelui Carol II, cursurile au fost suspendate. S'a oficiat un Te-Deum la biserica Catedrală.

4. Conform unei dispoziţii a ministerului, la 28 Octombrie, în ultima oră de curs, elevilor întruniţi în sala de gimnastică li s'a ţinut o cuvântare despre Republica Cehoslovacă, cu ocazia aniversării constituirii acestui stat.

5. In Noembrie, profesorii au depus jurământ de credinţă M. S. Regelui Carol II, în faţa directorului şi a protoereului judeţului.

Acelaş jurământ a fost depus de director în faţa prefectului judeţului.

6. Duminică 30 Noembrie, ziua *Sf. Andrei*, s'a serbat a 34-a aniversare a şcoalei, printr'un serviciu religios şi cuvântarea directorului, prin care s'au comemorat aniversarea luptei dela *Posada* (1330) şi a 2000 ani dela naşterea poetului roman *Vergiliu*. Au urmat recitări şi coruri sub conducerea d-lui Al. Nicolescu, maestru de muzică.

7. Dumínecă 18 Ianuarie 1931, părinţii şi corespondenţii elevilor au fost convocaţi la liceu, pe clase, pentru consfătuire cu d-nii profesori diriginţi. Cu acest prilej, s'a comunicat situaţia elevilor pe trim. I.

8. La 24 Ianuarie s'a sărbătorit aniversarea

Unirii Principatelor, prin cuvântarea d-lui profesor *Gr. Someșanu*, coruri și recitări.

In ziua de Marți 3 Febr., cu prilejul morții generalului *Berthelot*, directorul a vorbit elevilor despre meritele și însemnătatea lui în războiul pentru unitatea națională.

9. Duminică 15 Martie, a avut loc întrunirea părinților și corespondenților pentru consfătuiri pedagogice cu d-nii diriginți. S'a comunicat situația elevilor pe trim. II.

10. Duminecă 10 Mai, serbarea națională: Cuvântarea d-lui prof. *N. Vasiliu*; coruri sub conducerea d-lui *Al. Nicolescu*, maestru de muzică. Au asistat: *P. S. S. Gherontie*, episcopul Constanței, profesori, părinți, elevii școalei.

11. La 20 Mai, ultima oră, elevilor întruniți în sala de gimnastică, li s'a vorbit de director despre „Eroi". S'a cântat imnul regal și s'a terminat cu un marș.

A doua zi, 21 Mai, procesiunea la cimitir; s'a depus o coroană pe mormintele Eroilor.

12. La 29 Iunie în ziua de Sf. Petru și Pavel, serbarea de sfârșit de an. S'a făcut o dare de seamă, s'au împărțit premiile, s'au anunțat mențiunile onorifice, s'au publicat listele de promoție.

13. Din lipsă de fonduri, în vara anului 1931, nu s'a mai putut organiza colonie școlară.

Au fost trimeși la Câmpulung (Muscel) următorii elevi, timp de 35 zile;

Bivolaru Petre cl. II
Grigoriu Nicolae cl. III
Muche Filimon cl. VI.

DONAŢIUNI ŞI SUBVENŢII

în anul şcolar 1930—1931

Primăria municipiului Constanţa. — Pentru construcţia liceului 100.000 lei; pentru orfanii din războiu, drept taxe, 10.000 lei; pentru colonie de vară 10.000 lei; pentru laborator 10.000 lei.

Prefectura judeţului: — Pentru construcţie 150.000 lei.

Camera de comerţ şi industrie: — Pentru construcţie 50.000 lei.

Comitetul şcolar al liceului de fete: — 750.000 lei pentru lucrările interioare şi instalaţiile laboratorului de şt. fizico-chimice în noul local. In schimb s'a cedat liceului de fete vechiul nostru local.

Asociaţia comercianţilor de cereale din Constanţa a continuat să dea contribuţia benevolă de 10 lei de vagonul de cereale exportate, pentru construcţia liceului. Dela 1 Decembrie 1930 până la 1 Septembrie 1931, s'au donat 233.506 lei. In total, dela 1923 până la 1 Sept. 1931, s'au strâns pentru construcţie prin această cale lei 6.397.646.

Burse. — In anul şcolar 1930-1931, bursele „*Lucian şi René Theiler*“, de câte 2000, în total 12000 lei, donate de d-l *Al. Theiler*, membru in comitetul şcolar, au fost atribuite elevilor:

1.	Comino Gh. Ion	cl. VII
2.	Mihăileanu N. Nicolae	cl. VII
3.	Ene M. Alexandru	„ II B
4.	Dincă C. Ilie	„ I A
5.	Lupescu A. Gheorghe	„ IV B
6.	Bivolaru I. Petre	„ II A

E al doilea an de când fiinţează aceste burse.

Donaţiune. — *D-l Albert Theiler*, membru în comitetul şcolar, a donat liceului o frumoasă casă de bani.

DIN DAREA DE SEAMĂ
ASUPRA ACTIVITĂŢII SOCIETĂŢII «I. L. CARAGIALE»
în anul 1930 — 1931

Dacă nu toate şezătorile se prezintă într'o formă ireproşabilă, — aceasta nu înseamnează totuşi că nu se dau şi şezători bune. Mai ales că ar trebui să se ţină seama de factorii care condiţionează calitatea producţiunilor prezentate: gradul de dificultate al programelor de cursuri şi necesitatea de a mulţumi un public atât de variat ca gusturi şi cunoştinţe, cum e acela care ia parte la şezătorile societăţii noastre.

*
* *

Lucrările societăţii, începute la 23 Septembrie 1930 şi terminate la 4 Martie 1931, au fost conduse de colegul preşedinte *Papatanasiu Nicolae* din cl. VII până la 3 Decembrie 1930, iar dela această dată de colegul *Comino G. Ion*, VII.

Comitetul era completat cu următorii:

Vice-preşedinte	*Darie M. Gh.*, VII
Casier	*Amărică I. Gh.*, VII
Bibliotecar	*Mihăileanu Nic.*, VII
Secretar	*Ciomu Nic.*, VI

MEMBRI: Cl. VII *Papacostea A. D-tru* (apoi Ilie R. Apostol)
Calciu M. Ion
Cl. VI *Ionescu Gh. Gh.*
Papadavid Mircea
Cl. V *Atanasiu Nic*
Stoianovici D. Ştefan
Cl. IV *Bleja St. D-tru*

In timpul sesiunei 1930-31 s'au dat în total treisprezece șezători, din care menționăm:

1. Șezătoarea muzicală dela 25 Oct. 1930, dată de orhestra cl. VI A, sub conducerea colegului Papadavid Mircea.
2. Șezătoarea VI, dela 7 Noembrie 1930, dată în amintirea lui *Gh. Coșbuc.*
3. Șezătoarea VIII, dela 22. XI. 30, dată pentru comemorarea lui *Beethoven.*
4. Șezătoarea X, dată la 20. XII, în folosul Soc. „Sprijinul" cu concursul instit. Anghene.
5. Șezătoarea clasei VII A, dela 14. II. 1931.

*
* *

Conferințele și comunicările au fost destul de variate.

Papacostea D-tru din cl. VII ne-a dat un studiu asupra „Mării în mitologie", altul despre „Cinematograf", și mai multe lucrări libere („Scrisoare, etc.)

Papatanasiu Nic.: „Versuri preferate", „G. B. Schaw anecdotic", „Legenda Meșterului Manole", etc.

Au mai conferențiat: Rusu D. Const., VII, („Teoria relativității"), Mihăileanu Nic., VII, („Origina vieții pe pământ"), Ciomu N., VI, («Coșbuc», «Beethoven»), Atanasiu N., V, („Elementul universal în poezia lui Gr. Alexandrescu").

Cronici literare remarcabile a prezentat Darie Gh., VII.

*
* *

Numerele de muzică ne-au dat ocazia să recunoaștem, odată mai mult, talentul colegilor: Amărică I. Gh., VII, Zăgoicea N., VI, la vioară, — Papadavid Mircea, VI, Beiu Sorin și Stoianovici D. Șt. la pian.

Orhestra clasei VI A a prezentat, de asemeni, numeroase ansambluri bine reușite („Zigeunerin", Salomée", „Die weisse Dame" de Boieldieu, „Floarea României" de Paschill, etc).

Mai trebue menționată rodnica și intensa activitate a bibliotecii, condusă de colegul Mihăileanu N. din cl. VII.

Ianuarie 1932. **Ciomu Nicolae VII**

Dare de seamă asupra bibliotecii

Biblioteca elevilor liceului a funcționat și în acest an, în condiții normale, după regulamentul impus de soc. „I. L. Caragiale".

Numărul cărților a sporit dela 660, numărul de anul trecut, la 800, dintre care 200 sunt din literatura franceză și un număr neînsemnat în limba germană și engleză.

Acest spor de 140 de volume a fost realizat în mare parte prin cumpărare de cărți noui, pe lângă aceasta 50 ne-au fost date din biblioteca d-lor profesori și un număr minim de donații.

In inventare au fost trecuți 1450 elevi, care au luat 2633 cărți, ceea ce vine în medie, cam două cărți de fiecare dată.

Acest număr 1450 trebue interpretat în sensul că biblioteca avea cel puțin 250 de cititori, cari au luat cărți de mai mult de trei ori în cursul anului. Și intr'adevăr, erau unii care veneau în fiecare săptămână, alții însă veneau rar de tot, după ce erau de mai multe ori înștiințați să-și înapoieze cărțile. Insă, prin regularitatea avizelor scrise, ni s'au înapoiat toate cărțile de elevii care le țineau peste termenul hotărît, de două săptămâni.

Dealtfel, acest procedeu a avut un efect minunat, dovadă este numărul minim de cărţi, care au lipsit la control.

Cifra 2633 de cărţi înseamnă într'o primă aproximaţie, că toate cărţile au circulat prin mâna elevilor, de cel puţin trei ori.

De fapt, sunt cărţi care n'au eşit deloc din rafturi, altele care puteau fi consultate de elevi numai în localul bibliotecii, dar altele, cele mai multe, aveau o circulaţie foarte mare. In deosebi cărţile lui Sadoveanu, Cezar Petrescu, Rebreanu, nu se aflau niciodată la locul lor în rafturi. Cărţile care circulă mai mult, nu sunt însă tocmai ele şi cele mai des cerute. Acestea, odată luate de un elev, sunt ţinute mult, în care timp le citesc şi familia şi rudele elevilor. In genere, elevii din cursul inferior iau foarte des, dar nu ştiu totdeauna ce să aleagă. Deşi au cărţi potrivite în biblioteca clasei respective, vin de cele mai multe ori să ceară cărţi cari nu cadrează cu clasa lor. Pe lângă aceasta au şi obiceiul de a iscăli cărţile citite. Erau însă necesari, căci se mulţumeau cu cărţile din „Bibl. pentru toţi", pe care le ocoleau cei din cursul superior.

In afară de literatură, se mai citea puţină istorie.

Pentru a se evita ruperea sau murdărirea copertelor cărţilor, s'au îmbrăcat în coală albă toate cărţile, la începutul anului. Că măsura luată a fost necesară, ne arată faptul că multe cărţi au trebuit să fie de mai multe ori, îmbrăcate.

Nici revistele nu erau dispreţuite. In deosebi, „Les Annales" erau foarte apreciate din cauza figurilor, mai ales după ce am primit un mare număr de reviste noui. Pentru aceleaşi cauze s'a abonat biblioteca la revista „Boabe de grâu", şi s'au reînoit abonamentele la „Viaţa românească" şi „Gazeta matematică".

În rezumat, putem spune că biblioteca a fost o necesitate bine simţită de elevi, cari se puteau cultiva astfel, cu folos, paralel cu activitatea şcolară.

N. Mihăileanu cl. VII

Societatea «SPRIJINUL»

In anul şcolar 1930-31, societatea „Sprijinul" pentru ajutorarea elevilor săraci a funcţionat sub conducerea următorului comitet:

Preşedinte, *Rusu D. Constantin* VII-a
Casier general, *Crăciun C. Gheorghe* VII-a

Casierii delegaţi:	Filimon Corneliu	VII
	Ştefănescu P. Bogdan	„
	Manea I. Vlad	„
	Vâlcu Dragomir	„
	Trică Ioan	„
	Zainea St. Petre	„
	Lungu D. Virgil	„
	Anton K. Emanoil	„
	Calciu I. Ioan	„
	Weissmann Mauriciu	„
	Tămâianu Dumitru	VI A
	Şteflea Sorin	VI B

Activitatea societăţii

Sold 1929—30	238	lei
Cotizaţii şi donaţii	35820	„
	36058	
Ajutoare (haine, ghete, cărţi)	21633	
Sold creditor	14425	lei

SITUAȚIA ELEVILOR PUBLICI
la sfârșitul anului școlar 1930—1931

No. curent	Numele și pronumele elevilor	Situația În Ianuarie	Situația În Septemb.
	CLASA I A		
1	Aldea S. Corneliu	Corigent	promovat
2	Anghelescu St. D-tru	promovat	
3	Apostoleanu St. Virg.	corigent	"
4	Ascian O. Ervant	promovat	
5	Babi L. Gheorghe	"	
6	Bănățeanu D. Mircea	corigent	"
7	Bârzan I. Dorin	promovat	
8	Berbecaru P. Pavel	abs. la ex.	repetent
9	Berberianu V. Alex.	promovat	
10	Bică T. Ștefan	"	
11	Boia D. Gheorghe	"	
12	Bran I. Nicolae	"	
13	Caloenescu D. Corneliu	"	
14	Cărtuță G. Petre	corigent	promovat
15	Chiriac G. Eugeniu	"	"
16	Constantinescu I. N-lae	"	"
17	Constantinescu F. Mircea	repetent	
18	Cuzinache D. D-trache	corigent	"
19	Diamandi A. Ion	promovat	
20	Dincă C. Ilie	corigent	"
21	Ecmecgian A. Digran	promovat	
22	Eftimie D. Constantin	"	
23	Fiacescu V. Emanoil	"	
24	Ghia I. Raul	"	
25	Gustav T. Ștefan	"	

Cea mai frumoasă vorbă în lume,
Cel mai iubit, mai dulce nume
E mamă.

Sub soare nu-i niciun cuvânt
Atât de adânc, atât de sfânt
Ca mamă.

CARMEN SYLVA (Regina Elisabeta a României)

No. curent	Numele și pronumele elevilor	Situația	
		In Iunie	In Septemb.
26	Hristu H. Ion	promovat	
27	Ioan G. Traian	retras	
28	Ionescu C. Teodor	promovat	
29	Ionescu P. Gheorghe	corigent	promovat
30	Jugureanu N. Const.	promovat	
31	Mangiurea I. Simion	corigent	,,
32	Marinescu I. Victor	,,	repetent
33	Nedelcu C. Const.	,,	promovat
34	Nicolau T. Marcel	promovat	
35	Niculescu M. Emil	corigent	,,
36	Pană N. Ion	promovat	
37	Panaitescu M. Hristea	corigent	,,
38	Pascalidi S. Alexandru	retras	
39	Petrescu C. Alin	promovat	
40	Popa N. Anton	retras	-
41	Popescu Gr. Costică	corigent	,,
42	Preda G. Victor	promovat	
43	Predescu C. Constantin	,,	
44	Radu V. Dumitru	repetent	
45	Sava D. Gheorghe	promovat	
46	Scadowschi A. Sergiu	,,	
47	Slujitoru V. Ion	corigent	,,
48	Telemac C. Alex.	,,	,,
49	Titorian I. Radu	promovat	
50	Tița N. Constantin	corigent	rep. (abs.)
51	Tudoran C. Constantin	,,	repetent
52	Weissblüth M. Gheorghe	promovat	

Erau trei, sărmanii: doi copii și-o mamă,
Și pâine... un singur codru într'o maramă
Mama-l frrânse în două și dete pe rând
La fieștecare câte-o părticea.
— «Mamă! atunci copiii ziseră plângând:
Ție ce-ți rămâne?
— „Voi" răspunse ea.

AL. DEPARAȚIANU

No. curent	Numele şi pronumele elevilor	Situaţia	
		In Iunie	In Septemb.
	CLASA I B		
1	Apostol I. Mihail	promovat	
2	Baicu S. Liviu	,,	
3	Berea G. Călin	,,	
4	Bernfeld E. Sacha	,,	
5	Borcea G. Ion	corigent	promovat
6	Băbăneaţă D. D-tru	,,	,,
7	Băianu I. Const.	promovat	
8	Cacaliceanu I. Const.	corigent	,,
9	Cergău N. Raimond	promovat	,,
10	Chiuaru V. Vasile	promovat	
11	Constantinescu I. Petre	,,	
12	Costescu M. Eliade	repetent	
13	Culea E. Nicolae	,,	
14	Damadian A. Hacic	promovat	
15	Dănilă S. Petre	,,	
16	Dima H. Adrian	corigent	
17	Duma G. Gheorghe	promovat	repetent
18	Flămânzeanu V. Const.	retras	
19	Georgescu G. Paul	corigent	rep. (abs.)
20	Grünberg S. Iacob	promovat	
21	Georgescu V. Gheorghe	,,	
22	Haramis I. Panait	corigent	promovat
23	Herşcu S. Lazăr	repetent	
24	Ionescu M. Alexandru	promovat	
25	Ionescu N. Brutus	,,	
26	Ionaşcu St. Gheorghe	,,	
27	Lupeşcu M. Ion	repetent	
28	Macrea G. Gheorghe	,,	

Din durer\le vieţii cea mai crudă e păstrată
Omului ce creşte'n lume fără mumă, fără tată.

RONETTI ROMAN

No. curent	Numele și pronumele elevilor	Situația	
		In Iunie	In Septemb.
29	Munteanu St. Const	corigent	promovat
30	Navon I. Costinel	promovat	
31	Oprea I. Marin	"	
32	Panaitescu O. George	repetent	
33	Pascalidi C. Apostol	"	
34	Petru D. Dumitru	promovat	
35	Popovici D. Virgil	"	
36	Prasinopol C. Gh.	corigent	promovat
37	Presvitera C. Mihai	repetent	
38	Purea I. Ion	promovat	
39	Roșculeț A. Nicolae	"	
40	Rottenburg W. Leopold	repetent	
41	Satmari A. Emilian	retras	
42	Stanciu V. Traian	promovat	
43	Tocitu C. Const.	"	
44	Tănăsescu E. Flaviu	corigent	"
45	Șarf S. Heinrich	promovat	
46	Știubei A. Alex.	"	
47	Voiculescu V. Victor	corigent	"
48	Zugan D. Nicolae	promovat	
49	Pârlog B. Vasile	repetent	
50	Moroianu O. Traian	"	
51	Maciu G. Dumitrache	corigent	"
	CLASA II A		
1	Abadjian A. Vahram	promovat	

1. Minciuna este ca bulgărele de zăpadă : cu cât il rostogolești mai mult, cu atât se face mai mare. LUTHER

2. Cel ce spune o minciună, nu-și dă seama de fapta ce face, căci trebue să spună alte mii de minciuni, ca să susțină pe cea dintâi. POPE (1688—1744)

3. După ce-ai mințit, îți trebuie o bună memorie. CORNEILLE

No. curent	Numele și pronumele elevilor	Situația	
		In Iunie	In Septemb.
2	Adam C. Mircea	corigent	promovat
3	Aichelburg A. Werner	promovat	
4	Beloiu D. Mihai	"	
5	Berchina S. Vladimir	"	
6	Bubureanu I. Nicolae	repetent	
7	Bucurescu D. Mircea	corigent	promovat
8	Bulgaru I. Ion	promovat	
9	Butoianu N. Tache	repetent	
10	Călin A. Ernest	promovat	
11	Cernat A. Mircea	corigent	"
12	Constantinescu A. Alex.	promovat	
13	Constantinescu S. Paul	repetent	
14	Dan C. Spiridon	corigent	"
15	Dinu C. Emil	repetent	
16	Drăghici I. Ion	corigent	repetent
17	Dulgheroiu N. Vasile	"	promovat
18	Duployen I. Edgar	"	"
19	Farin M. Bernard	"	"
20	Gardef S. Dumitru	"	"
21	Georgescu V. Mircea	promovat	
22	Georgescu M. Costin	"	
23	Gereanu C. Dan	"	
24	Gheorghiu A. Const.	"	
25	Husser H. Francisc	repetent	
26	Iani I. Vasile	promovat	
27	Ionașcu I. Constantin	corigent	promovat
28	Istrate I. Alexandru	"	"
29	Leoridis P. Dumitru	"	"
30	Lupescu M. Chiru	"	"
31	Ionescu M. Mihail	promovat	

Inainte de a înălța mâinile către cer, trebue să-ți înalți sufletul; înainte de a ridica ochii, trebue să ridici gândul către Dumnezeu.
ORIGEN (185—254 d. Hr.)

No. curent	Numele și pronumele elevilor	Situația In Iunie	Situația In Septemb.
32	Mârza S. Veniamin	promovat	
33	Nicodim A. Gheorghe	"	
34	Pătărău N. Ștefan	corigent	promovat
35	Petrov A. Petre	"	repetent
36	Popa St. Gheorghe	repetent	
37	Radu O. Octavian	corigent	promovat
38	Rădulescu N. Ion	promovat	
39	Răduș T. D-tru	corigent	"
40	Săilă N. Nicolae	repetent	
41	Simu G. Nicolae	corigent	"
42	Stătulescu C. Ion	promovat	
43	Stoianovici D. Ion	"	
44	Stoicov G. Ion	"	
45	Trandafir A. Constantin	repetent	
46	Vasilief I. Arcadie	corigent	"
47	Vasilescu I. Gh.	promovat	
48	Vlădescu I. Ion	"	
49	Verzeanu G. Nicolae	"	
50	Vasiliu H. Gherasim	retras	
51	Vaida A. Andrei	corigent	"
52	Bradu I. Gheorghe	retras	
	CLASA II B		
1	Adamopol S. Gheorghe	retras	
2	Adelstein G. Maier	promovat	
3	Alterescu A. Șalom	"	
4	Androniu I. Gh.	repetent	
5	Avachian K. Grigore	promovat	
6	Băiceanu M. Mircea	"	

Rugăciunea este o clipă petrecută în ceruri.
SAMUEL VINCENT (1787—1837)

Rugăciunea se ridică numai pe scara de aur a faptelor bune.
N. IORGA

No. curent	Numele şi pronumele elevilor	Situaţia	
		In Iunie	In Septemb.
7	Bebu I. Călin	retras	
8	Bistrov E. Damian	promovat	
9	Bivolaru I. Petre	,,	
10	Carnuţo A. Dumitru	,,	
11	Casablu G. Lucian	retras	
12	Căzănişteanu Gr. Aurel	promovat	
13	Chelărescu G. Petre	retras	
14	Cristea G. Ilie	promovat	
15	Ene M. Lixandru	,,	
16	Gheorghiu I. Claudiu	,,	
17	Gheracopol S. Gh.	repetent	
18	Georgescu B. Const.	corigent	promovat
19	Goanţă M. Dumitru	repetent	
20	Ionescu M. Paul	promovat	
21	Mavrodin A. Alex.	,,	
22	Megavorian H. Berdji	,,	
23	Merdinian C. Măgărdici	,,	
24	Mitru I. Nicolae	,,	
25	Mungiuris D. Const.	,,	
26	Nedelcu I. Constantin	repetent	
27	Nicolescu E. Mircea	promovat	
28	Niculescu I. Gheorghe	repetent	
29	Panaitescu A. Ion	retras	
30	Paştiu Guerino	repetent	
31	Radu G. Constantin	retras	
32	Rădulescu G. Ovidiu	corigent	,,
33	Roşculeţ G. Valentin	repetent	
34	Stavraca M. Gheorghe	promovat	
35	Şerban I. Nicolae	repetent	

Să nu faci pe nimeni prieten, până nu vei cerceta felul cum s'a purtat cu foştii săi prieteni.

Aurul îl cercăm în foc, iar pe prieteni în vremi de restrişte.

ISOCRATE (436—338 î. Hr.)

No. curent	Numele și pronumele elevilor	Situația	
		In Iunie	In Septemb.
36	Smith T. Gheorghe	retras	
37	Szackmary R. Gheorghe	promovat	
38	Stoica I. Constantin	el.-freq. nereg.	
39	Şabanof A. Remus	corigent	repetent
40	Şerbu R. Marin	promovat	
41	Teodorescu A. Damian	eliminat	
42	Tomescu S. Nicolae	promovat	
43	Tudorancea B. Nicolae	retras	
44	Toma R. Petre	corigent	promovat
45	Trandabur Gh. Corneliu	"	"
46	Tănăsescu I. Temistocle	"	"
47	Ţimiraş D. Mihail	retras	
48	Vuscudatis A. Evanghel	corigent	promovat
49	Vlad C. Dumitru	"	repetent
	CLASA III A		
1	Bălănescu G. Alex.	retras	
2	Bădescu M. Costin	promovat	
3	Călinescu A. Nicolae	repetent	
4	Caracaş G. Corneliu	corigent	promovat
5	Cotrumba H. Panait	"	"
6	Cristache F. Teodor	"	"
7	Demetrian P. Gheorge	"	"
8	Dragomirescu C. Gh.	repetent	
9	Duma E. Stavru	promovat	
10	Dumitru C. Nicolae	"	
11	Dumitrescu M. Hristache	repetent	
12	Emanoil C. Ion	promovat	

Cât despre mine, îmi place mai mult un prieten adevărat decât toate onorurile lumii. SOCRATE

Prietenia desăvârşită este aceea a oamenilor, cari sunt virtuoşi şi cari se aseamănă prin virtutea lor ARISTOTEL

No. curent	Numele și Pronumele elevilor	Situația	
		In Iunie	In Septemb.
13	Făgărășanu A. Petre	corigent	repetent
14	Florea N. Nicolae	"	promovat
15	Funogea I. Ion	promovat	
16	Gadidov N. Ovidiu	"	
17	Ghia I. Horia	corigent	"
18	Ghioancă G. Gheorghe	"	"
19	Grigoriu N. Nicolae	promovat	
20	Herșcovici A. Ralian	"	
21	Hristu P. Toma	"	
22	Iacobescu F. Vasile	repetent	
23	Iliescu I. Victor	promovat	
24	Iliescu C. Leonida	corigent	"
25	Ionescu I. Florin	"	"
26	Ionescu G. Petre	repetent	
27	Ionescu N. Valeriu	promovat	
28	Israel S. Anghel	corigent	"
29	Jipa N. Ion	promovat	
30	Leca I. Petre	"	
31	Lepădatu V. Mircea	"	
32	Manolescu G. Ion	"	
33	Marinache V. Const.	repetent	
34	Micu I. Nicolae	promovat	
35	Nicodim I. Aurel	repetent	
36	Petrescu G. Victor	promovat	
37	Popescu I. Ion	"	
38	Popescu N. Marin	"	
39	Radu G. Ion	"	
40	Radu D. Ion	corigent	"
41	Raicopol D. Mircea	"	"

Orice muncă adevărată este sfântă; în orice muncă adevărată e ceva dumnezeesc. CARLYLE.

Ordinea are trei foloase: ușurează memoria, economisește timpul și păstrează lucrurile. DUFRESNE (1788—1862 scriitor francez)

No. curent	Numele și pronumele elevilor	Situația	
		In Ianuarie	In Septemb.
42	Rupenian A. Emanoil	promovat	
43	Sfetcu E. Petre	retras	
44	Sprâncenatu I. Gheorghe	corigent	promovat
45	Stăncescu S. Dumitru	promovat	
46	Stoica I. Ion	"	
47	Teodorescu I. Pascal	"	
48	Udrea S. Alexandru	corigent	"
49	Vrânceanu L. Alex.	retras	
	CLASA III B		
1	Aizic L. Beniamin	corigent	promovat
2	Baronvartian K. Masis	"	rep. (abs.)
3	Bogdan D. Ion	"	repetent
4	Bondrea T. Traian	repetent	
5	Brăilă D. Vasile	promovat	
6	Busuioc N. Constantin	repetent	
7	Cernătescu C. Bujor	retras	
8	Ciucu I. Gheorghe	corigent	"
9	Coadă N. Nicolae	repetent	
10	Constantin I. Nicolae	retras	
11	Constantinescu S. D-tru	corigent	promovat
12	Comatas A. Nicolae	promovat	
13	Cristof P. Petre	repetent	
14	Dan I. Ion	promovat	
15	Dimitriu A. Amilcar	retras	
16	Filipache A. Nicolae	promovat	
17	Filibiu I. Constantin	repetent	
18	Funducas I. Gheorghe	promovat	

Am ajuns aproape de 80 de ani, citesc mereu, dar tot nu pot spune că știu multe și nici că știu să citesc. GOETHE

O cameră fără cărți e un trup fără suflet
CICERO

No. curent	Numele și pronumele elevilor	Situația	
		In Iunie	In Septemb.
19	Gârbă N. Nicolae	decedat	
20	Gărciulescu A. Ion	repetent	
21	Hagi Salim Asan	"	
22	Ionescu D. Aurelian	promovat	
23	Kiorpelidis P. Platon	"	
24	Livadari F. Noel	repetent	
25	Martinescu C. Eugeniu	"	
26	Moldoveanu D. Iulius	promovat	
27	Nica N. Nicolae	corigent	promovat
28	Nichifor M. Henri	retras	
29	Omer Izet Geavid	repetent	
30	Pălășescu T. Anastase	corigent	"
31	Panaitescu St. Mircea	promovat	
32	Pambuccian M. Kircor	"	
33	Pătărău N. Nicolae	corigent	"
34	Popescu D. Mircea	"	"
35	Prutian K. Kevork	repetent	
36	Rădulescu R. Grigore	"	
37	Ruta A. Pascale	"	
38	Socianu M. Cristache	corigent	"
39	Stănescu M. Titus	promovat	
40	Stambolgiu V. Nicolae	"	
41	Ștefănescu P. Petre	corigent	"
42	Sternberg M. Henri	promovat	
43	Stoianovici C. Victor	repetent	
44	Tașcă G. Victor	"	
45	Tocitu A. Gh.	"	
46	Udrea T. Nicolae	corigent	"
47	Vasiescu I. Mircea	promovat	

— Averile cele mai mari sunt cele cu care s'au mângâiat mai multe dureri. N. IORGA

— Priviți la cei mari ai lumii: Ce duc cu ei depe patul morții? Moșii întinse, trai îmbelșugat, locuințe mărețe, toate trebue să le lase în urma lor. FERICITUL AUGUSTIN (354--430)

No. curent	Numele şi pronumele elevilor	Situaţia	
		In Iunie	In Septemb.
48	Vuţă D. Dumitru	corigent	promovat
49	Zacca T. Constantin	promovat	
50	Zamora I. Ion	corigent	„
51	Onea D. Ene	retras	
	CLASA IV A		
1	Bădică G. Ion	promovat	
2	Bârzan N. Nicolae	„	
3	Beloiu D. Dumitru	„	
4	Carabiber F. Gheorghe	repetent	
5	Costescu L. Aurel	promovat	
6	Chirţibuş D. Vasile	repetent	
7	Crăciunescu I. Ion	corigent	promovat
8	Dumitriu P. Virgil	promovat	
9	Diradurian L. Diran	„	
10	Djamo Gr. Nicolae	„	
11	Dragnea D. Vasile	„	
12	Eftimie D. Gheorghe	corigent	„
13	Flecescu I. Aurel	„	repetent
14	Haralambie V. Eugeniu	promovat	
15	Handrabura A. Anghel	corigent	promovat
16	Iliescu F. Aurel	promovat	
17	Isăcescu M. Mihai	„	
18	Jica Al. Alex.	„	
19	Jianu I. Const.	repetent	
20	Lazăr T. Constantin	„	
21	Masmanian M. Armenag	promovat	
22	Marinescu N. Nicolae	corigent	„
23	Manura G. Spiridon	promovat	

Cine a înălţat munca până la iubire, acela a coborît raiul pe pământ.
S. MEHEDINŢI

Munca scuteşte pe om de trei mari rele: plictiseala, viţiul, sărăcia.
VOLTAIRE

No. curent	Numele şi pronumele elevilor	Situaţia	
		In Iunie	In Septemb.
24	Mihail A. Alexandru	corigent	retras
25	Neicof F. Ion	promovat	
26	Nicolau L. Ovidiu	"	
27	Niculescu Er. Ermil	promovat	
28	Plomaritis N. Demetrius	corigent	promovat
29	Piuaru G. Ion	promovat	
30	Plomaritis N. Anton	corigent	"
31	Pordon B. Victor	repetent	
32	Şabanof A. Nerone	"	
33	Sandu T. Constantin	promovat	
34	Şoşoiu B. Ilie	corigent	"
35	Sava D. Roland	"	repetent
36	Stanciu V. Ion	repetent	
37	Tibacu G. Victor	promovat	
38	Teodorescu N. Nicolae	"	
39	Zamfirescu M. Ion	"	
40	Verdescu C. Const.	retras	
	CLASA IV B		
1	Aghelescu Şt. Nicolae	corigent	promovat
2	Băltoaica M. Traian	"	"
3	Bedighian H. Ovanez	promovat	
4	Bleja S. Dumitru	corigent	"
5	Chelărescu G. Dumitru	retras	
6	Chiriac T. Dumitru	promovat	
7	Chiriac I. Gheorghe	repetent	
8	Chirulescu R. Aurel	promovat	
9	Coja I. Alexandru	"	
10	Covanof I. Crum.	corigent	"

O nedreptate făcută unuia singur este o ameninţare tuturor.
MONTESQUIEU

Dovada unei iubiri curate este o lacrimă. BYRON

No. curent	Numele și pronumele elevilor	Situația	
		In Iunie	In Septemb.
11	Drăgan F. Nicolae	promovat	
12	Dumitrescu F. Lucian	corigent	promovat
13	Georgescu C. Zamfir	promovat	
14	Ghinea P. Gheorghe	corigent	"
15	Grigorescu V. Nicolae	repetent	
16	Hananel D. Salvator	promovat	repetent
17	Iacobescu N. Mircea	corigent	"
18	Ionescu I. Vasile	promovat	
19	Ionescu G. Teodor	corigent	promovat
20	Israelovici M. Iacob	"	repetent
21	Lupescu A. Gheorghe	promovat	
22	Marin I. Nicolae	"	
23	Marinescu C. Ion	"	
24	Matache G. Ion	repetent	
25	Mămăligă F. Radu	promovat	
26	Micșa E. Octavian	repetent	
27	Miholecu P. Virgiliu	"	
28	Nicolae T. Marin	"	
29	Niță N. Nicolae	corigent	promovat
30	Perjescu N. Teodor	promovat	
31	Pontet I. Leopold	"	
32	Popescu O. Mihai	"	
33	Puipetrescu I. Ion	repetent	
34	Rădulescu S. Aurel	promovat	
35	Răduș T. Enciu	"	
36	Silvășanu A. Aurel	repetent	
37	Stere I. Ion	"	

Gândirile sunt scutite de vamă. LUTHER

Poartă-te cu părinții tăi, precum ai dori să se poarte și copiii tăi cu tine. ISOCRATE (436—338 î. Hr.)

Un zâmbet sau o vorbă bună, spusă unui bătrân, este a-i dărui o zi mai mult de viață. V. CONTA

No. curent	Numele și pronumele elevilor	Situația	
		In Iunie	In Septemb.
38	Steriade G. Mircea	retras	
39	Stoianovici I. Ștefan	promovat	
40	Șeritgian G. Jirair	corigent	promovat
41	Torescu M. Mihai	repetent	
42	Vasile H. Lefter	"	
43	Voinescu A. Mircea	"	
44	Xida R. Ion	"	
	CLASA V		
1	Andreescu I. Nicolae	corigent	promovat
2	Atanasiu H. Nicolae	promovat	
3	Bărbulescu N. Aureliu	"	
4	Badea R. Zaharia	corigent	"
5	Baubec I. Șefchet	"	"
6	Beiu A. Sorin	promovat	
7	Beloiu D. Ion	retras	
8	Bonache E. Victor	"	
9	Bucurescu D. Polimen	promovat	
10	Coleș I. Romulus	"	
11	Comino G. Nicolae	"	
12	Costiniu M. Alexandru	"	
13	Covanof J. Dumitru	"	
14	Despina G. Ion	"	
15	Dracopol N. Tudose	corigent	repetent
16	Enache F. Valeriu	"	promovat
17	Emandi P. Virgiliu	repetent	
18	Fățoiu N. Ioan	corigent	"
19	Gheorghe I. Lazăr	repetent	
20	Gheracopol N. Gh.	corigent	"
21	Goldstein M. Moise	"	"

Caritatea nu e banul, ci aurul sufletului tău, în care îl înfășuri.
N. IORGA

No. curent	Numele şi pronumele elevilor	Situaţia	
		In Iunie	In Septemb.
22	Goruneanu I. Mircea	promovat	
23	Hiş M. Mihai	decedat	
24	Hristu I. Dumitru	repetent	
25	Ionescu G. Mircea	promovat	
26	Leca I. Ion	"	
27	Măinescu G. Gh.	"	
28	Niculescu A. Andrei	corigent	repetent
29	Odăţeanu I. Ion	"	promovat
30	Ogeacof Vladimir	transferat	repetent
31	Perjescu N. Mircea	corigent	promovat
32	Petrescu S. Gheorghe	repetent	
33	Petrescu D. Titus	promovat	
34	Popica I. Valdens	"	
35	Rosen L. Herman	"	
36	Sădeanu C. Const.	corigent	"
37	Şapira P. Mihail	promovat	
38	Stanciu M. Marin	corigent	repetent
39	Ştefănescu S. Emil	promovat	
40	Stoianovici D. Ştefan	"	
41	S[illegible]eu A. Gheorghe	repetent	
42	Şapira A. Sami	promovat	
43	Şahabian P. Eduard	"	
44	Untea R. Petre	"	
45	Ţeposu A. Gheorghe	corigent	promovat
	CLASA VI A		
1	Bogdan D. Gheorghe	promovat	
2	Boia O. Aurel	"	
3	Bogdan A. Tudorel	"	

Binele pe care-l faci, scrie-l pe nisip; ceea ce primeşti, scrie pe lespede de marmură. GOETHE

No. curent	Numele şi pronumele elevilor	Situaţia	
		In Iunie	In Septemb.
4	Boncotă I. Gheorghe	,,	
5	Ciomu C. Nicolae	,,	
6	Cristescu I. Mircea	,,	
7	Cojocaru D. Nicolae	,,	
8	Datcu S. Ştefan	,,	
9	Dollischek I. Carol	,,	
10	Donea D. Dumitru	corigent	promovat
11	Eftimiade G. Eftimie	,,	,,
12	Frangopol C. Ion	promovat	
13	Guralivu S. Pompiliu	,,	
14	Iliescu I. Paul	corigent	,,
15	Ionescu Gh. Gheorghe	promovat	
16	Isăcescu M. Const.	,,	
17	Jica A. Victor	,,	
18	Lerescu I. Romeo	corigent	,,
19	Lungu I. Neagu	,,	,,
20	Manta I. Octavian	promovat	
21	Mavrodin A. Vasile	,,	
22	Nedelcu I. Ion	,,	
23	Nicolau Gr. Const.	,,	
24	Nichifor M. Jean	,,	
25	Novac T. Tănase	,,	
26	Papadavid N. Mircea	,,	
27	Petre Iosif	corigent	promovat
28	Popescu D. Octavian	promovat	
29	Popescu O. Mircea	corigent	promovat
30	Raicopol D. Dumitru	promovat	
31	Raiu Z. Vasile	corigent	,,
32	Roşculeţ A. Gheorghe		,,

Nu lua nimănui părerile care îl fac fericit, dacă nu poţi să-i dai altele mai bune.

LAVATER (1741—1801 ; scriitor elveţian)

No. curent	Numele și pronumele elevilor	Situația	
		In Iunie	In Septemb.
33	Seceleanu I. Vasile	promovat	
34	Semo A. Iacob	corigent	promovat
35	Stamatiade G. Dumitru	promovat	
36	Stănescu Gh. Nicolae	"	
37	Sterea M. Anastase	"	
38	Tămâianu S. Dumitru	"	
39	Zăgoicea N. Nicolae	retras	
40	Vasiliu I. Hristu	corigent	"
	CLASA VI B		
1	Avram N. Gheorghe	repetent	
2	Brânză S. Ștefan	corigent	promovat
3	Avram Șt. Gheorghe	retras	
4	Broască I. Grigore	corigent	promovat
5	Burlacu G. Constantin	repetent	
6	Caracostea D. Nicolae	promovat	
7	Cosini I. Vintilă	"	
8	Costiniu M. Gheorghe	repetent	
9	Curt Mola Geait	retras	
10	Duce I. Elefterie	corigent	"
11	Florescu I. Constantin	"	"
12	Ionescu A. Mihai	retras	
13	Ionescu N. Nicolae	eliminat	
14	Iovescu M. Ion	promovat	
15	Marinescu N. Constantin	corigent	"
16	Mihăilescu I. Mircea	repetent	
17	Mihalcea I. Aurelian	corigent	"
18	Muche C. Filimon	promovat	

Dans l'aumône, la délicatesse est la grâce du bienfait.
Sully-Prud'homme

Le plus difficile est de donner ; que coûte-t-il d'y ajouter un sourire ?
La Bruyère

No. curent	Numele şi pronumele elevilor	Situaţia	
		In Iunie	In Septemb.
19	Neicof F. Mircea	corigent	promovat
20	Pandrea B. Romulus	"	"
21	Papacostea A. Const.	"	"
22	Paraschivescu N. Eracle	"	"
23	Pomerantz I. Carol	promovat	
24	Pordon B. Ion	corigent	"
25	Săndulescu V. Valentin	"	"
26	Şteflea N. Sorin	repetent	
27	Popa St. Aurel	"	
28	Sidon M. Vasile	"	
29	Tihan Gr. Cadrilater	corigent	"
30	Unga G. Aurel	repetent	
	CLASA VII		
1	Alexandrescu P. Mircea	promovat	
2	Alexandru C. Vasile	corigent	"
3	Amărică I. Gh.	promovat	
4	Anton K. Emanuel	"	
5	Avram A. Nicolae	repetent	
6	Bontea N. Titu	promovat	
7	Brătulescu N. Haralambie	"	
8	Calciu M. Ion	"	
9	Chiriţescu D. Nicolae	"	
10	Comino G. Ion	"	
11	Crăciun C. Gheorghe	"	
12	Darie M. Gh.	"	
13	Dinulescu N. Marin	"	

Dacă vrei să fii socotit ca înţelept, învaţă să întrebi cu înţelepciune, s'asculţi cu luare aminte, să răspunzi liniştit şi să încetezi de a vorbi, când nu mai ai nimic de spus. LAVATER

O viaţă trândavă este o moarte înainte de timp.
GOETHE

No. curent	Numele şi pronumele elevilor	Situaţia	
		In Iunie	In Septemb.
14	Enache I. Ion	promovat	
15	Farmache I. Gheorghe	,,	
16	Filimon A. Corneliu	,,	
17	Filoti I. Constantin	retras	
18	Hurmuziade D. Const.	promovat	
19	Ilie R. Apostol	,,	
20	Lungu D. Virgil	,,	
21	Manea I. Vlad	,,	
22	Micu N. Nicolae	corigent	promovat
23	Mihăileanu N. Nicolae	promovat	
24	Niculescu D. Constantin	,,	
25	Nicolau A. Dumitru	,,	
26	Papacostea A. Dumitru	,,	
27	Papatanasiu D. Nicolae	,,	
28	Peride H. Dumitru	,,	
29	Petrescu G. Mircea	retras	
30	Popa O. Nicolae	promovat	
31	Pritzopol C. Dumitru	,,	
32	Rambela G. Dragoş	eliminat	
33	Rizescu D. Mircea	repetent	
34	Ruse St. Ion	corigent	,,
35	Roşculeţ I. Nicolae	,,	,,
36	Rusu D. Constantin	promovat	
37	Simionescu S. Ion	,,	
38	Stănescu N. Constantin	,,	
39	Stănescu Şt. Cristian	,,	
40	Ştefănescu P. Bogdan	corigent	,,
41	Taler I. Iosif	promovat	
42	Vâlcu M. Dragomir	,,	,,
43	Weissman D. Mauriciu	,,	
44	Zainea St. Petre	,,	
45	Trică S. Ioan	,,	

Nu cunosc o mai nobilă însuşire, decât a recunoaşte duşmanului meritele sale.
GOETHE

MIŞCAREA ŞCOLARA IN ANUL ŞCOLAR 1930-1931

Clasele	Inscrişi	Retraşi	Urmat regulat până la sfârşitul anului	Promovaţi	Corigenţi	Repetenţi	Rezultatul exam. de corigenţă			Procentul promovaţilor şi repetenţilor dintre elevii cari au urmat regulat şcoala
							Promovaţi	Repetenţi	Absenţi	
I A	52	3	49	27	19	3	16	3		1) *Cursul inferior (cl. I-III)*
I B	51	2	49	27	11	11	9	2		Promovaţi 76,53 o|o
II A	52	2	50	22	20	8	18	2		Repetenţi 23,47 o|o
II B	49	11	38	22	8	8	6	2		
III A	49	3	46	24	15	7	14	1		2) *Cursul superior (cl. IV-VII)*
III B	51	6	45	15	14	16	12	2		Promovaţi 81,22 o|o
IV A	40	2	38	22	9	7	7	2		Repetenţi 18,78 o|o
IV B	44	2	42	18	11	13	9	2		
V	45	3	42	22	15	5	11	4		3) *Pentru întreaga şcoală*
VI A	40	1	39	28	11	—	11			Promovaţi 78,66 o|o
VI B	30	4	26	5	13	8	13			Repetenţi 21,34 o|o
VII	45	3	42	34	6	2	6			
Total	548	42	506	266	152	88	132	20		

Elevii premianţi din anul şcolar 1930—1931

Clasa I A

1) Berberianu V. Alexandru	Media	8,89	Premiul I
2) Caloenescu D. Corneliu	„	8,43	„ II
3) Titorian I. Radu	„	8,18	„ III

Menţiune onorifică: Ghia I. Raul, Eftimie D. Constantin, Bârzan I. Dorin, Petrescu C. Alin, Sava D. Gheorghe, Jugureanu D. Constantin.

CLASA I B

1) Georgescu V. Gheorghe	Media	8,35	Premiul I
2) Ştubei A. Alexandru	„	8,22	„ II
3) Petru D. Dumitru	„	8,15	„ III
4) Navon I. Costinel	„	8,14	„ III

Menţiune onorifică: Duma Gh. Gheorghe, Băianu I. Constantin, Şarf S. Heinrich, Damadian A. Hacic, Tocitu C. Constantin.

CLASA II A

1) Beloiu D. Mihai	Media	8.37	Premiul I
2) Călin A. Ernest	„	7.88	„ II
3) Gereanu C. Dan	„	7.77	„ III

Menţiune onorifică: Ionescu M. Mihai, Stoianovici D. Ion.

CLASA II B

1) Bivolaru I. Petre	Media	9,07	Premiul I
2) Mitru I. Nicolae	„	8.48	„ II
3) Ene M. Lixandru	„	8.11	„ III

Menţiune onorifică: Megavorian Berdji, Ionescu M. Paul, Adelstein G. Maier, Alterescu A. Salom.

Feriţi-vă de semeţie. Ingâmfarea e semnul cel mai sigur al mediocrităţii. Fiţi chiar dela început critici faţă de voi înşivă.

S. MEHEDINŢI

Păzeşte-te a doua zi după succes.

TITU MAIORESCU

CLASA III A

1) Stăncescu S. Dumitru	Media	8.68	Premiul I
2) Jipa I. Ion	„	8.23	„ II
3) Bădescu M. Costin	„	8.21	„ II
4) Petrescu G. Victor	„	8.07	„ III

Menţiune onorifică: Lepădatu V. Mircea, Iliescu I. Victor, Micu I. Nicolae.

CLASA III B

1) Zacca Constantin	Media	7.76	Premiul II
2) Pambuccian M. Kirkor	„	7.70	„ III

CLASA IV A

1) Bădică G. Ion	Media	7.93	Premiul II
2) Manura G. Spiridon	„	7.88	„ III

Menţiune onorifică: Belloiu D. Dumitru.

Clasa IV B n'are nici un premiant.

CLASA V

1) Comino Gh. Nicolae	Media	9.12	Premiul I
2) Goruneanu I. Mircea	„	8.95	„ II
3) Beiu A. Sorin	„	8.63	„ III

Menţiune onorifică: Stoianovici D. Ştefan, Şapira A. Sami, Atanasiu H. Nicolae, Ionescu G. Mircea, Petrescu D. Titus.

CLASA VI A

1) Ciomu C. Nicolae	Media	9.24	Premiul I
2) Papadavid N. Mircea	„	8.80	„ II
3) Ionescu Gh. Gheorghe	„	8.01	„ III

Menţiune onorifică: Nedelcu I. Ion, Nicolau Gr. Const., Raicopol D. Dumitru.

Amorul propriu este cel mai mare dintre toţi linguşitorii.
LA ROCHEFOUCAULD

Laudele să le meriţi, dar să renunţi la ele.
FENELON

Faima se rugineşte, dacă n'o cureţi prin muncă, în fiecare zi.
N. IORGA

Clasa VI B n'are nici un premiant.

CLASA VII

1)	Comino Gh. Ion	Media	9.40	Premiul I
2)	Crăciun C. Gheorghe	„	8.70	„ II
3)	Mihăileanu N. Nicolae	„	8.61	„ III

Mențiune onorifică: Zainea S. Petre, Darie M. Gheorghe, Simionescu Ion, Amărică I. Gheorghe

La concursurile Soc. «Tinerimea Română»:
Ciomu C. Nicolae cl. VI a obținut premiul II
La concursul interșcolar pentru „Cultul mamei“ a fost premiat:
Panaitescu St. Mircea cl. III B.

Elevii menționați pentru desemn

CLASA I A

Caloenescu D. Corneliu media . . . 9.33

CLASA II A

Georgescu M. Costin cu media . . 9.33

CLASA III

Jipa I. Ioan cu media . , . . 10.00

CLASA V

Baubec I. Șefchet cu media . . . 9.66
Leca I. Ioan cu media 9.66

CLASA VI A

Bogdan D. Gheorghe cu media . . 10.00
Ciomu C, Nicolae cu media . . . 10.00
Iliescu I. Paul cu media 10.00

CLASA VI B

Caracostea I. Nicolae cu media . . 9.66
Florescu I. Constantin cu media . . 10.00

CLASA VII

Amărică Gheorghe cu media . . . 9.66
Zainea St. Petre cu media . . . 10.00

Viața-i datorie grea, și lașii se îngrozesc de ea.
Să aibă tot, cei lași ar vrea, pe neluptat.

GH. COȘBUC

Situația elevilor particulari

în anul 1930—31

No. curent	Numele și pronumele elevilor	Situația In Mai	Situația In Septemb.
	Cl. I		
1	Coclet I. Vasile	promovat	
	cl. IV		
2	Koch I. Robert	corigent	promovat
	cl. V		
3	Agopian D. Aram	"	"
	Ses. Iunie-Septembrie		
	cl. I		
1	Gherasim C. Ioan	promovat	
	cl. II		
1	Coclet D. Vasile	"	
2	Polipciuc P. Rostislav	"	
	cl. III		
3	Germăneanu D. Gheorghe	repetent	

Dacă te-ai hotărît să spui adevărul, pregătește-te de suferință.
I. BRĂTESCU-VOINEȘTI

Fă din conștiința ta templul, în care să afli oricând un azil inviolabil.
N. IORGA

No. curent	Numele şi pronumele elevilor	Situaţia	
		In Iunie	In Septemb.
	cl. IV		
4	Bărbulescu Elena		repetentă
5	Boldeanu D. Nicolae		retras
6	Sarri N. Constantin		promovat

Examen de diferenţă

cl.	I	Bordea A. Iordache	admis
,,	III	Baboi I. Antonie corig.	—promovat
,,	I, II, III	Chindea A. Dumitru	respins
,,	I, II, III	Florea M. Emanoil	admis
,,	I, II	Corbeanu V. Vasile	,,
,,	III	Corbeanu V. Vasile	respins

	CLASA I		
1	Arsenescu C. Vintilă	promovat	
2	Augustide I. Lisias	,,	
3	Dimitrof E. Gheorghe	corigent	promovat
4	Enache D. Cristache	promovat	
5	Gagiu G. Emil	corigent	,,
6	Giacomato D. Foti	promovat	
7	Grigore L. Gheorghe	neprezen.	
8	Hagi Iani I. Sava	retras*	
9	Hagianu C. Dumitru	repetent	
10	Hamit A. Enver	corigent	,,

* Cei cu menţiunea *retras* au dat numai examenul primordial.

Pentru un sărac ce simte, nu e rană sufletească mai grozavă decât mila rea şi dispreţuitoare, cu care-l privesc bogaţii din deşarta lor splendoare.
VLAHUŢĂ

No. curent	Numele și pronumele elevilor	Situația	
		In Iunie	In Septemb.
11	Iancu I. Alexandru	promovat	
12	Ionică F. Ion	corigent	repetent
13	Isac I. Ion	promovat	
14	Koch I. Beniamin	corigent	promovat
15	Nicof V. Constantin	retras	
16	Niță N. Alexandru	repetent	
17	Panaiot P. Miltiade	promovat	
18	Păun A. Ion	repetent	
19	Pena I. Nicolae	promovat	
20	Pleșa S. Nicolae	repetent	
21	Popescu A. Marin	retras	
22	Ramazan S. Sabri	,,	
23	Tudor V. Petre	promovat	
24	Văsiu I. Gheorghe	corigent	repetent
	CLASA II		
1	Bănescu N. Ioan	repetent	
2	Cristea G. Anton	promovat	
3	Epureanu D. Constantin	repetent	
4	Giurgea N. Pandele	corigent	rep. (abs.)
5	Ionescu C. Tache	retras	
6	Lerescu J. Ioan	repetent	
7	Nicolescu E. Teodor	corigent	repetent
3	Nicolae V. Benoni	repetent	
9	Rădulescu I. Procopie	,,	
10	Ruse S. Marin	corigent	promovat

Adevărul este o piatră prețioasă, care se găsește în fundul prăpăstiilor. BYRON

Puțin ai pierdut, când ți-ai păstrat neatinsă onoarea. VOLTAIRE

Onoarea e ca și viața; când o pierzi, o pierzi pentru totdeauna.
PAVILLON (poet francez 1632—1705)

No. curent	Numele și pronumele elevilor	Situația	
		In Iunie	In Septemb.
11	Stern L. Juan	promovat	
12	Văideanu G. Ion	corigent	repetent
	CLASA III		
1	Andrei M. Ilie	repetent	
2	Apostol A. Vasile	retras	
3	Argeșanu R. Gheorghe	repetent	
4	Begligiu A. Marin	corigent	promovat
5	Carabiber F. Teodor	repetent	
6	Carasava I. Sava	retras	
7	Catană P. Constantin	"	
8	Cârstoiu V. Ion	corigent	"
9	Chirana Gh. Gheorghe	"	"
10	Ciupercă N. Constantin	"	"
11	Constantinescu B. C-tin	retras	
12	Cotan D. Ion	repetent	
13	Croitoru M. Leon	retras	
14	Decu I. Traian	neprezen.	
15	Dumitrașcu P. Gh.	repetent	
16	Dumitrescu P. Gh.	retras	
17	Foti I. Foti	promovat	
18	Jecu V. Spiru	repetent	
19	Limberi P. Gheorghe	promovat	
20	Nae D. Mihai	corigent	promovat
21	Negoescu D. Alexandru	neprezen.	
22	Panaitescu S. Traian	retras	
23	Pangrati C. Roland	corigent	"
24	Poenaru I. Constantin	promovat	

L'intérêt parle toutes sortes de langues et joue toutes sortes de personnages, même celui de désintéressé.

La ROCHEFOUCAULD

No. curent	Numele și pronumele elevilor	Situația	
		In Iunie	In Septemb.
25	Popa S. Ștefan	repetent	
26	Rotlender G. Victor	neprezen.	
27	Vineș V. Mihai	corigent	promovat
28	Voiculescu N. Ion	repetent	
	CLASA IV		
1	Băgăceanu V. Petre	repetent	
2	Coandă N. Constantin	corigent	promovat
3	Dollischek I. Benno	"	"
4	Fiacescu V. Teodor	promovat	
5	Florescu Gr. Ion	corigent	"
6	Gumuchdjian A. Berdji	"	"
7	Istode V. Constantin	retras	
8	Meșteru Gr. Teodor	"	
9	Micu I. Traian	repetent	
10	Miga I. Victoria	corigent	"
11	Niculescu T. Aurel	retras	
12	Păsculeanu D. Gheorghe	corigent	"
13	Popovici S. Petre	"	"
14	Vuță D. Nicolae	repetent	
	CLASA V		
1	Caracostea D. Cristu	corigent	promovat
2	Cioflec I. Constantin	repetent	
3	Constantinescu C. Octavian	corigent	"

Noi alergăm, sburăm spre o raza sfânta,
Pe care-am vrea s'o coborîm în viațî;
Dar cea mai slabă piedică ne 'nghiațî,
Și numai gândul luptei, ne 'nspăimântă.

P. CERNA.

No. curent	Numele şi pronumele elevilor	Situaţia	
		In Iunie	In Septemb.
4	Economu C. Vladimir	corigent	promovat
5	Cristescu I. Napolion	repetent	
6	Epuraş E. Pascu	retras	
7	Ioniţă P. Ion	promovat	
8	Lascaridis O. Constantin	retras	
9	Melinte P. Emilia	promov.	
10	Muche C. Vintilă	repetent	
11	Popescu C. Remus	corigent	"
12	Rusali I. Constantin	"	rep. (abs.)
13	Stefan S. Chiriac	retras	
14	Ţârlea T. Anastase	corigent	promovat
	CLASA VI		
1	Bedrosian G. Dicranui	corigentă	promov.
2	Costache D. Petre	corigent	promovat
3	Erganian M. Elisa	repetentă	
4	Moscu L. Manole	repetent	
5	Niculescu I. Ioan	retras	
6	Stambulschi M. Iosif	corigent	promovat
7	Vlădoianu S. Ştefan	"	"
8	Vineş I. Nicolae	repetent	
9	Zăgoicea N. Nicolae	neprezen.	
	CLASA VII		
1	Popa G. Nicolae	promovat	
2	Robescu T. Ioan	transferat	
3	Vodislav C. Constanţa	repetentă	

Dragostea de adevăr, setea nepotolită după adevăr, hotărîrea tare de a-l căuta şi a-l păstra cu credinţă--iată ceea ce trebuie să privim ca adevărata bază a educaţiei şi a demnităţii omeneşti.
CHANNING (Filosof şi pedagog american, 1780—1842)

TABLOU

de candidatii reuşi la examenul de admitere în clasa IV-a

No. curent	Numele şi pronumele elevilor	Media
	SESIUNEA MAI 1931	
1	Bărbulescu Elena	6
	SESIUNEA IUNIE 1931	
1	Stăncescu S. Dumitru	8,95
2	Pambuccian M. Kirkor	8,30
3	Ionescu N. Valeriu	7,90
4	Reşul R. Negip	7,85
5	Zacca T. Constantin	7,85
6	Iliescu I. Victor	7,70
7	Jipa I. Ion	7,70
8	Petrescu G. Victor	7,70
9	Bădescu M. Costin	7,45
10	Lepădatu V. Mircea	7,45
11	Gadidov N. Ovidiu	7,30
12	Kiorpelidis P. Platon	7,25
13	Funogea I. Ion	7
14	Herşcovici A. Ralian	7
15	Comatas A. Nicolae	6,95
16	Brăilă D. Vasile	6,90
17	Popescu N. Marin	6,90
18	Filipache A. Nicolae	6,80
19	Ionescu A. Ion	6,80
20	Stambolgiu V. Nicolae	6,80
21	Vasiescu I. Mircea	6,80
22	Micu I. Nicolae	6,75
23	Grigoriu N. Nicolae	6,70

No. curent	Numele și pronumele elevilor	Media
24	Emanoil C. Ion	6,65
25	Popescu I. Ion	6,65
26	Stănescu M. Titus	6,60
27	Rupenian A. Emanoil	6,55
28	Sternberg M. Henri	6.50
29	Enache I. Gheorghe	6,45
30	Teodorescu I. Pascal	6,40
31	Hristu P. Toma	6.35
32	Leca I. Petre	6,35
33	Moldoveanu D. Iulius	6,25
34	Limberi P. Gheorghe	6,20
35	Belcin S. Pavel	6,15
36	Radu G. Ion	6
37	Cosmeanu I. Gheorghe	6

Lista bacalaureaților din anul 1931

No. curent	Numele și pronumele elevului	Locul și data nașterii				
		Comuna	Județul	Luna	Ziua	Anul
	Sesiunea Iunie					
1	Alexandrescu P. Mircea	Beceni	Buzău	Iulie	6	1913
2	Amărică I. Gh.	Călărași	Ialomița	Mai	22	1913
3	Anton K. Emanuel	Constanța	Constanța	Iulie	12	1913
4	Bontea N. Titus	Casimcea	Tulcea	Ianuarie	2	1912
5	Brătulescu N. Haralambie	Constanța	Constanța	"	30	1913
6	Calciu M. Ioan	"	"	Februarie	23	1913
7	Chirițescu D. Nicolae	"	"	Decembrie	6	1911
8	Comino Gh. Ioan	Const-pol	Turcia	Octombrie	29	1913
9	Constantinescu Z. Andrei	Aliman	Constanța	Noembrie	19	1908
10	Crăciun C. Gheorghe	Constanța	"	Februarie	2	1913
11	Darie M. Gheorghe	Cotușca	Dorohoi	Iulie	20	1913
12	Dinulescu N. Marin	Bertești d. j.	Brăila	Octombrie	25	1909
13	Enache I. Ion	Pazarlia	Constanța	Februarie	20	1911
14	Farmache I. Gheorghe	C.-Voda	"	Aprilie	23	1913
15	Gheorghiu G. Mihail	Constanța	"	Februarie	11	1910

No. curent	Numele și pronumele elevului	Locul și data nașterii			Ziua	Anul
		Comuna	Județul	Luna		
16	Hurmuziadis D. Const.	Mesembria	Bulgaria	Iulie	11	1911
17	Ilie R. Apostol	Hârșova	Constanța	Iunie	25	1913
18	Lungu D. Virgil	Bârlad	Tutova	Noembrie	7	1913
19	Mamudi D. Vasile	Constanța	Constanța	Septembrie	13	1911
20	Mihăileanu N. Nicolae	"	"	Noembrie	28	1912
21	Niculescu D. Constantin	Gherengic	"	August	15	1912
22	Nicolau A. Dumitru	Constanța	"	Iulie	20	1912
23	Peride H. Dumitru	"	"	Mai	26	1912
24	Papacostea A. Dumitru	"	"	Iunie	23	1912
25	Papatanasiu D. Nicolae	Hârșova	"	Iunie	7	1911
26	Popa Gh. Nicolae-Miron	Tulcea	Tulcea	Decembrie	7	1909
27	Popa O. Nicolae	Tatlageac	Constanța	Mai	16	1913
28	Pritzopol C. Dumitru	Constanța	"	Iulie	28	1911
29	Rusu D. Constantin	Beilic	"	Ianuarie	11	1913
30	Simionescu S. Ion	Constanța	"	Mai	5	1913
31	Stanciu D. Ștefan	"	"	Mai	9	1912
32	Stănescu N. Constantin	"	"	Iunie	15	1913

No. curent	Numele și pronumele elevului	Locul și data nașterii			Ziua	Anul
		Comuna	Județul	Luna		
33	Stănescu St. Cristian	Constanța	Constanța	Ianuarie	20	1914
34	Taler I. Iosif	"	"	Aprilie	3	1911
35	Trică S. Ion	Satișchioi	"	Aprilie	13	1913
36	Weisman D. Mauriciu	Galați	Covurlui	Noembrie	14	1913
37	Vâlcu M. Dragomir	Constanța	Constanța	Octombrie	22	1913
38	Zainea S. Petre	"	"	Aprilie	6	1913
	Sesiunea Septembrie					
39	Alexandru C. Vasile	"	"	Octombrie	25	1911
40	Deliu Deliu Jecu	Istria	"	—	—	1909
41	Manea I. Vlade	Tuzla	"	Noembrie	1	1911
42	Micu N. Nicolae	Chioseler	"	Noembrie	20	1912
43	Papadopol P. Elena	Constanța	"	Aprilie	9	1907
44	Roșculeț I. Nicolae	Mangalia	"	Septembrie	24	1912
45	Ruse St. Ion	Constanța	"	Martie	19	1912
46	Stănică M. Constantin	Docuzaci	"	Septembrie	14	1910
47	Ștefănescu P. Bogdan	Dobromir	"	Iunie	20	1913

— Fericirea e ca un ecou: iți răspunde, dar nu vine.
— Prietenia scade și unde e prea multă fericire și unde e prea multă mâhnire.
— Un animal când suferă, caută singurătatea; numai omul caută să facă paradă chiar cu suferința lui.

CARMEN SYLVA

Anul școlar
1931-1932

IN MEMORIAM

Sf. Scriptură ne învață că trupeşte din țărână ne-am zămislit și în țărână ne vom întoarce; filosoful pune față în față neantul din care ne-am ivit și cel care ne aşteaptă; poetul ne arată cum viața se deapănă între două taine nepătrunse: Sus tăcerea stelelor, jos a mormintelor. Enigma chinuitoare a morții a preocupat totdeauna biata minte omenească.

Fenomenul morții a izbit atenția, a pus în joc judecata și a aprins imaginația omului. Moartea, supremul rău pe pământ, a fost îmblânzită. O mamă poate admite că fiul ei iubit a fost răpit pentru vecinicie? Nu. Ea refuză să conceapă această idee; din toate fibrele se ridică împotrivă.

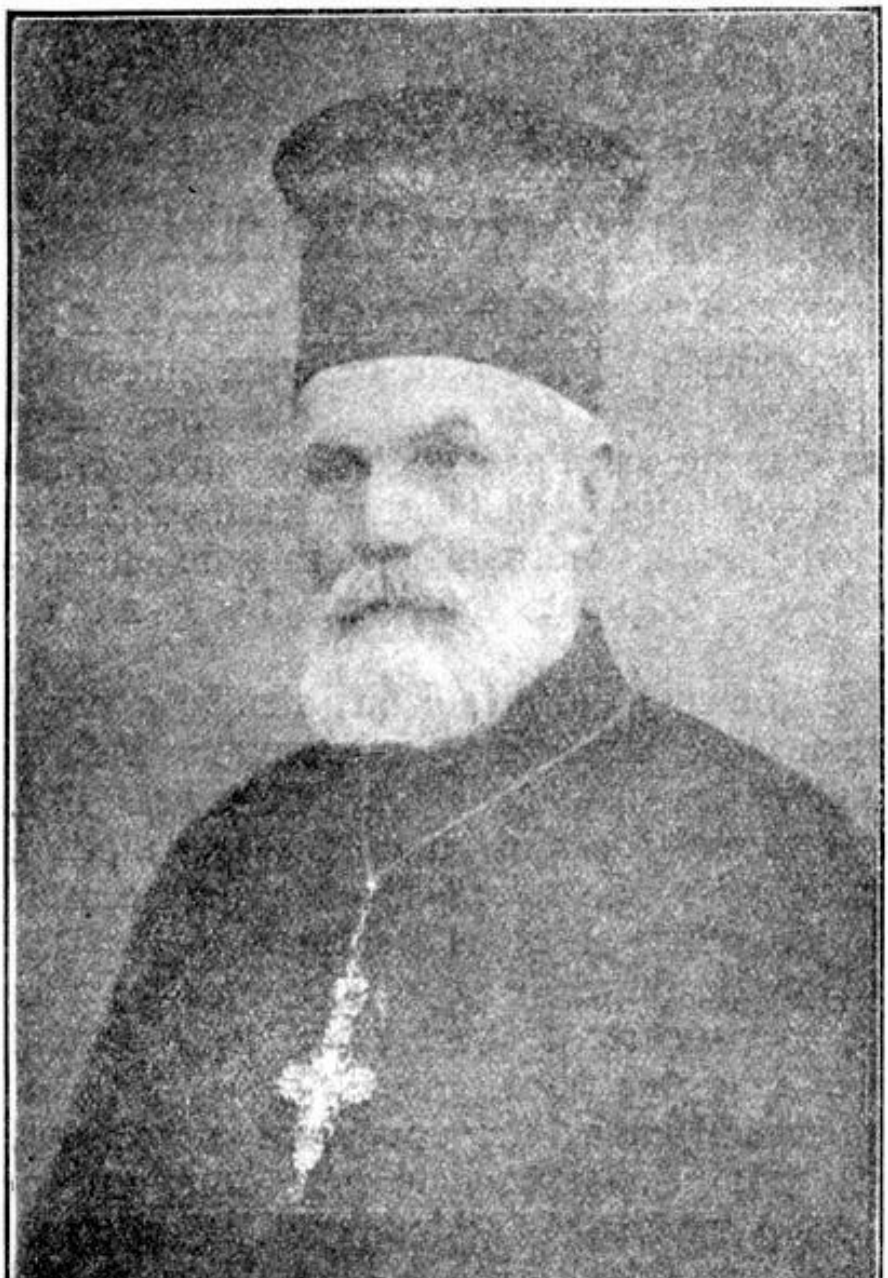
In toate timpurile și locurile, moartea a fost socotită ca o poartă de trecere din lumea pământească în altă lume mai bună.

Această punte între două lumi a fost sortit s'o treacă, vara aceasta, în mod prea timpuriu, cel ce în viața pământească a fost preotul și profesorul Econom Gh. Rădulescu.

Profesor timp de aproape două decenii la liceul «Mircea cel Bătrân», a răspândit lumina științei și vraja dătătoare de viață a preceptelor religiei creștine, în lecții pline de spontaneitate, de vervă și caldă comunicativitate.

In prelegeri, ca și în toate vorbirile sale, aducea

o notă de personalitate. Inzestrat cu dar oratoric, de energie exuberantă, a dat o îndrumare pedagogică acestui foc lăuntric, ţinând lecţii ce au rămas întipărite adânc în mintea atâtor generaţii de elevi.

† Profesor Econom GH. RĂDULESCU

Născut în 1866 în comuna Urleasca din judeţul Brăila, absolvent al seminarului Central din Bucureşti şi licenţiat al facultăţii de teologie, în prima parte a vieţii sale a ocupat demnităţi bisericeşti, me-

ritele sale în această direcţie fiindu-i consfinţite şi în mod oficial prin acordarea medaliei Răsplata muncii pentru biserică, clasa I-a.

La liceu a început misiunea de îndrumător şi luminător al tinerimii şcolare din 1906 şi de atunci a rămas până la sfârşitul vieţii devotat şcoalei. In viaţa colegială a fost un om înţelept, ştiind să ţină toti deauna cumpăna bunei înţelegeri şi a respectului reciproc.

Ne-am întrunit să închinăm câteva clipe de reculegere celui ce alături de noi, ani dearândul, s'a străduit în opera atât de grea a educaţiunii tinerelor generaţii. Astăzi, desfăcut de cătuşele pământeşti, sufletul său s'a înălţat în lumea drepţilor, unde binele, adevărul şi frumosul strălucesc etern în toată puritatea lor.

Numai în străduinţele, întreţinute de flacăra unui ideal înalt, ne este dat nouă muritorilor să presimţim lumea vecinică. Munca intelectuală prin esenţa ei, mai mult ca oricare alta, ne poate da astfel de anticipări ale vieţii eterne. In această direcţie, preocupările intelectuale, viaţa continuu studioasă a profesorului econom Gh. Rădulescu pot să servească de model tuturor. In adevăr, s'a ocupat de istoria Dobrogei, tipărind o monografie preţioasă: «Starea religioasă a Dobrogei în decursul vremurilor». A ţinut numeroase conferinţe de ordin cultural, luminoase şi aducând mai totdeauna o contribuţie personală; n'a părăsit niciodată studiul specialităţii sale, obţinând la o vârstă, care-i dădea dreptul la o odihnă bine meritată, titlul de doctor în teologie dela Universitatea din Bucureşti.

Privirea morţii a deşteptat întotdeauna ideea zădărniciei vieţii pământeşti. Ce sens mai pot avea în faţa eternităţii ambiţiile, zbuciumările, luptele noastre? De aceea trebue să fim înţelegători, buni, iertători, atunci când e vorba de interesele noastre strict personale, oridecâteori intrăm în coliziune cu semenii

noştri, fie pentru bunuri materiale, fie pentru ambiţii de glorie şi mărire. Oaspeţi trecători pe pământ, să nu uităm că permanente sunt numai instituţiile, în care lucrăm, pentru care ne devotăm, nemuritoare este colectivitatea căreia aparţinem, vecinică este naţiunea.

Un luptător devotat ce timp de câteva decenii a stat necurmat la postul de veghe, în serviciul bisericii şi şcoalei, a fost Econom Gh. Rădulescu. In frumoasa cuvântare ce a ţinut în ziua de Sf. Andrei, patronul liceului nostru, în anul 1921, cu prilejul aniversării de 25 ani a şcoalei, în cuvinte însufleţite, între altele spunea: «Dar se vede că sta scris în planurile dumnezeeşti ca niciun bun să nu se câştige fără sacrificii, căci, atunci ca şi acum, lumina nu se poate aduce fără jertfe». Şi cita martiriul discipolilor Sf. Apostol Andrei, apoi amintea jertfa profesorilor şi elevilor, cari cu sângele lor au pecetluit făurirea idealului naţional. Işi încheia inimoasa cuvântare spunând: «Datori suntem să ne amintim cu drag şi veneraţie de toţi aceia ce au luptat pentru idealul sfânt urmărit de acest liceu; datori suntem omagiu celor ce trăesc, veneraţiune celor morţi. Şi înainte de a părăsi acest sfânt locaş, să ridicăm sufletele noastre către Domnul şi să zicem: Doamne, iartă pe acei dintre fraţii noştri, dascăli şi elevi, pe care tu i-ai chemat în lumea veşniciei şi întăreşte pe toţi cari au lucrat, lucrează şi vor lucra de aci înainte pentru realizarea idealurilor sfinte ale şcoalei neamului românesc. Amin».

Astăzi Econ. Gh. Rădulescu a intrat în rândul ctitorilor liceului nostru; veneraţiunea pe care el o hărăzia înaintaşilor, i-o închinăm azi lui. In numele liceului «Mircea cel Bătrân», aduc omagiul de recunoştinţă, ridic ruga către A-tot-Puternicul ca să-l odihnească în pace, alături de toţi foştii luptători, în lumea drepţilor şi fericiţilor.

Repartiţia orelor în anul şcolar 1931-1932

No. curent	Numele şi pronumele profesorului	Titlul în învăţământ	Materia	Clase bugetare (Exponentul indică numărul orelor)	Totalul orelor	Observaţii
1	*Diacon Gh. Popescu*	Provizor	Religia	I a^2 I b^2 II a^2 III a^2 III b^2 IV a^2 IV b_2 V_2 VI^2 VII^2	19	Diriginte cl. I B
2	*Econom V. Georgescu*		"	II b^2	2	Detaşat dela liceul din Bazargic. Restul orelor la liceul de fete, Şc. prof. de fete şi la şc. de meserii.
3	*Ilarie Reit*	Definitiv	Româna	I b^5 II b^4 III a^3 III b^3	15	Diriginte cl. III B
4	*N. Vasiliu*	"	"	IV a^3 V^3 VI^3 VII^3 IV b^3	19	Diriginte cl. IV B
	»		Filosofia	VI^2 VII^2		
5	*Petre Caragea*	Suplinitor	Româna	II a^4	4	Completare la şc. comercială super. de băeţi.

No. curent	Numele și pronumele profesorului	Titlul în învățământ	Materia	Clasele (Exponentul indică numărul orelor)	Totalul orelor	Observații
6	*Elena Mihăileanu*	Suplinit.	Româna	I a^5	9	Completare la școala comercială elementară de băeți.
	«		Istoria	I a^2 II a^2		Ore de istorie libere prin degrevarea directorului.
7	*Gr. Roșu*	Definitiv	Latina	IV a^3 V^3 VI^3 VII^3	12	Diriginte cl IV A
8	*Carol Blum*	"	Latina	III a^2 III b^2 IV b^3	9	Completarea catedrei la liceul de fete.
	«		Elina	VI^1 VII^1		
9	*Iacob Granirer*	Provizor	Franceza	I a^3 II a^3 III a^3 IV a^3 VI^2	14	Diriginte cl. I A
10	*Gr. Sălceanu*	"	"	I b^3 II b^3 III b^3 IV b^3 V^2 VII^2	16	
11	*Const. Mureșanu*	Definitiv	Germana	V^2 VI^2 VII^2	10	In concediu de studii în Elveția. La orele de limba germană a fost detașat d-l Eudoxie Sireteanu. Orele de filosofie pred. de d-l N. Vasiliu.
	«		Filosofia	VI^2 VII^2		

No. curent	Numele şi pronumele profesorului	Titlul în învăţământ	Materia	Clasele (Exponentul indică numărul orelor)	Totalul orelor	Observaţii
12	*Eud. Sireteanu*	Provizor	Germaua	V^2 VI^2 VII^2	6	Completare la şc. comercială superioară de fete. Detaşat dela şc. comercială de băeţi din Brăila.
13	*Gr. Someşanu*	„	Istoria	II b^2 III b^2 IV b_3	17	Diriginte cl. II B
			Geografia	I b^2 II b^2 III b^2		
			Dreptul şi ec. polit.	III a^1 III b^1 VI^1 VII^1		
14	*Gh. Coriolan*	Definitiv	Istoria	III a^2 IV a^3 V_2 VI^2 VII^2	11	
15	*I. Fodor*	„	Geografia	I a^2 II a^2 III a^2 IV^2 IV b^2 V^2 VII^2	14	Diriginte cl. VII
16	*Aneta Dobrescu*	Suplinit.	Istoria	I b^2	2	Restul catedrei la şc. normală de fete.
17	*N. Zăgoicea*	Definitiv	Matematica	I a^3 II a^3 III a^3 V_3 VII^2	14	

No. curent	Numele și pronumele profesorului	Titlul în învățământ	Materia	Clasele (Exponentul indică numărul orelor)	Totalul orelor	Observații
18	*N. Georgescu*	Provizor	Matematica	I b_3 II b_3 III b_3 IV a_2 IV b_2 VI_2	15	Dela Ianuarie 1932, detașat în București.
19	*I. Rizescu*	"	"	I b^3 II b_3 III b_3 IV a_2 IV b_2 VI_2		Detașat din Ian. 1932 dela șc. elem. de comerț
20	*N. Negulescu*	Definitiv	Șt. fiz. chim	II a_2 II b_2 III a_2 III b_2 IV a_2 IV b_2 V_3 VI_2	17	Diriginte cl. V
21	*Onoriu Mironescu*	"	Șt. naturale	I a^2 I b^2 II a^2 II b_2 III a_2 III b_2 IV a_2 IV b_2 V_2 VI_2 VII_2	22	Diriginte cl. VI
22	*Dr. Gh. Vasilescu*	Provizor	Higiena	VII^1	1	Medicul liceului
23	*Al. Nicolescu*	"	Muzica	I a_2 I b_2 II a_2 II b_2 III a^1 III b^1 IV a^1 IV b^1 V^1 VI^1 VII^1	15	

No. curent	Numele și pronumele profesorului	Titlul în învățământ	Materia	Clasele (Exponentul indică numărul orelor)	Totalul orelor	Observații
24	*Gh. Carp*	Definitiv	Caligrafia	I a^1 I b^1 II a^1 II b^1	15	Diriginte cl. III A
	„		Desemn	I a^1 I b^1 II a^1 II b^1 III a^1 III b^1 IV a^1 IV b^1 V^1 VI^1 VII^1		
25	*N. Constantinescu-Pană*	„	Gimnastica	Toate clas. câte 2 ore	22	Diriginte cl. II A
26	*I. Burlușanu*		Sculptura în lemn	I a Ib IV a IV b	4	Maestru la școala de meserii.
27	*I. Constantinescu*		Croitoria	I a I b IV a IV b,	4	

Personalul Administrativ

DIRECTOR, **GH. CORIOLAN**

SUBDIRECTOR, **N. CONSTANTINESCU-PANĂ**

Secretar, **Victor Petroniu** Ajutor de secretar, **Șt. Mitef** Supraveghetor de ordine, **Panait Hagipanait**

Bibliotecar, **Petre Caragea** Medicul liceului, **Dr. Gh. Vasilescu**

Pesonalul de serviciu

Laborant, **Toma Stăncioiu** în serviciu din anul 1922. Oameni de serviciu: **Martin Borșițchi**, în serviciu din anul 1928
Reghina Borșițchi « « « « «
Paulina Stăncioiu « « « « 1922
Petre Călianu « « « « 1930
Anica Călianu « « « « 1932

COMITETUL ŞCOLAR AL LICEULUI „MIRCEA CEL BĂTRÂN“ în urma alegerii din Octombrie 1931

1. *Gh. Coriolan*, director al liceului, preşedinte.
2. *Const. Alimăneşteanu*, inspector al Băncii Româneşti, membru.
3. Dr. *N. Brezeanu*, membru.
4. *Const. N. Filip*, funcţ. serviciul porturilor, pensionar, membru.
5. *Albert Theiler*, comerciant, membru.
6. *N. Negulescu*, profesor, „
7. *N. Vasiliu*, „ „

Casier *O. Mironescu*, profesor, până la 20 Mai 1932; dela 20 Mai—2 Iunie, casier interimar *Gh. Coriolan*; dela această dată din urmă a fost delegat d-l *C. N. Filip*, membru al comitetului.

Contabil: *Aur. Alexandrescu*, până la 1 Iulie 1932.
Dela 1 Sept. 1932, d-l *N. Cioroiu*, licenţiat al Acad. comerciale.

Censori:
- *D. Taşcovici*, director al Băncii Naţionale, sucursala Constanţa
- *Gh. Steţcu*, delegat al adunării generale.
- *I. Granirer*, profesor.

Cronica anului şcolar 1931-1932

Deşchiderea cursurilor s'a făcut în ziua de 1 Septembrie, ora 8 a. m., printr'un serviciu religios oficiat de preot Grigore Dumitrescu, vicarul Episcopiei, care a ţinut o aleasă cuvântare elevilor.

Directorul liceului a insistat asupra faptului că de acum întreaga şcoală va funcţiona în noul local, aducând mulţumiri comitetului şcolar pentru munca îndelungată şi plină de abnegaţie dusă pentru atingerea acestui scop. Din partea comitetului şcolar, a răspuns, făcând urări şcoalei, d-l *Al. Theiler*.

Examenele de corigenţă, conform unei dispoziţiuni ministeriale, s'au dat în faţa comisiunilor întocmite din profesori şi profesoare dela liceele de băeţi şi fete, şi dela şcoala normală de fete. Corigenţii şi corigentele dela cele trei şcoale au fost concentraţi la liceul de băeţi. Au fost întocmite în total opt comisiuni examinatoare, pe materii. Aceste examene şi cele de admitere în clasa I-a s'au dat în intervalul 1-3 Septembrie.

La 4 Septembrie s'a făcut de d-l *Dr. Gh. Vasilescu,* medicul liceului, vizita medicală a elevilor. In mod excepţional, anul acesta s'a găsit un număr însemnat de elevi bolnavi de ochi (conjunctivită simplă şi granuloasă). S'au luat măsuri necesare.

Cursurile au început la 5 Septembrie.

In ziua de 20 Sept. 1931, conform deciziei ministeriale No. 134456, profesorii au ales ca delegaţi pentru formarea consiliului general al instrucţiunii pe d-nii N. Negulescu şi directorul liceului.

La 8 Oct. 1931, profesorii cu drept de vot întruniţi în consiliu au ales ca membri în comitetul şcolar, pe o perioadă de 4 ani, pe d-nii *N. Negulescu* şi *N. Vasiliu*, iar ca censor pe d-l *N. Georgescu.*

La 9 Oct., profesorii diriginţi au ţinut consiliu, în care au hotărît distribuirea burselor «*Lucian şi René Theiler*», apoi au luat în discuţie şi au sta-

bilit diferite măsuri cu privire la disciplina elevilor în şcoală şi în afară de şcoală.

In şedinţa dela 1 Martie 1932, d-nii profesori cu drept de vot au ales ca censor pe d-l prof. *I. Granirer*, în locul d-lui *N. Georgescu*, detaşat în Bucureşti.

La 31 Octombrie, elevii au fost întruniţi în sala de gimnastică, unde d-l profesor *Gr. Someşanu* a ţinut o conferinţă despre foloasele «Economiei», ziua de mai sus fiind consacrată în toate ţările acestei serbări.

In ziua de 11 Noembrie, elevilor concentraţi în curtea şcoalei li s'a explicat însemnătatea încheerii armistiţiului din 11 Noembrie 1918. S'a păstrat un minut de tăcere în memoria celor căzuţi în războiul unităţii naţionale.

La 30 Noembrie, ziua Sf. Andrei, patronul liceului, s'a serbat aniversarea de 35 ani a şcoalei. S'a ţinut o cuvântare ocazională de directorul liceului; d-l profesor *N. Vasiliu* a vorbit despre poetul *V. Cârlova*, cu prilejul centenarului dela moartea poetului. Au fost coruri sub conducerea d-lui *Al. Nicolescu*, maestru de muzică. Serbarea a fost deschisă printr'un serviciu religios, oficiat de preot *Econom V. Georgescu*, profesor la liceu, asistat de un diacon şi s'a încheiat cu marşul liceului de *I. N. Morozow*.

Serbarea a fost onorată de prezenţa *P. Sf. S. Gherontie*, Episcop de Constanţa.

In cursul lunii Decembrie, elevii au fost inoculaţi, în trei rânduri, contra scarlatinei.

Duminică 20 Decembrie, la ora 10 a. m., au fost convocaţi la liceu, pe clase, părinţii şi corespondenţii elevilor pentru consfătuiri pedagogice cu d-nii profesori diriginţi. Cu acest prilej, s'a comunicat situaţia elevilor pe trimestrul I-iu.

Duminică 24 Ianuarie 1932, s'a sărbătorit Uni-

rea Țărilor Române. Dimineața, Te-Deum la Catedrală. După masă, la ora 4, serbare la liceu. S'a cântat imnul regal, a urmat o cuvântare ocazională a directorului, lectură de elevi, coruri sub conducerea d-lui Al. Nicolescu. A asistat *P. Sf. S. Gherontie*, episcopul Constanței.

In Ianuarie au început cursuri de lucru manual, predate în mod onorific de d-nii *I. Burlușanu* (sculptura în lemn) și *I. Constantinescu* (croitoria), maeștri la școala de meserii din localitate.

Duminecă 13 Martie, părinții și corespondenții elevilor au fost convocați la liceu, pe clase, pentru convorbiri pedagogice cu d-nii diriginți. Cu acest prilej, s'a comunicat situația elevilor pe trimestrul II-lea.

In ziua de 10 Mai, dimineața Te-Deum la catedrala episcopală, iar la ora 12 în localul Prefecturii s'au prezentat urări M. S. Regelui Carol II-lea. La ora 4 p. m., în localul liceului, serbare școlară: cuvântarea festivă ținută de d-l prof. *Gr. Someșanu*. Au urmat coruri, lecturi. A asistat P. Sf. S. Episcopul Gherontie.

In ziua de 27 Mai, elevii au fost întruniți în sala de serbări, unde, conform unei dispoziții ministeriale, s'a făcut comemorarea lui *Paul Doumer*, fostul președinte al republicii franceze, și a lui *Albert Thomas*. A vorbit d-l *Gr. Sălceanu*, profesor de limba franceză.

In cursul lunei Martie, a luat ființă consiliul interșcolar, conform nouei legi a învățământului secundar. Au luat parte reprezentanți ai tuturor școalelor secundare. Din partea liceului au fost delegați profesorii: *N. Negulescu* pentru partea științifică, *N. Vasiliu*, pentru partea literară și *N. Constantinescu-Pană*, pentru dexterități. Președinte al consiliului interșcolar a fost ales directorul liceului. S'au ținut trei ședințe lunare, în care s'au discutat și făcut propuneri cu privire la schimbul de ore între profesorii dela școlile secundare, cu privire la moda-

litățile de promovare a elevilor și la supravegherea și controlul purtării lor în afară de școală.

In decursul ultimului trimestru, profesorii dela liceu au făcut—conform nouei legi—câte 3 ore de curs la celelalte școli din localitate (la școala normală de fete, liceul de fete). Deasemenea profesori și profesoare dela celelalte școli au făcut câte 3 ore la liceul nostru.

Elevi ai liceului, din diferite clase, au făcut excursiuni, sub conducerea d-lui profesor *C. Blum*, la Mangalia și Istria, unde au cercetat săpăturile și rămășițele antice, dându-li-se lămuriri arheologice.

BURSELE LUCIAN ȘI RENÉ THEILER

In anul școlar 1931—1932, d-l Al. Theiler a donat 14.000 lei, burse de câte 2000 lei, următorilor:

a) Bivolaru Petre	clasa	III B.
b) Tămâianu Dumitru		VII
c) Mitru Nicolae		III B.
d) Titorian Radu	„	II A.
e) Petru D. Dumitru	„	II B.
f) Ene M. Alex.	„	III B.
g) Bădică Gh. Ion	„	V

DONAȚIUNI ȘI SUBVENȚII

In intervalul dela 1 Sept. 1931 — 1 Februarie 1932, s'au încasat în total dela taxele benevole pe exportul de cereale prin vama Constanța suma de lei 96.520 lei.

In total, din 1923 până la 1 Februarie 1932, s'au strâns pentru construcția liceului prin taxele benevole donate de *Asociația comercianților de cereale* lei 6.494.166.

Dela comitetul pentru administrarea fondului provenit din taxele pe spectacole publice, prin primăria municipiului, s'a primit suma de 10.000 lei pentru bibliotecă.

Colecţiile de ştiinţe fizico-chimice şi Laboratorul Liceului

După ce dotaţia cu material didactic fizico-chimic ajunsese în 1916 la una din cele mai complete între liceele din ţară, ocupaţiunea provizorie din 1916—1918 o redusese la nimic. In Decembrie 1918 data revenirii autorităţilor române în Dobrogea aproape nimic nu mai exista, căci câteva eprubete, trei balonaşe, două retorte şi foarte puţine substanţe alcătuiau tot materialul utilizabil. In anul 1919-1920 subsemnatul revenit la catedră, după ce m'am retras din postul de prefect al judeţului, direcţiunea liceului de atunci mi-a pus la dispoziţie o mică încăpere —fostă biroul directorului dinainte de război. Cu puţinele mijloace de care s'a dispus atunci, cu oarecari subvenţiuni dela prefectura judeţului şi primăria oraşului, procurarea de material reîncepu. Spiritul înţelegător al necesităţii folosinţei materialului didactic în predarea acestui obiect de studiu, a determinat pe aceeaşi direcţiune a liceului—D-l C. Lăzărescu, profesor de l. franceză, era atunci director—să-mi mai pună la dispoziţiune o sală mare—fosta sală de lucrări de chimie din 1916—care nu întârzie să primească o donaţie importantă în mobilier (mese de lucru, console, scaune etc.) din partea d-lui *N Buzdugan*, proprietar din acest oraş.

Instituţia comitetului şcolar a fost determinantă. în mărirea mijloacelor de susţinere a laboratorului.

Această instituţie unită cu o continuă înţelegere a necesităţilor didactice din partea noului director al liceului, d-l G. Coriolan, actualul director, şi sub impulsul dat de subsemnatul—ireductibil convins al imposibilităţii de predare a disciplinelor fizicochimice fără material, fără instalaţii proprii, fără mo-

bilierul necesar,—au contribuit ca înzestrarea, din acest întreit punct de vedere, să meargă în plin progres. In vechiul local al liceului deja, se dispunea de: *O sală de colecțiuni și lucrări de chimie; o sală de lucrări de fizică*—funcționând și ca sală de curs—; *o sală de colecțiuni de fizică și lucrări* și o mică *sală de atelier.*

Materialul didactic a crescut, atât cel de chimie cât și cel de fizică. Colecția de chimie poseda tot ceeace este necesar, atât pentru preparațiuni de curs cât și colecțiuni de substanțele ce se predau în programa de chimie. Colecțiunea de fizică de asemenea, pe lângă o numeroasă aparatură lucrată în atelierele Casei Școalelor, s'a îmbogățit cu aparate aduse din străinătate (M. Kohl etc.) ca: *Bobină de inducție* (15 cm. scântee); *tuburi de aer rarefiat; tub Röntgen; ecran de radioscopie; mașină pneumatică cu două corpuri de pompă* (cu ulei); *instalație de curenți de înaltă frecvență; goniometru, spectroscop, spectrometru pentru măsuri de lungimi de unde luminoase; colecțiuni de acustică, cu diapazoane întreținute electric; colecțiuni de optică precum și aparatele de proecție necesare cursului* cu accesorii atât pentru proecțiuni de experiențe, cât și *pentru proecțiuni fie de fotografii și ilustrațiuni, fie de diapozitive etc.* Astfel la anul 1928 ajunseserăm aproape să refacem ceeace se poseda înainte de vremelnica ocupațiune din 1916—1918.

Noua construcțiune a liceului din str. Ștefan cel Mare—str. Mircea, fiind *în parte* terminată, în 1931 ne-am mutat din vechiul local în actualul local. Aci laboratorul ocupă câteva din încăperile rezervate, prin planul construcției, internatului liceului, deoarece prin acelaș plan, sălile de laborator și colecțiuni fac parte din corpul central al clădirii, neterminat încă.

In acest nou local, laboratorul, deși e stabilit provizoriu, totuș comitetul școlar animat de un mare

interes pentru el, a ţinut ca această aşezare— zisă provizorie—să aibă şi ceva definitiv în ea şi anume unele instalaţiuni şi mobilierul, care vor putea fi folosite în viitoarea aşezare definitivă.

In actualul local laboratorul dispune de:

a) O sală de atelier cu uneltele necesare micilor reparaţiuni sau montări şi chiar confectionări de

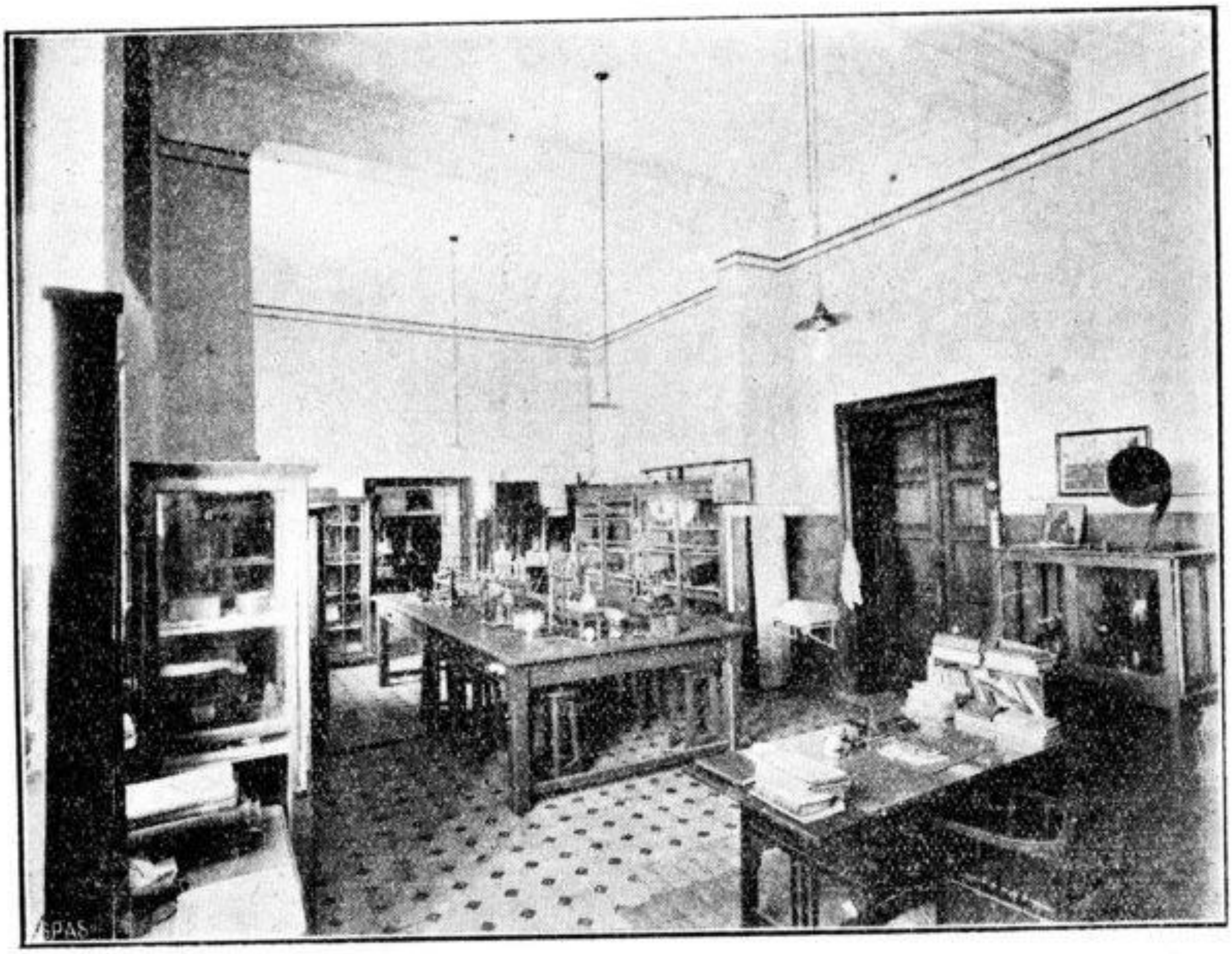
Sala de colecţiuni de chimie

aparatură simplă.

b) O sală de colecţiuni de chimie: substanţe şi sticlărie, care poate deveni şi sală de lucrări pentru un număr de circa zece elevi, când conducătorii şi autorii programelor analitice se vor convinge că lucrările de laborator individuale fac parte din puterea de educaţiune a acestei ştiinţe. In această sală se află *masă* şi *console de lucrări*, prevăzute cu in-

stalaţiuni de *apă, gaz, trompe de apă, curent electric la mese* pe câte două circuite.

c) *O sală de colecţiuni de fizică* conţinând în dulapuri libere sau montate în pereţi, colecţiunile de aparatură pe capitole: *căldură, acustică, optică, mecanica solidelor, lichidelor şi gazelor, electrostatică, electrodinamică* etc.

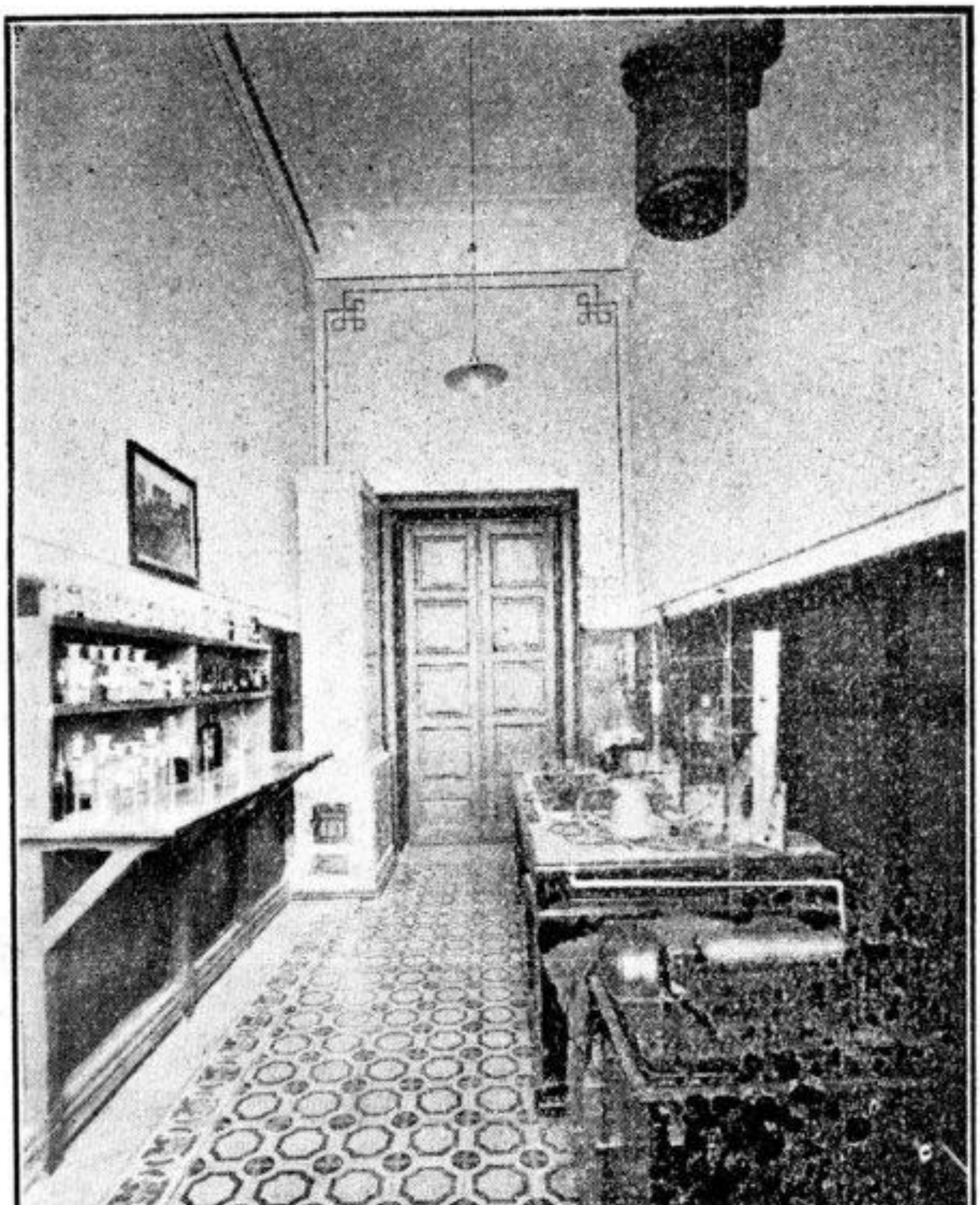
Sala de colecţiuni de fizică

In această sală se află de asemenea o masă de lucru pentru circa 18 elevi, prevăzută cu *conducte de apă, gaz* şi *opt circuite electrice cu prize separate.*

d) **O sală de laborator** ante-curs, cu toate instalaţiunile şi reactivii curenţi; apă gaz, circuite electrice, trompe de apă, curent de aer etc.

e) **Sala de curs** cu bănci în amfiteatru pentru 78 elevi şi cu dispozitiv de întunecare.

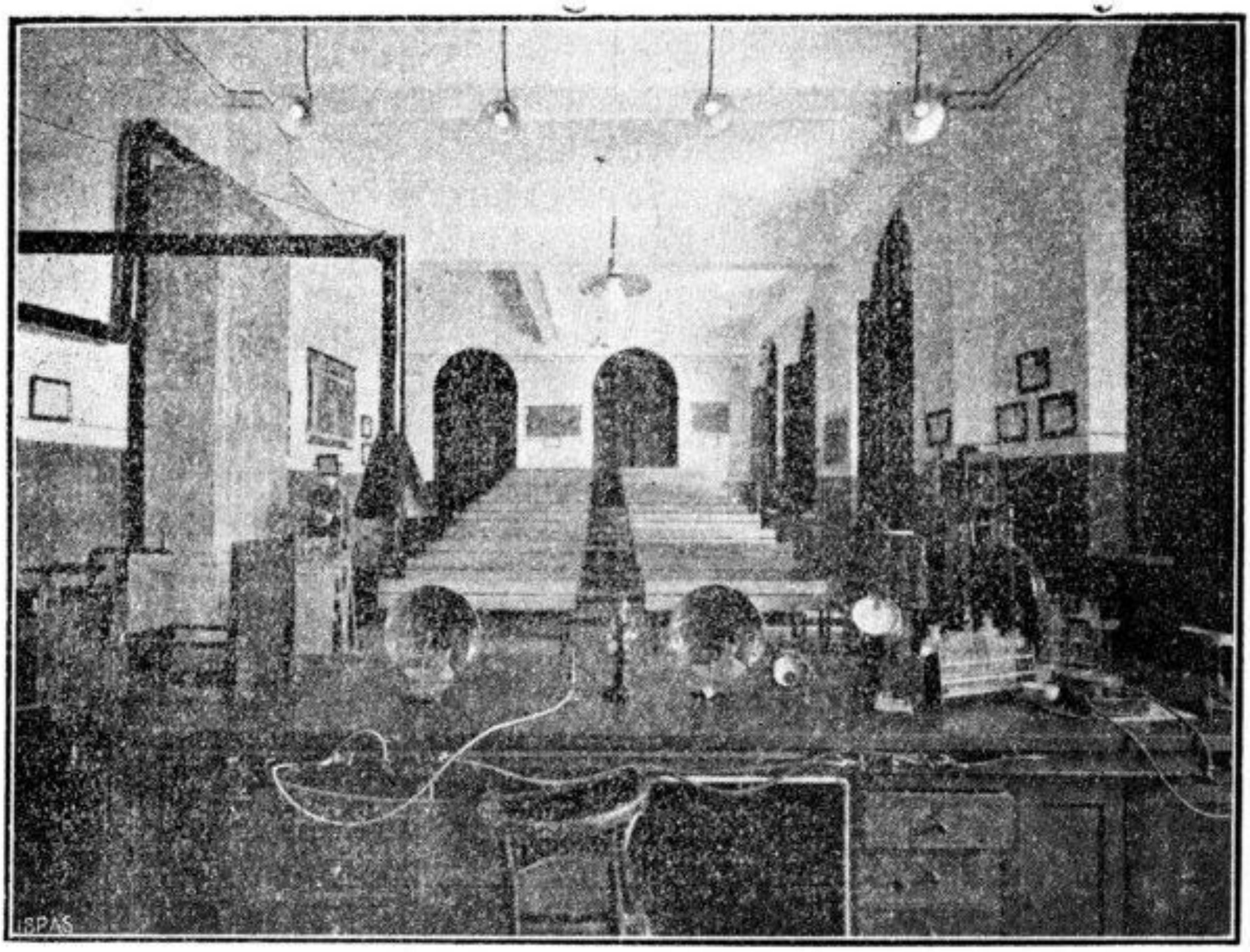
In ea se află o masă de experienţe cu instalaţiuni de apă, cu circuite electrice la patru prize de

Sala de laborator ante-curs

curent,cu conducte de gaz, conductă de aer, tub de evacuare a gazelor, nişă de masă, nişă de perete, cuvete de apă. Curentul electric în tot laboratorul e distribuit *dela un tablou lucrat de societatea A,*

E. G. din Bucureşti coprinzând cinci circuite de mare şi mic voltaj—amperaj, prevăzut cu aparatele de măsuri pe două şi trei scări. In această sală se află aparatele de proecţie fixă şi cinematografică, ecran de proecţie la diferite înălţimi, precum şi *instalaţia de făcut vid înalt prin trompe cu vapori de mercur*, necesară la explicarea formării tuburilor

Sala de curs

cu aer rarefiat precum şi a becurilor electrice etc.

Mobilierul şi instalaţiunile din această sală sunt proprii pentru viitoarea sală din corpul central.

Orele de curs, fără excepţie, se fac numai în această sală.

Iată în rezumat, aspectul general al laboratorului liceului «Mircea cel Bătrân», învederat şi prin alăturatele ilustraţiuni.

Cu schimbarea sistemului de electrificare a orașului Constanța, din curent continuu în curent alternativ, comitetul școlar veșnic prevenitor al nevoilor laboratorului, a hotărît în ultima sa ședință, procurarea și instalarea unui grup electro-motor cu un dinam de ca. 7 1/2 Hp. necesar transformării curentului alternativ în curent continuu.

Spre a se face o idee de sacrificiile pe care le-au cerut dotația și instalațiunile laboratorului dau cifra globală a cheltuelilor făcute până în prezent, cifră sub realitate, deoarece nu intră aci multe din colecțiuni, fie date gratuit de către onor. administr. a Casei Școalelor, fie montate în laborator cu materialul nostru.

Suma aproximativă, inclusiv mobilier și instalațiuni, e de lei 947.093.

Ca profesor de specialitate, obligat să arăt aci satisfacțiunea ce simt pentru acei cari au știut să prețuiască marea influență educativă, pe care științele fizico-chimice, ca științe experimentale și de observație, o exercită asupra întregii ființe a elevului—viitor cetățean bun și conștiincios al patriei noastre—când ele sunt ajutate în predarea lor de materialul experimental necesar, declar că nu știu pe cine să pun mai înainte: *Comitetul școlar*, care, în frunte cu președintele său, actualul director al liceului d-l G. Coriolan, a știut și a ținut întotdeauna să satisfacă necesitățile indicate? *Casa Școalelor* în cap cu d-l T. Alesseanu administrator, cu fostul director al laboratorului regretatul profesor d-r Eug. Ludwig și ulterior cu d-nii prof. d-r St. Minovici și d-ra d-r El. Spirescu, care nu ne-a precupețit nimic din ceea ce am solicitat și din care multe ni s'au dat gratuit sau pe jumătate din preț de cost? *Diferiții donatori și părinții elevilor* care, constituiți în adunare generală, n'au discutat cu prea multă parcimoniozitate aceste trebuinți, care desigur au presupus de multe ori poate majorări de taxe școlare? *Diferitele instituții și ad-*

administrații publice care, ca Prefectura județului, Primăria, Camera de comerț, Vama, Asociațiunea Comercianților de cereale etc. mai ales la început, au adus mari fonduri pentru acele timpuri ? Toți la un loc au contribuit, în definitiv, ca liceul nostru să aibă — o afirm fără nici o restricțiune de conștiință—un laborator din cele mai armonic instalate și înzestrate din țară.

Organele de control ale Ministerului precum și distinșii profesori universitari cu care țara noastră se mândrește ca : d-nii profesor G. Țițeica, matematicianul de mare renume, G. Dănăilă, directorul Institutului de Chimie industrială de pe lângă Universitatea din București ș. a., care au vizitat liceul nostru și laboratorul, nu și-au menajat bunele cuvinte de admirațiune nu numai pentru sforțarea făcută, dar mai ales pentru spiritul de înțelegere al acestor nevoi, din partea acelora cari au avut datoria de a conduce și veghea la progresul său, oricât de elementară școală s'ar considera liceul față de școala de învățământ superior.

Profesor N. T. NEGULESCU

26 Noembrie 1932

SARCOFAGUL ROMAN
CU
SIMBOLURILE JUSTIŢIEI PENALE

(O încercare arheologică şi juridică)

de profesor CAROL BLUM

Lucrarea de faţă va fi, în cadrul anuarului nostru, un rezumat al unui studiu mai desvoltat asupra măreţului sarcofag roman, descoperit întâmplător, în Iulie 1931, în faţa şcoalei de industrie casnică din Constanţa[1]). In prima parte a studiului am căutat să stabilim ceeace, în chip obiectiv, se poate spune despre sarcofag şi anume, despre tipul sarcofagului [2]), provenienta, materialul lui etc. In a doua parte am abordat problema, dacă există posibilitatea de a atribui acest impunător sarcofag poetului Publius Ovidius Naso care, între anii 8—17 d. H., a trăit aci până la moartea sa ca relegat. Argumentele ce militează pentru această ipoteză, le vom înşira cu conştiinciozitate spre folosinţa unui viitor cercetător care, în baza unor fapte noi, ar dori să reia problema.

[1]) Cu privire la împrejurările în care s'a găsit sarcofagul cu simbolurile justiţiei romane, vezi lucrarea d-lui C. Brătescu, Sarcofagul cu simboluri din Constanţa (Anal. Dobrogei XII 209 şi u.)

[2]) Denumirea de sarcofag (lit. carnivor) nu este încă bine lămurită. Notiţa lui Plinius Maior 36,131 : In Asso Troadis sarcophagus lapis fissili vena scinditur. Corpora defunctorum condita in eo absumi constat intra VL diem exceptis dentibus. Cf II 211 şi Isid. Orig. XV 11,2, inspiră puţină încredere. Ceeace ne spune Plinius despre piatra din Assos, priveşte orice piatră calcaroasă, urmându-se un anumit procedeu descris de Lenz Mineralogie p. 178. Piatra simplă n'are efectul descris de Plinius, ci numai atunci când este arsă. Vezi Blümner, Technologie u. Terminologie der Gewerbe und Künste III 60. După mărturia lui Pollux X.50 cuvântul arată din timpul lui Platon sicriul de piatră. Dieterich Nekyia p. 53 încearcă o altă explicaţie a cuvântului. D-lui arată că atributul de «carnivor» se dăduse în antichitate unor zeităţi infernale ca Hekate, ce se hrăniau literalmente din carnea şi sângele celor morţi cari erau prada lor. Apoi acest epitet ar fi trecut asupra mormântului unde, după credinţa populară, cel mort e prada zeităţilor infernale. Numai astfel, spune Dieterich, s'ar explica, pentru ce cuvântul sarcofag arată tot felul de receptacule funerare, indiferent de forma şi de materialul lor.

Tipul sarcofagului

W. Altmann, elevul și colaboratorul lui Carol Robert,[1]) cel mai de seamă specialist în materie de sarcofage, deosebește 7 tipuri de sarcofage: 1) Forma antropoidă. 2) Forma de casă. 3) Forma de thecă (ladă) 4) Forma de pat. 5) Forma de altar. 6) Sarcofage cu crestături ghintuite (bacellati) 7) Sarcofage înconjurate de coloane.

Sarcofagul nostru face parte din cele *în formă de casă*. Acest tip se găsește în Fenicia, Licia [2]), Cipru, Grecia și Italia. Cel mai desăvârșit reprezentant al acestui tip care înfățișează casa defunctului ca un heroon este celebrul sarcofag al bocitoarelor descoperit la Sidon, a cărui descriere se găsește în opera monumentală: Hamdi Bey și Reinach, Une necropole royale à Sidon, Paris 1892.

Cel înmormântat în acest sarcofag — numit al bocitoarelor pentrucă în cele patru părți ale sale sunt înfățișate 18 femei nobile, fiice ale Sidonului, care deplâng moartea stăpânului lor—este regele Straton, omorît ca. 360 î. d. H. de propria sa soție. El era cunoscut ca un filelen așa că poporul atenian îi acordase, printr'un decret ce s'a păstrat până astăzi, demnitatea unui proxenos atic (oaspe). Fiind încă în viață, și-a comandat în Atena, un templu funerar splendid împodobit. Un alt reprezentant frumos al tipului de casă este sarcofagul amazoanelor din Viena ce datează dela sfârșitul secolului al IV-lea. Sculptorul acestui sarcofag a insistat numai asupra elementelor esențiale ale tipului. In epoca romană imperială, tipul de casă se caracterizează adesea numai prin stilizarea capacului ca acoperiș cu panta dublă, ceeace este cazul și la sarcofagul nostru, al cărui capac imită un acoperiș frumos acoperit cu plăci patrunghiulare de marmură sau argilă (tegulae), având și piese de legătură deasupra încheieturilor (imbrices) care, la acoperișurile reale, fiind găurite pe dinăuntru și adaptate între ele servesc pentru scurgerea apei de ploaie.

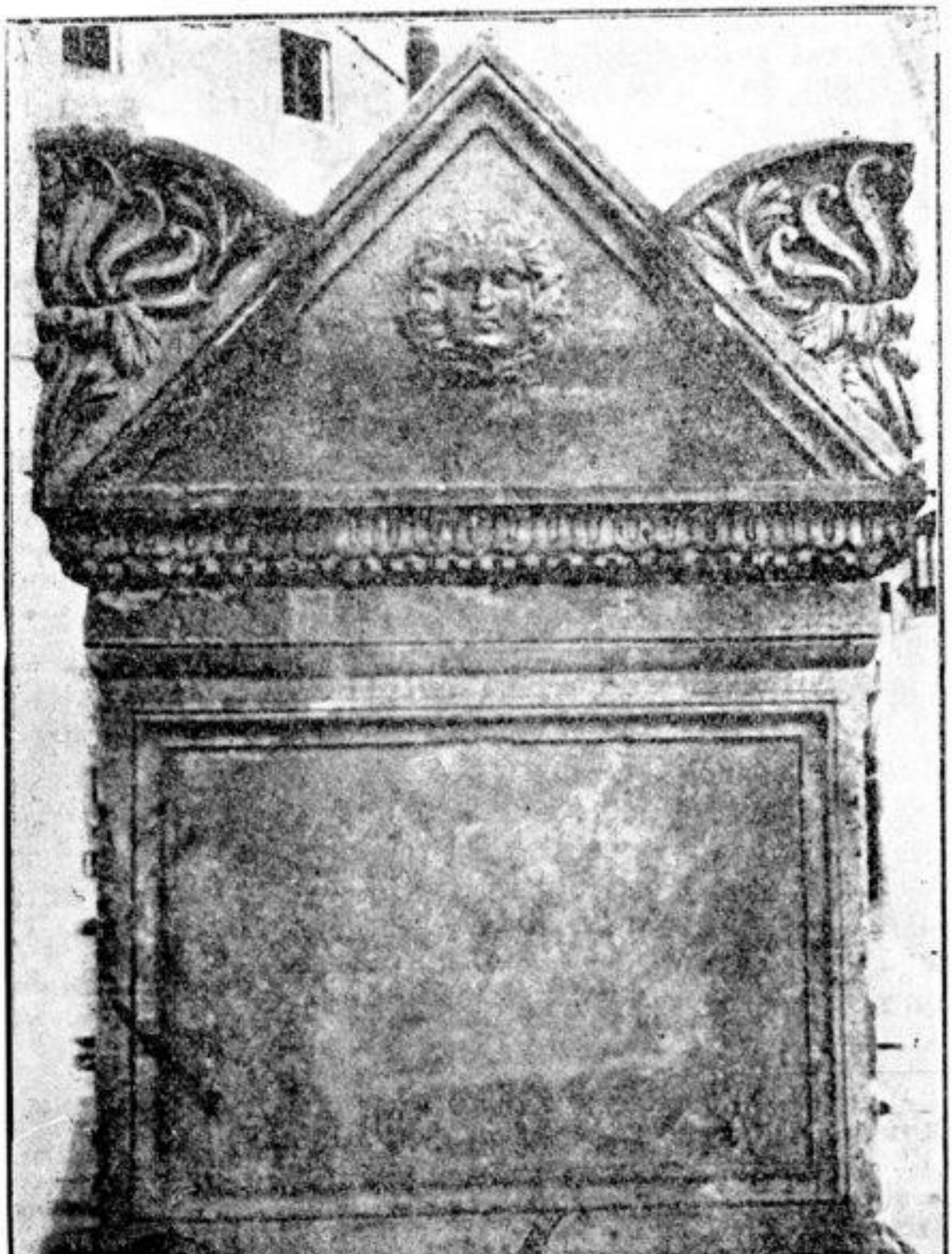
---

[1]) Carol Robert este autorul operei: die antiken Sarkophagreliefs 6 vol. Berlin, G. Groote. Din cele 6 vol. au apărut numai două, II și III. Primul, intitulat: Menschenleben (reliefuri cu scene sau simboluri din viața celor defuncți) ce ne-ar fi interesat mai mult, n'a apărut. Prețul celor 2 volume apărute: II și III 1, 2, 3 este de 815 mărci.

[2]) Benndorf și Niemann, Reisen in Lykien und Karien, Wien 1884, explică acoperișul sarcofagelor liciene, pe baza text. din Neem. 8,16.

Provenienţa, aşezarea şi materialul sarcofagului

Incontestabil sarcofagul nostru este roman, ceeace nu exclude ca sculptorul sau meseriaşul ce l-a lucrat, să fi fost grec, după cum cei mai mulţi sculptori sau lucrători în marmură din imperiul roman au fost greci sau semigreci.

Una din feţele laterale ale sarcofagului

Sculptorii sarcofagelor romane pun toată greutatea pe faţadă, neglijând celelalte feţe, pe când la sarcofagele greceşti basso-reliefurile sunt aşezate pe cele patru feţe, com-

binându-se fațada cu fața mică dreaptă, iar fața mare[1]) de dinapoi cu fața mică stângă. Cum sarcofagul nostru n'are niciun relief pe fața din spate și cum acroterele posterioare ale capacului, cu palmetele lor de acant, nu sunt simetrice, ceeace vădește o muncă fugitivă, putem să deducem că sarcofagul nostru, ca mai toate sarcofagele romane, era lipit de un zid. A cui era zidul acesta? Desigur al unui sepulcrum (tymbos, tumulus = mausoleu) ce se înălța deasupra sarcofagului. Ce înfățișare va fi avut acest tymbos (tumulus), nu se poate preciza, având în vedere numărul infinit de forme ale monumentelor funerare antice Că n'a rămas urmă din acel tumulus sau cameră funerară, nu poate să ne mire, pentrucă cele mai multe monumente de acest fel au dispărut, adesea fără nici o urmă. In privința aceasta, se cunosc din epoca imperială mai târzie câteva legi, prin cari s'au luat măsuri contra profanatorilor de monumente funerare. în deosebi împotriva acelora ce ridicau blocuri de piatră spre a le da altă destinație[2]). Sarcofagul nostru colosal, fiind însă monolit, a fost numai violat, ceeace se vede la crăpătura capacului, neputând fi ridicat cu ușurință. După obiceiul antic, monumentul funerar, înlăuntrul căruia sarcofagul nostru era așezat pe un postament (gradus, hyposorion) era pus la marginea unei șosele ce duce la Callatis, pentru ca cel îngropat să poată să mai rămâie încă în contact cu toți aceia cari ieșiau din cetate sau se apropiau de ea. V. Friedländer, Sittengesch. p. 771, 1890.

Materialul din care este făcut sarcofagul este marmura din una din insulele Mării Egee, după cum crede și fostul meu profesor, d-l T. Sauciuc-Săveanu, distinsul nostru epigrafist și istoric, care a făcut studii îndelungate pe insulele Mării Egee. Dintre toate soiurile de marmură albă, numai o singură speță se învinețește în decursul veacurilor, căpatând astfel culoarea pe care o are sarcofagul nostru. Aceasta este marmura de Tasos, care a fost descrisă de A. Conze și de alți călători[3]).

---

[1]) Deosebirea între sarcofagele grecești și cele romane, e explicată de Matz, Arch. Zeitung 1872 p. 11.

[2]) Despre violarea mormintelor, vezi Cod. IX 19, 2, 4, 5 unde mormintele (sepulcra) sunt numite domus defunctorum. Locurile citate cuprind măsurile luate de imp. Constantius și Iulian contra profanatorilor de morminte (sacrilegium).

[3]) Despre diferitele soiuri de marmură Faustino Corsi, Dela pietre antiche. Roma 1833.

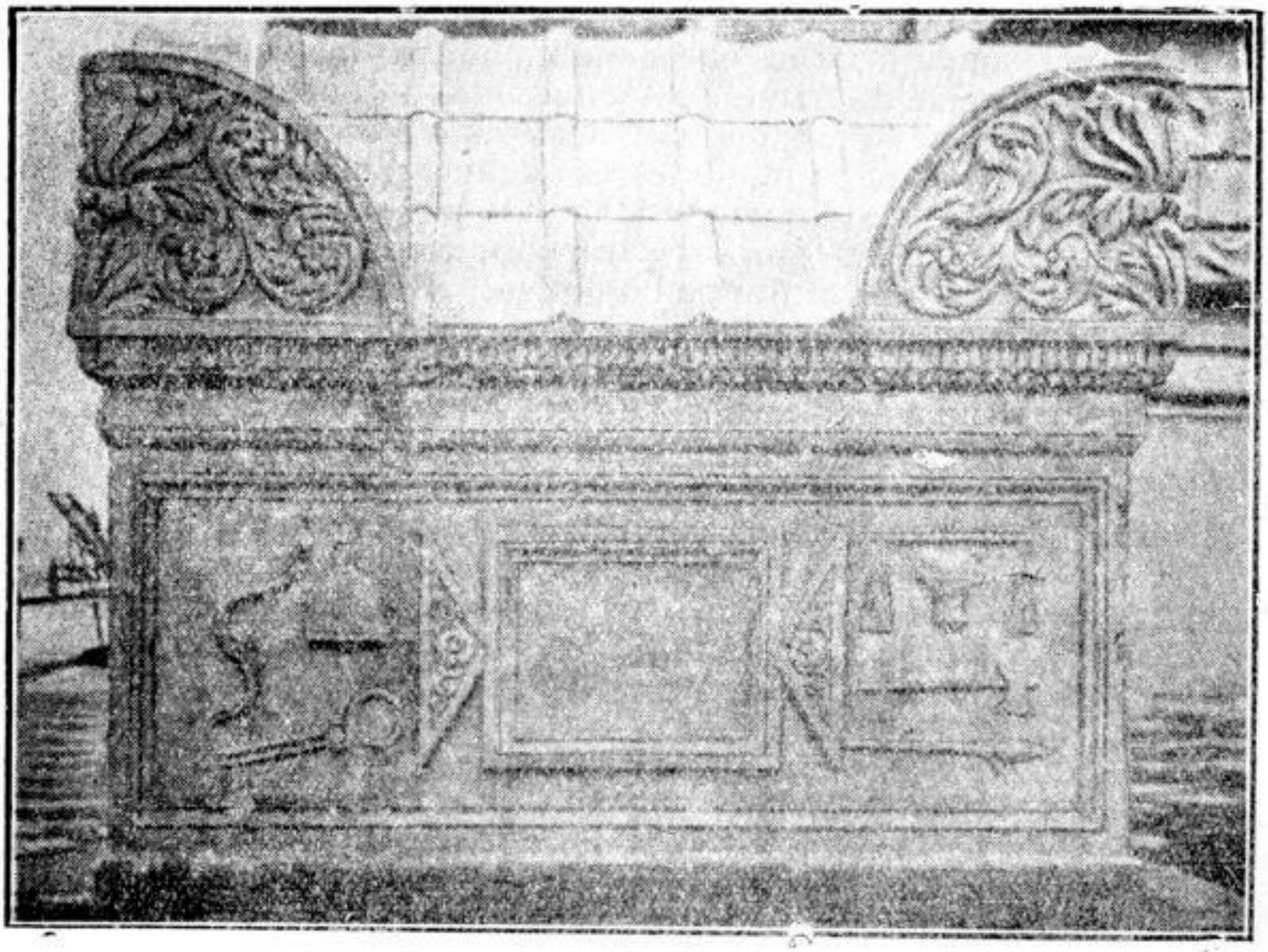
Blümner, Technologie und Terminologie der Künste u. Gewerbe.

Despre marmura din Thasos, vezi Conze, Reise auf den Inseln des thrak. Meeres. Hannover 1860.

Afirmaţia noastră câştigă şi mai multă tărie, dacă amintim că această insulă întreţinea intense legături comerciale cu locuitorii ţinuturilor noastre ceeace a dovedit cu prisosinţă regretatul V. Pârvan.

Epoca

Cât priveşte epoca căreia îi aparţine sarcofagul problema este destul de anevoioasă, deoarece, în afară de

Faţa principală a sarcofagului

schelet, nu s'a găsit nici o monedă sau altă piesă ce ne-ar fi înlesnit datarea. Nici tăbliţa înrămată (tabula ansata = adică tăbliţă înzestrată cu două mânere în forma triunghiulară) depe fatada sarcofagului nu prezintă nici un fel de litere ale căror forme ne-ar fi pus în situaţia de a putea trage concluzii asupra vechimii sarcofagului. Din nefericire, tabula ansata serveşte aci numai ca un simplu element decorativ, ceeace se întâmplă mai des, chiar la unele sarcofage găsite în Dobrogea sau în părţile învecinate. Tymbosul, oferind mai multe posibilităţi pentru indicarea şi ca-

racterizarea personalităţii celui defunct, s'a putut renunţa la inscripţia depe tăbliţa înrămată. Ne-au mai rămas câteva indicii de ordin stilistic şi un argument împrumutat din istoria dreptului roman: 1) Faptul că sarcofagul nostru nu prezintă reliefurile mitologice obişnuite în secolul al doilea şi în cele următoare, ne face să credem că datează din secolul întâiu. 2) Tăbliţa înrămată care împarte faţada în două câmpuri se află în mijlocul cutiei (arcei), ceeace în secolul al doilea nu mai era obişnuit, tabula ansata aşezându-se atunci pe capac. 3) Pupila ochilor Meduzelor este indicată printr'o linie circulară scobită în marmură, iar irisul prin linii semilunare. Obiceiul acesta, ce-i drept, e mai frecvent în sec. al doilea, dar se poate dovedi şi în secolul întâiu[1]. 4) Coafura meduzelor nu arată formele tipice ale secolului al doilea din vremea lui Traian, Hadrian şi a Antoninilor[2]) 5) Argumentul cel mai însemnat cu privire la datarea sarcofagului e cel următor: ca unealtă de execuţiune se găseşte pe sarcofagul nostru o secure, ceeace ne dovedeşte că ne aflăm în acea epocă, când procedura penală nu îmbrăcase încă formele militare. Ne aflăm, aşadar, la începutul principatului, deoarece mai târziu, probabil chiar cu mult înaintea lui Hadrian[3]), s'a înlocuit securea cu spada, iar vergelile cu care cetăţeanul roman putea fi bătut, cu fustis (băţul militar).

Dimensiunile

Sarcofagul nostru e înalt, până la muchia capacului, 2.40 m; lungimea 2.72 m; lăţimea 1.50 m. Cele 2 acrotere posterioare sunt lucrate cu o oarecare neglijenţă, atât în ce priveşte simetria palmetelor, cât şi cu privire la baze şi arcuri. Aşa de p. există între cele 2 baze o diferenţă de 4 cm. Acroterele de dinainte sunt perfect simetrice (baza 84 cm.). Banda deasupra denticulelor e formată din 120 de flori. Tabula ansata are lungime 77 cm; lăţime 63 cm.

---

[1]) Despre stilizarea ochilor în arta romană, vezi Hans Lehner, Bonner Iahrbücher 118 S. 129, care mi-a trimes o copie fototechnică a lucrării sale, prin dl. docent dr. Sperber.

[2]) Despre numărul foarte mare al coafurilor femeeşti din epoca lui August, v. ars am. III 149.

[3]) Caracalla reînoeşte măsura luată mai înainte ca securea şi celelalte unelte de execuţiune să fie înlocuite cu spada. Dig. 48, 19, 8, 1: Animadverti gladio oportet non securi vel telo vel fusti vel laqueo vel quo alio modo. Dar şi Hadrian vorbeşte de: ad gladium dare, ca de o pedeapsă obişnuită. Ulpian Coll. 11, 7.

Baza ambelor mânere triunghiulare e de 62 cm., iar lungimea celorlalte 2 laturi de 37 cm.; cele 2 ansae formează, deci, triunghiuri isoscele.

Elemente decorative

In afară de tăblița înrămată care, după cum s'a arătat mai sus, serveşte numai ca element decorativ, mai amintim banda de flori lotiforme care, așezată deasupra șiragului de denticule, înconjoară capacul de câteși patru laturile ca o cunună. Florile de lotos,[1]) o străveche decorație funerară, par a avea pe sarcofagul nostru un înțeles simbolic individual în intimă legătură cu viața celui defunct*), ceeace s'a presupus cu drept cuvânt și cu privire la splendida friză depe așa zisul sarcofag al lui Alexandru Machedon, acoperită cu frunze de viță de vie*). Evoluarea motivului floristic de lotos se poate urmări, în baza studiului fundamental al lui W. G. Goodyear, The grammar of the lotus, a new history of classic ornament as a development of sun coorship. London, Sampson Low. Marston & Co. 1891. Vezi și scrierea importantă a lui A. Riegl, Stilfragen, Berlin 1923.

Că palmetele de acant depe acrotere sunt un vechiu ornament funerar de proveniență greacă se știe,** și se mai cunoaște și legenda împrăștiată de Vitruv (vezi O. Tafrali, Manual de Istoria Artelor, vol. I p. 167 după Vitruv II 1, 9 și A. Riegl, Stilfragen, cap. 3 care vede în acant, cel mai nobil ornament vegetal, nu o imitație a unei plante existente ci o evoluție stilistică a unui motiv mai vechiu,

---

[1]) Lotosul, această hrană florală (anthinon eidar) din Odisea lui Homer, (I. 84) apare și în literatura romană ca planta uitării: Vergil, Culex 127, Hygin fab. 125, Prop. 4, 11, 27. La Homer, tovarășii lui Ulise uită, după gustarea «fructelor dulci ca mierea» de trecutul lor și nu mai vor să se întoarcă în corăbii.

Adevăratul lotos ce servea de hrană era un arbust spinos și aspru cu tulpina lemnoasă (descris de Polyb. XII 2 și Athen. XIV 651)

Dar tradiția homerică ce vorbea de hrana florală a predominat în literatura politică greco-romană, așa că pe sarcofag apar în profil, în continuarea străvechiului motiv filomorf, flori stilizate de lotos, având între frunze un corp în formă de cep ce pare a fi un kivòrion învelitor al unor semințe comesibile (kyamos aigiptiakós) ale unei plante lotiforme kolokasia (un soiu de nymphaea, nufăr). Din florile albe ale nufărului se face și astăzi șerbet. Ovidiu cunoaște lotosul acuatic, Met. Dryope. Un studiu erudit despre lotos de Ferdinand Cohen, in Friedländers Sittengesch. vol. I p. 42 1888. După Riegl (Stilfragen 52) cepul e un motiv de stilizare datorit principiului lui horror vacui.

* V. Cauer, Das Altertum im Leben der Gegenwart p. 32.

** Palmete de ucant pe o coloană funerară: Journal of hellenic studies XV.

adică o palmetă înfăţişată în chip plastic; abia mai târziu s'ar fi desvoltat particularităţile caracteristice ale acantului, de care ornamentul era lipsit la originea sa).

In cele două mânere ale tăbliţei înrămate sunt sculptaţi cercei de acant, din care răsare câte o floare cu patru frunze ce înfăţişează simbolul crucii. Despre originea şi răspândirea acestui simbol al cerului şi al pământului, vezi frumoasa lucrare: Margareta Miller-Verghi, Izvoade strămoşeşti, Ed. Socec. p. XXVI.

Meduzele

Pe cele 2 timpane ale acoperişului se vede câte un cap de Meduză de o frumuseţe rară. Trăsăturile feţei corespund cerinţelor de frumuseţe clasică schiţată de Adamant. Physiogn. II 24. Capetele de Meduze au aci ca la mai toate operele de artă, rostul unor apotropaia, vezi O. Jahn, Berichte der sächs. Gesellschaft 1855, p. 59. Scopul ce se urmăreşte este de a înspăimânta pe răufăcători şi de a apăra pe cel mort de efectele privirii rele. (cf. Lucian, Philopatris c. 8). Meduzele noastre aparţin tipului frumos, anume celui patetic, care apare abia în epoca helenistică, iar nu celui frumos şi liniştit care datează din secolul al V-lea î. d. H. Aripioarele, simbolul furtunii, o rămăşiţă a înfricoşătorului tip original, nu lipsesc nici aci. Şerpii nu sunt vizibili pe sarcofagul nostru decât subt bărbie, unde se înnoadă foarte fin. Părul zburlit, propriu tipului patetic lipseşte Meduzelor noastre împodobite cu foarte frumoşi, cârlionţi ondulaţi. Această particularitate trebueşte relevată, deoarece ne poate folosi pentru concluzile ce le vom trage în partea a doua.

Faţa Meduzelor are datorită stilizări ochilor cu sprâncenele trase în sus, un aspect trist şi copleşit de durere îmbinat cu o inocenţă gingaşă. In lucrarea sa: Uber die Entwicklung des Gorgonenideals in der Poesie uud bildenden Kunst der Alten. Eine arch. Abh. gelesen in der Königl. Akademie der Wissenschaften in Berlin. 1833, K. Levezow arată cum tipul Meduzei a evoluat, în arta plastică, în strânsă legătură cu poezia. De unde la început Meduza era înfăţişată ca o fiinţă extrem de uricioasă cu părul încolăcit de şerpi, cu limba scoasă, cu ochii fioroşi şi cu colţii de porc, trăsăturile Meduzei se înfrumuseţează încetul cu încetul în poezie şi concomitent şi în artă. Se dovedeşte astfel ceeace G. E. Lessing în studiul său clasic, Laokoon, a susţinut cu atâta talent şi erudiţie că legea su-

premă a artei eline e frumusețea, care idealizează și ceeace la început era imaginat ca urât și respingător.

In epopeile homerice se amintește de privirea îngrozitoare a Gorgonei (Meduzei), de capul ei hidos, dar nu se amintește nici de aripi și nici de șerpi.

La Hesiod («în scutul lui Achile»), Meduza apare încinsă de șerpi, cu limba scoasă, scrâșnind din dinți, cu ochi furioși și cu cap înspăimântător.

Pindar (Oda pith. XII) vorbește ce-i drept de părul încolăcit de șerpi al Meduzei și de aspectul ei îngrozitor ce face ca privitorul să încremenească, dar tot el vorbește și de obrajii frumoși ai Meduzei.

Eschil adaogă la trăsăturile vechi și aripile depe cap.

O trăsătură nouă găsim la Apollodor, Bibl. 4, 5, 1, care amintește de dinții de porc ai Meduzei.

Faptul că obrajii frumoși sunt amintiți abia de Pindar nu exclude că ideea poetică a unei Meduze frumoase să fie anterioară lui Pindar. Meduze frumoase apar în epoca stilului înalt, pe timpul lui Phidias.

Dela obrajii frumoși ai Meduzei până la buclele frumoase ale acesteia era numai un pas pe care l-a făcut un poet necunoscut. Fără păr frumos anticul nu putea să-și imagineze frumusețea desăvârșită. După părerea lui K. Levezow, Ovidiu atribuind Meduzei în Metamorfozele IV 793—99 un păr frumos, trebue să fi imitat pe un poet elin necunoscut.

Intr'adevăr, Ovidiu e cel dintâi poet antic cunoscut, care vorbește nu numai de frumusețea strălucitoare a Meduzei, ci în deosebi și de părul ei frumos: Ovid. Met. IV 793—96.

Clarissima forma
Multorumque fuit spes invidiosa procerum
Illa: nec in toto conspectior ulla capillis
Pars fuit, inveni qui se vidisse referret.

Dacă în urmă apar Meduze nu numai cu față frumoasă dar și cu părul frumos (ceeace este cea mai gravă abatere dela tradiție care vorbește de șerpii ce înconjoară capul Meduzei), atunci, desigur, influența ce au exercitat-o poeziile lui Ovidiu, trebuește socotită ca una din principalele cauze ale acelei inovații artistice. După mine, nu trebue să presupunem numai o influență a artelor plastice asupra lui Ovidius, ci invers o influență adâncă a poeziilor lui Ovidiu, asupra acestor arte. Vezi W. Wunderer, Ovids Werke in ihrem Verhältnis zur antiken Kunst. Diss. Erlangen 1889. P. Schönfeld, Ovids Metamorphosen in

ihrem Verhältnis zur antiken Kunst Diss. Leipzig 1877.

La Ovidius, Meduza apare nu numai ca fiinţa de o frumuseţe desăvârşită şi cu păr frumos, ci şi ca o fiinţă simpatică ce deşteaptă compătimirea noastră ca victimă a dragostei lui Neptun.

Marele artist Solon, contimporan cu August, a gravat profilul Meduzei pe un carneol, înzestrând piatra cu numele său. Acest carneol, una din cele mai mari opere de artă, era odinioară proprietatea casei Strozzi şi a trecut apoi în cea a Muzeului arhiducal din Firenze. E o Meduză de o frumuseţă desăvârşită, al cărei păr zburlit e încă încolăcit de şerpi.

Acest tip de Meduză creat de Solon n'a mai găsit imitatori. (Levezow p. 88).

Una din cele mai frumoase Meduze apare pe o splendida ceaşcă de onyx, numită tazza farnese. E unul din cele mai mari şi mai frumoase opere ale glipticei. E cea dintâi operă de artă la care Meduza apare cu păr foarte frumos. Totuşi se vede şi aci o singură pereche de şerpi, dar gâtlejurile lor rămân ascunse sub aripioarele abia vizibile şi numai sub bărbie şerpii se învederează înodându-se uşor. Gura e puţin deschisă. Trăsăturile feţei încântătoare sunt de o frumuseţe extraordinară. După Levezow ceaşca datează din epoca lui August; deci din acea epocă când poeziile lui Ovidiu erau în gura tuturor. Comparând Meduzele noastre cu cele din ceaşca farnese, remarcăm că la această ceaşcă ochii sunt lipsiţi de orice expresie, pe când la Meduzele noastre pupilele şi irisul dau feţei mai multă vioiciune. Pe ceaşcă gura e uşor deşchisă, iar la Medusele noastre ea este închisă.

Pe creştet capetele şerpilor sunt vizibile, aripioarele aproape lipsesc.

Un alt reprezentant al tipului frumos e Meduza Rondanini admirată de Goethe, iar cea mai perfectă Meduză e Meduza Ludovisi.

O comparaţie cu cele mai frumoase exemplare ne arată că Meduzele noastre sunt de o frumuseţe clasică desăvârşită [1]).

---

[1]) Timpanele laturilor mici se decorează în epoca lui August cu ramuri de lauri şi cu modeste vase religioase. Abia, după August, acele vase sacre sunt înlocuite cu Gorgonee şi măşti, ceeace corespunde cu timpul morţii lui Ovidius. (Câţiva ani după moartea lui August † 14). Lipsa de Eroţi se explică prin faptul că ei apar abia la mijlocul sec. I înlocuind bucraniile (vezi W. Altmann op. c. pr. 100)

Explicația arheologică și juridică a simbolurilor

Dintre diferitele probleme ce ni le oferă sarcofagul, aceea care interesează mai mult publicul mare cât și pe specialiști, e cea referitoare la simbolurile depe fațada lui. Simbolurile trebuesc descifrate dela stânga spre dreapta. Fiecare simbol înlocuește o scenă din viața judecătorească, așa cum astfel de scene sunt înfățișate pe niște reliefuri depe o friză din sala neagră a casei descoperită în 1878 lângă Farnesina (Hermes 36 pag. 366).

Clopotul (Tintinnabulum)

Primul simbol e un clopot cu mâner frumos lucrat, deci un clopot de mână, iar nu unul cu belciug spre a folosi de talangă. Sunetul clopotului marchează adeseaori un început. In cazul nostru socotesc că arată începutul unui proces. Pentru explicarea clopotului este de oarecare importanță locul din Dig. 4, 1, 7. E vorba acolo de niște împricinați care, fiind strigați de aprod, nu răspundeau, iar apoi se scuzau cu vocea slabă a aprodului. La sunetul clopotului, lumea care se afla în fața sau în interiorul judecătoriei amuțește și aprodul strigă numele justițiabililor. Acuzatul, fie aflat în libertate, fie arestat, este adus în fața judecătorului. După rechizitor, judecătorul îi pune întrebarea dacă este vinovat. Inculpatul refuză să facă mărturisirea, declarându-se nevinovat. Judecătorul este nevoit să recurgă la un mijloc de intimidare. După concepția romană bătaia nu poate fi considerată tortură.

Biciul (Anguilla)

Biciul [1]) ce se întrebuințează pentru bătae are forma de șarpe și se numește anguilla. Se știe că Romanii aveau un biciu „anguilla“, care era o speță a scuticei. Ce formă a avut, ne arată abia sarcofagul. Anguilla era atârnată de un cui în camera ce servea bătăilor și schingiuirilor. Biciul ne arată că judecătorul nostru avea de a face mai mult cu sclavi și peregrini decât cu cetățeni romani, cari nu puteau

[1]) Scutica e mai puțin dureroasă decât flagellum. Hor. Sat. 1, 3, 119. Ne scutica dignum horribili sectere flagello. După comp. gloss. V 421, 30 anguilla, genus flagelli. După Isid. V 27, 15 anguilla era acelaș lucru ca și scutica, numai că anguilla era făcută dintr'o piele mai puțin tare, adică din piele de țipar.

să fie biciuiți decât cu nuiele și mai târziu cu fustis. Cum mulți sclavi erau deprinși cu bătăile în așa fel încât un poet comic numește [1]) spatele unui sclav teren pentru exerciții fizice, bătăile, adesea, nu produceau nici un efect [2]), așa încât judecătorul ordona ca „tortorul" să treacă la tortură. Una din uneltele de tortură era

Cleștele (Forceps) [3])

Cu acest instrument de tortură [4]) i se strângea delincventului gâtul, sau i se făceau alte neajunsuri. Era firesc ca inculpatul nemaiputând să suporte durerile să izbucnească în țipete [5]). Urmează mărturisirea delincventului. Să nu se creadă însă că judecătorii romani nu și-au dat seama că o astfel de mărturisire putea fi neadevărată, dată numai spre a scăpa de durere. Acest lucru rămânea la aprecierea judecătorului însărcinat cu instruirea inculpaților [6]). Cu mărturisirea infractorului se termină o fază a procesului. Procesul verbal dresat este înaintat autorităților superioare (praetorul, consulul etc.) Când cazul era evident, magistratul superior putea să dea magistraților auxiliari delegația ca ei să judece cazul, deaceea vedem pe partea dreaptă o

Balanță (Libra)

Ea simbolizează deliberațiunea judecătorilor. Ambele talere sunt la aceiaș înălțime, ceeace însemnează că pedeapsa va fi corespunzătoare cu vinovăția. Sub balanță se vede un bucraniu (cap de bou). Capul de bou este împodobit cu o infula (panglică) și simbolizează, în general, sacrificiul,

---

[1]) Plautus Asin. 279. Gymnasium flagri.

[2]) Dig. 48, 18, 1 pr. August nu admite ca la instruire să se înceapă cu tortura. Et non esse a tormentis incipiendum et Divus Augustus constituit neque adeo fidem quaestioni adhibendam.

[3]) Despre instrumentele de tortură din antichitate, v. I. F. Reitemeier, De origine et ratione quaestionis per tormenta apud Graecos et Romanos. Gott. 1783. E. C. Westphal, Die Tortur der Griechen, Römer und Deutschen, Halle 1785. I. Laurentius în Gronov. Thes. VI p. 3687—3710. Despre întrebuințarea cleștelui ca mijloc de tortură, vezi Ovid. Met. IX, 77 și VI 555. cf. Diodorus Siculus XX, 71.

[4]) Tortura nu se aplica cu ușurință, ci numai în cazuri mai grave și când existau probe împotriva acuzatului. Dig. 48, 18, 18, 2. Dig. 48, 18, 8 pr. Cei liberi erau scutiți de tortură.

[5]) Increderea ce-o aveau cei antici în mărturisirile făcute în urma torturii, ne arată Cic. Top. C. 20. La tortură, judecătorul trebuia să aibă grijă ca sclavul să nu rămâe slut. Dig. 48, 18, 7.

[6]) Condamnarea nu depinde de mărturisire. Cic. or. part. 33, 116. Nici mărturisirea n'are întotdeauna drept urmare condamnarea Dig. 48, 18, 27.

după cum a arătat O. Jahn. Sitz. Ber. Sächs. Ges. 1854 p. 48, 1855 p. 106.

Tipul bucraniului este cel patrunghiular, deci grecesc spre deosebire de tipul roman în formă de triunghiu răsturnat, lipsit de piele și de păr. Intrucât execuțiunea cu securea este socotită, după concepția romană, ca un sacrificiu adus zeilor, pentru care motiv asistau și preoți la această ceremonie săvârșită în chip ritual, suntem constrânși să considerăm bucraniul ca un simbol al verdictului capital, prin care se pronunță executarea criminalului cu securea, adică sacrificarea lui și a averii sale [1]).

Securea

După condamnare, condamnatul, însoțit de o gardă este dus înaintea porții Esquiline, deci în afară de pomoet rium [2]). Printr'un semnal dat din goarnă, cetățenii sun invitați să asiste la ceremonia executării.

Magistratul ce prezidează executarea, îmbrăcat în toga de doliu (toga inversată), se urcă pe tribună și fără a se atinge el însuși de delincvent, ordonă călăilor să-și îndeplinească datoria.

Celui condamnat i se leagă mâinile la spate, este dezbrăcat, legat de un stâlp și biciuit, apoi e doborit de carnifex (călăul) la pământ, și în urmă, în poziția de îngenuchiere (supplicium), călăul, socotit infam, îi aplică lovitura capitală cu securea.

Această procedură corespunde exact cu ritualul observat la tăerea victimelor (Marquardt, Staatsverw. 3, 181 și Mommsen, Strafrecht p. 902), datorită caracterului sacral ce-l are execuțiunea cu securea din timpurile cele mai vechi.

Uncus

După execuțiunea săvârșită în urma unei sentințe judecătorești, înmormântarea cadavrului e oprită. Interzicerea

[1]) Despre concepția romană, potrivit căreia execuțiunea cu securea e socotită ca un sacrificiu adus zeilor, cf. Festus p. 318 homo sacer is est, quem populus indicavit ob maleficium.

Livius 3, 55, 7 ut eius caput Iovi sacrum esset, familia ad aedem Cereris Liberi Liberaeque venum iret. v. Mommsen, Röm. Strafrecht p. 903.

[2]) După pronunțarea verdictului capital, se practica imediata execuțiune; sub Tiberius se stabilește, printr'un decret al senatului, un termen de 10 zile, care mai târziu a fost prelungit la 30 zile. Tac. ann. 3, 51.

înmormântării se poate dovedi la executiunea cu securea. Vezi Valerius Maximus 2, 7, 15, Appian Samn. 9, Frontinus 4, 1. 38, Cicero Verr. 5, 45, 119. Numai pe cale de grațiere se admite înmormântarea celui executat. Ingăduința aceasta e un act administrativ ce depinde de puterea discreționară a magistratului competent și care poate avea loc și după trecerea unui interval mai îndelungat. August ordonă ca o asemenea rugăminte să nu se respingă. (Dig. 48, 24, 1).

Tiberius socoate aprobarea acestei rugăminți ca un lucru ce se înțelege dela sine.

Și mai târziu rugămintea unei rude de a se libera trupul spre înmormântare nu se putea ușor respinge, decât numai în caz de perduellio (răzvrătire). (Ulpian Dig. 48, 24, 1; Paulus Dig. 48, 24, 3).

Instrumentul cu 2 cârlige semilunare e o speță de uncus (sau telum hamatum), ce se înfigea celui executat în oase spre a-l târî până într'un loc izolat, anume destinat pentru acest scop, unde rămânea neîngropat[1].) Despre localitățile ce serveau acestui scop, vezi Becker, Top. p. 415; Iordan Top. 1, 2, 324. Asupra procedeului găsim informații la Val. Max. 6, 3, 3; 6, 9, 13; Plut. C. Gracchus 17. Dio 60, 16, 35. Tac. ann. 6, 19: iacuit immensa strages... neque propinquis aut amicis adsistere inlacrimare, ne visere quidem diutius dabatur, sed circumiecti custodes... corpora putrefacta adsectabantur, dum in Tiberim traherentur, ubi fluitantia aut ripis appulsa non cremare quisquam, non contingere.

Cel înmormântat: un triumvir capitalis

Pentru cine cunoaște arta funerară antică e evident că cele 7 semne reliefate pe fațada sarcofagului sunt niște synthemata technes, adică simboluri ce arată profesiunea sau funcțiunea cea mai de seamă a celui înmormântat [2]).

Dacă nu încape nici o îndoială că simbolurile arată pe un magistrat roman, mai rămâne de discutat cu ce fel de magistrat anume avem de a face.

Nu-mi vine să cred că simbolurile ar arăta pe un praeses provinciae; căci guvernatorul avea în primul rând

[1]) V. Ovidius, Ibis 168. Carnificisque manu, populo plaudente, traheris. Infixusque tuis ossibus uncus erit.

[2]) Despre monumentele funerare cu synthemata technes, vezi. L. Friedländer, De operibus anaglyphis in monumentis sepulcralibus Graecorum, Königsberg 1847 p. 27.

atribuţiuni administıative şi militare şi apoi judecătoreşti. Ar fi greu de explicat dece pe mormântul unui guvernator s'au scos în relief atribuţiunile sale judecătoreşti, neglijându-se celelalte. Apoi ar mai rămânea de explicat dece se arată pe sarcofag un biciu, adică tocmai acea unealtă ce serveşte la verbera servilia, iar nu virgae (nuiele) sau fustis, cu care putea fi lovit cetăţeanul roman. Uneltele din urmă erau mai indicate pentru preamărirea memoriei unui defunct magistrat superior, care, în treacăt fie zis, nici nu punea întrebarea inchizitorială personal, ci prin organele sale subalterne. In schimb, simbolurile cadrează de minune cu funcţiunea unui triumvir capitalis.

Funcţiunea celor 3 bărbaţi (tresviri capitales) a fost creată ca. 465/289, la început numiţi de consuli, iar mai târziu aleşi de popor. Supravegherea închisoarei publice precum şi aducerea la îndeplinire a verdictelor capitale le era lor încredinţată. Dig. 1, 2, 2, 30, triumviri capitales qui carceris custodiam habent, ut, cum animadverti (eufemism pentru execuţie) oporteret, interventu eorum fieret. Cei învinuiţi de omor sau de alte crime sunt daţi pe mâna acestor tresviri capitales, cari, în caz de nevoie, dispun arestarea preveniţilor în închisoarea condusă de ei. Apoi cel învinuit e scos din celula (cella promptuaria, cum spune un sclav într'o piesă comică) spre a fi înfăţişat triumvirului. Triumvirul ia primul interogatoriu, asistat de un praeco care loveşte pe împricinat, după spusa lui Horatius (Epod. 4, 11) cu biciul triumviral, până când se plictiseşte. Căci numărul bătăilor, spre deosebire de dreptul elin, nu era limitat. In cazul când împricinatul persistă în tăgăduirea faptelor imputate, triumvirul ordonă sclavului, numit tortor, să treacă la cazne.

Tresvirul, deşi numai magistrat auxiliar, avea, după cum ne arată un caz relatat de Cicero (pro Cluentio 13), o oarecare influenţă asupra continuării procesului. E vorba acolo de triumvirul Q. Manlius care, după ce făcuse pe ucigaşul lui Asuvius, Avillius, adus în faţa sa de liberţii şi prietenii celui ucis, să-şi mărturisească fapta şi să mai indice pe autorul moral, ia mită şi curmă procesul. (Causam et susceptam et manifestam relinquit). De altminteri, triumvirul neavând jurisdicţie proprie era în măsură de a deferi procesul forului superior (praetorului etc.) In caz de vină vădită, se putea ca, prin delegaţie, cei 3 bărbaţi să fie însărcinaţi cu judecarea şi pedepsirea infractorului, când acesta era sclav sau necetăţean. Delegaţia aceea era reglementată prin lege şi le conferia puterea consulară de coerciţiune asupra numitelor categorii de locuitori.

Tresvirii sunt aceia cari pr
cel condamnat se află arestat l
Staatsr. I 558 și u. Strafr. p. 29

Rămâne deci stabilit că si
gistrat, anume pe un triumvir c
triumvirului e deferită de popo
spune că simbolurile significă u
conferită de popor, ce se redă ș

Rostul simbolurilor

Basso-reliefurile depe trofeu
firmă cu drept cuvânt Gr. Tocil
pul de a preamări faptele viteje
și acela de a băga spaima în ba
le inspira respect față de armata

Tot așa au și simbolurile
doit: Pe deoparte ele arată că c
fag era judecător, iar pe dealtă
dat sarcofagul, a mai intenționat
ideia justiției romane și im
lui roman. Simbolurile grăesc
Ele spun cam următoarele: Află
mântat în acest sarcofag a fost

Mysii, cari înaintaseră până la hotarele Macedoniei, au fost respinşi de Scribonius Caro, care ca. 75 î. H. a ajuns până la Nistru. In a. 29 î. d. H. Mysii au fost supuşi imperiului roman de către Crassus, iar ţara lor împreunată cu cea a Tribalilor a fost încorporată, sub denumirea de Moesia, provinciei Macedonia. Această denumire de Moesia a fost apoi întinsă asupra făşiei înguste dintre malul mării şi gurile Dunării (ripa Thraciae), pe care o unise împăratul August în anul 15 î. d. H. cu imperiul. Ca provincie deosebită Moesia pare a fi fost organizată abia după revolta militară din Panonia, deci în ultimul an al domniei lui August. v. A. v. Premerstein, Iahreshefte des österr. arch. Instituts I (1898) p. 145 ş. u.

In anul 15 d. H., Tiberiu îi prelungeşte lui Poppaeus Sabinus guvernarea Moesiei, adăogându-i-se acestei provincii imperiale provinciile Achaia şi Macedonia, care astfel încetează de a mai fi proviincii senatoriale deosebite. In acelaş an se crează la gurile Dunării un comandament militar pentru apărarea coastei apusene a Pontului. Comandantul poartă titlul de praeses laevi Ponti sau praefectus orae maritimae; el atârnă de guvernatorul Moesiei (v. V. Pârvan, Inceputurile vieţii romane la Dunărea de jos p. 69). Sub Domiţian, Moesia se împarte în Moesia inferior şi Moesia superior. Dar competinţa lui legatus Augusti Moesiae se întinde şi dincolo de gurile Dunării, în deosebi asupra cetăţilor eline depe coasta nordică a Pontului.

Locuitorilor Moesiei li s'a atribuit în antichitate o ferocitate excesivă, vezi Florus IV 12; Mysi quam feri, quam truces fuerint, quam ipsorum etiam barbari barbarorum, horribile dictu est. Ei au fost socotiţi barbarii barbarilor. Pe timpul lui Ovidius, numai un comandant de talia unui L. Pomponius Flaccus a putut să-i ţină în frâu. «Nu de mult», spune Ovidius în Ep. ex. P. IV 9. 75, „a fost în fruntea acestor ţinuturi L. Pomponius Flaccus şi sub comanda lui malul feroce al Nistrului a fost în siguranţă; acesta ţinu neamurile mysice într'o stare de pace fidelă, acesta înspăimântă cu spada pe Geţii ce se încred în arcurile lor..." Iar în alt loc., Trist. 4, 4, 59 şi urm., Ovidiu se plânge:

Neamuri se află 'mprejuru-mi ce pradă
prin sânge şi-o cată;
Astfel uscatu-i temut tot ca şi valul perfid
Cei despre care auzi că cu sânge de oameni
se-adapă,
Mai că cu mine la fel tot sub o zodie stau

Nu prea departe de noi e locul în care altarul
Crunt al Dianei stropit este de sânge uman
(Trad. d-lui Bezdechi) Trist. V 7, 45 ş. u.
Oamenii ăştia abia de-s vrednici de numele de oameni
Căci mai sălbatici ei sânt chiar decât lupii cei cruzi
Nici nu le pasă de legi, căci dreptatea se pleacă puterii
Paloşul lor bătăios birue ori şi ce drept.
Este, cum vezi, pângărită de jertfe umane a mea ţară
Dacă pământul barbar pot să-l socot ca al meu.
(Trad. de dl. Bezdechi)

Cuvintele acestea nu se referă atât la Geţi, «cei mai viteji şi cei mai drepţi dintre toţi Tracii», pecât la Sciţi (Sarmaţi) despre cari ne relatează Herodot că ei, în locul judecăţii, recurg la duelul judiciar. V. Trist. V, 10,43. Adde quod iniustum rigido ius dicitur ense Dantur et in medio vulnera saepe foro. In Ep. ex. P. I 2, 83 ne spune poetul:

Celei mai mari părţi din (aceşti) oameni nici nu le pasă de tine, prea frumoasă Roma, şi nici nu se tem de armele ostaşului Auson.

Ep. ex. P. 4, 9, 93. Astfel trăesc eu aci dedemult, unde duşmanul barbar face ca armele sălbatece să aibă mai multă tărie decât legile.

Se mai găsesc pasagii unde poetul vorbeşte de «Geţii rău pacificaţi» şi de «Geţii nebiruiţi».

E multă exagerare în acele mărturii, dar şi mult adevăr. Nu toate triburile din aceste ţinuturi au fost aşa de sălbatece şi lipsite de idei de morală şi dreptate. Că Geţii nu aveau respect nici pentru oraşul etern şi nici pentru legionarii romani, era pentru un patriot ca Ovidiu o grozăvie, însă era foarte firesc din punctul de vedere psihologic. Căci pentru Geţi, Romanii erau nişte cotropitori.

E adevărat că Geţii stăpâniţi de un dor neastâmpărat de libertate nu vroiau să se supună nici măcar poruncilor regilor lor, aşa încât era nevoie de a se creia un al doilea rege-dumnezeu dela care să emane legi înzestrate cu nimbul divin; totuş în urma reformei religioase a lui Zalmoxis ei au fost cu mult superiori vecinilor lor. Faţă de civilizaţia şi justiţia romană, aşezămintele lor religioase şi juridice aveau însă un caracter încă foarte primitiv.

Dar nu numai Geţii nu erau aşa de sălbatici (ceeace reiese din înseşi poeziile lui Ovidiu, care spune că adesea le vorbea de nenorocirea ce-l lovise şi că i-ar fi podidit lacrimi de compătimire), dar nici toate celelalte neamuri scitice. In privinţa aceasta să ne fie îngăduit a cita un loc

din Strabo VII 3, 9, care se referă la autoritatea lui Ephoros:

Ephoros spune că şi ceilalţi Sciţi şi Sarmaţi nu duc toţi acelaş fel de viaţă, aşa că în vreme ce unii sunt duşmănoşi la suflet, încât mănâncă şi carne omenească, alţii nu mănâncă nici carne de alte animale. Ceilalţi scriitori, zice Ephoros, vorbesc numai de sălbăticia lor, ştiind bine că tot ce este grozav şi de necrezut impresionează puternic. Ar fi trebuit însă să povestească şi de calităţile contrarii şi să dea exemple; pentru aceia el va vorbi numai de acei Sciţi cari au cele mai bune moravuri.

Trad. de Philippide

Din locurile citate mai sus, al căror număr se mai poate spori, se desprind două fapte: Pe deoparte vitejia sălbatică şi rezistenţa inverşunată a băştinaşilor, opusă imperialismului Romanilor cuceritori, pe de altă parte civilizaţia lor înapoiată şi mai ales justiţia lor primitivă (duelul judiciar, sacrificii omeneşti, infracţiuni în contra securităţii vieţii şi a averii, ca jafuri, omucideri, etc.); cu un cuvânt, nerespectarea nu numai a armelor romane, dar şi a legilor şi a justiţiei lor. (iniusti, cf. iniustum ius Trist. V 10, 43).

Dacă desconsiderarea armatei romane justifică construirea trofeului lui Traian cu reliefurile sale războinice prea măritoare ale virtuţii romane, nerespectarea legilor romane justifică simbolurile ameninţătoare ale justiţiei penale depe sarcofag. Deşi n'avem nici o ştire directă, totuşi e sigur că jertfele omeneşti practicate de Geţi şi mai mult de Sciţi şi Tauri (urmaşi ai Cimerienilor) au fost strict interzise şi pedepsite ca omor. Paulus 5, 23, 16: qui hominem immolaverint exve eius sanguine litaverint fanum templumve polluerint, bestiis obiciuntur vel si honestiores sint, *capite puniuntur*.

In privinţa aceasta, Romanii au luat în Moesia şi în părţile vecine aceleaşi măsuri ca în Galia, Cypru şi Africa. In decursul timpului a mai fost desfiinţată şi poligamia uzitată de Geţi şi de Sciţi. S'a îmbunătăţit, desigur, şi soarta sclavilor aflători în proprietatea unor stăpâni barbari. V. Gaius I 53.

Răpirea de oameni liberi sau de sclavi streini spre a fi vânduţi în ţările cu civilizaţie mai veche ca sclavi a fost aspru pedepsită (plagium). In general, criminalitatea a fost combătută de justiţia romană, ordinea publică, bazată pe legile şi aşezămintele romane, a fost asigurată de armată şi astfel Moesia a ajuns în scurt timp o înfloritoare provincie romană, iar, în 212, datorită constituţiei lui Caracalla,

dispare orice deosebire juridică între băştinaşii peregrini şi ceilalţi cetăţeni.

Cu mândrie, Cicero (în Tusc. 1, 1, 2) relevă superioritatea poporului roman pe tărâmul justiţiei şi al disciplinei militare.

Iar în secolul al cincilea, un gal, Rutilius Numatianus compune o poesie plină de elogii la adresa Romei, în care se spune că Roma făurise o singură patrie pentru diferitele neamuri şi că era spre binele celor lipsiţi de justiţie de a fi fost cuceriţi de Roma. Datorită întinderii dreptului roman, acelaş pentru toţi, asupra celor învinşi, cetatea Roma a ajuns să coincidă cu lumea. De aceia, toate astrele ce-şi îndeplinesc mişcările lor eterne, n'au văzut nici un imperiu mai frumos.

In scurt timp Moesia inferioară s'a transformat într'o provincie romană înfloritoare. Chiar pe timpul lui Domiţian, ne spune dl. Andrieşescu, distinsul nostru arheolog, viaţa e cu mult mai sigură şi prosperă decât pe vremea Sciţiei Mici lăsate de Romani în grija regilor Traci, de se plângea Ovidiu, că mereu trebue să fie gata să alerge ca să apere sus pe ziduri cetatea Tomi împotriva barbarilor, cari roiau de jur împrejur. Romanizarea continuă şi în secolul al doilea. Pretutindeni se găsesc pietre prin care se preamăresc împăraţii Traian, Adrian şi Antoninus Pius. Ca din pământ răsar comune şi oraşe romane bine organizate cu o populaţie traco-romană. Simbolurile justiţiei romane care la început inspirau groază, pierd din ce în ce din caracterul lor ameninţător şi ajung un obiect de veneraţiune, o emblemă a măreţiei romane.

Intr'adevăr, profuit iniustis, te dominante, capi.

II

Sarcofagul roman cu simbolurile justiției penale și problema mormântului lui Ovidius

La descoperirea sarcofagului nostru, în Iulie 1931, răspândindu-se svonul că s'a găsit mormântul lui Ovidius, eram printre cei necredincioşi. Ştiam doar din lectura poeziilor ovidiene, că poetul, într'o scrisoare adresată soției sale (Trist. III 3), îşi exprimase dorința sa fierbinte ca, după arderea corpului său pe rug, oseminteie sale, strânse într'o mică urnă, să fie transportate la Roma şi îngropate într'un loc suburban. In această scrisoare poetul îi comunică soției sale şi inscripția ce dorea să i se graveze pe monumentul funerar.

Aşezarea unui sarcofag, însă, presupune înhumare, iar nu ardere sau cremațiune, şi de fapt, s'a găsit în sarcofag şi un schelet păstrat numai în parte (capul şi câteva oase). Cum o veche tradiție ne spune că Ovidiu a fost înmormântat «ante oppidi portam in loco maxime celebri» (vezi lucrarea noastră publ. în Analele Dobr. anul 1928) şi nota [1]), cum şi pe de altă parte V. Pârvan fixase poarta

[1]) Giovani Gioviano Pontano, secretarul lui Ferdinand II, regele Neapolului publică în 1498 un tratat «de magnificentia». In acest tratat pomeneşte şi de un act de mărinimie al Tomitanilor pe cari îi înfăţişază ca un model de generozitate. Acolo citim următoarea informaţie :

Georgius Trapezuntius, rerum vetustarnm vir abunde studiosus, audientibus nobis, adolescentes cum essemus, non semel rettulit, legisse apud bonum auctorem Tomitanos cives, Ovidio poetae, qui apud eos diem obiisset, collata e publico pecunia propter ingenii nobilitatem tymbon—graeco enim verbo utebatnr—magnifice struxisse ante oppidi portam in loco maxime celebri quamvis Ovidius et peregrinus esset et ab imperatore Romano proscriptus. (Georgius Trapezuntius născut în Creta 1395).

Inaintea porților era cea mai mare circulație. Vezi Friedländer 3, p. 771, 1890: vor den Toren der Stadt zu beiden Seiten der Landstrasse, wo der Strom des lebendigen Verkehrs gerade am stärksten vorbeiflutete.

cetăţii vechi în curtea fostului comandament al corp. V de armată, bănuiam că mormântul lui Ovidiu se află nu departe de locul stabilit de V. Pârvan. Această coniectură nu se mai poate menţine. In primul rând dl. Ionescu-Dobrogeanu, un bun cunoscător al trecutului Tomisului, exprimă nedumeriri serioase cu privire la aşezarea porţii, aşa cum a fost făcută de V. Pârvan (vezi monografia Constanţei de Ionescu-Dobrogeanu). Apoi văd acuma că expresia «ante portam» nu trebue înţeleasă literal, ci înseamnă pur şi simplu «în afară sau lângă oraş», după cum se exprimă şi Hieronymus, care merită toată încrederea. A se vedea Hieronymus (Chron. 2. p. 147 ed. Schoene) referitor la anul 2033 = 17: Ovidius poeta in exilio diem obiit et iuxta oppidum Tomos sepelitur. Aci trebue insistat asupra înţelesului cuvântului «sepelire», a cărui semnificaţie primordială e «înhumarea» spre deosebire de „urere", care cuvânt arată incineraţia. (Sepulcrum derivă dela sepelire).

In scrisoarea amintită Ovidius, deşi îşi exprimă speranţa că nimeni n'are să se opună repatrierii osemintelor sale, totuşi îi dă soţiei sale exemplul Antigonei care, împotriva poruncii regelui, îşi înmormântase fratele. Acest din urmă pasagiu nu avea nici un rost, dacă Ovidiu era absolut sigur că transferării osemintelor sale nu i se poate opune nimica.

In realitate, chestiunea se prezintă din punctul de vedere juridic în chipul următor: Un relegat ca Ovidiu nu putea fi înmormântat decât în locul surghiunului şi osemintele lui nu puteau fi transferate la Roma decât cu aprobarea specială a împăratului.

Dig. 48, 24, 2: Si quis in insulam deportatus vel relegatus fuerit, poena etiam post mortem manet nec licet eum inde transferre alicubi et sepelire inconsulto principe. Această dispoziţie e foarte veche (vezi Tac. Ann. 14, 12). Aşadar, trebuie mai întâiu să i se ceară împăratului o autorizaţie specială pentru transferarea osemintelor lui Ovidiu. Ori, pe atunci era împărat Tiberius (14—37) şi noi ştim că Ovidiu păcătuise tocmai împotriva acestui împărat a cărui succesiune la tron era să fie împiedicată de camarila din care făcuse parte şi Ovidiu. Apoi Ovidiu îl jignise pe Tiberius atât în Metamorfoze I 147, cât şi într'un loc din Ars amatoria asupra căruia vom reveni cu altă ocazie (I 177). Raţiunea pentru care Ovidiu dorea ca trupul lui să fie ars, iar osemintele lui strânse într'o mică urnă, era înlesnirea transportului ultimelor sale rămăşiţe.

Arderea pe rug se obişnuia pe atunci la oameni mici

pentru care Ovidiu vorbeşte de „plebeius rogus". Se ştie ca Ovidiu era adânc influenţat de filozofia lui Pythagora. Pythagoricienii crezând în nemurirea sufletului n'au fost niciodată incineraţi, ci întotdeauna înhumaţi. Că Ovidiu crede în nemurirea sufletului în sensul Pythagoricienilor, reiese din mai multe locuri. Ideia că sufletul său va plana după moarte, printre umbrele sarmate, îl neliniştește mereu. Teama de sufletele barbare şi iubirea de patrie îl face să dorească ca «nimic din eul său să nu scape de rug». Ovidiu a murit aci în vârstă de 60 de ani. El n'a murit subit, ci în urma unei boli lungi de care vorbeşte el însuşi, în legătură cu schimbarea climatului şi a alimentaţiei, la care se mai adăogau suferinţele sale sufleteşti. Legatus Augusti al Moesiei era pe atunci Poppaeus Sabinus, un intim prietin al lui Tiberius. Se poate prea bine ca Poppaeus Sabinus în ultimele zile ale vieţii lui Ovidiu, când nefericitul poet era încă legat de port, să fi pus împăratului întrebarea, dacă ar fi dispus să aprobe înmormântarea lui Ovidiu la Roma. In tot cazul, e sigur, că la moartea lui Ovidiu, autorităţile locale au înştiinţat pe praeses Ponti laevi, acesta la rândul lui a raportat guvernatorului şi acesta a transmis ştirea la Roma. Au mai fost desigur înştiinţaţi de moartea lui Ovidiu, Cotys, regele Thracilor, apoi soţia defunctului şi prietenii, printre cari, în primul rând, Sextus Pompeius, cel mai bogat roman din epoca aceia şi ocrotitorul lui Ovidiu. E foarte verosimil că s'au făcut demersuri pe lângă împărat ca să încuviinţeze transferarea oseminţelor lui Ovidius la Roma, şi că împăratul a refuzat acest lucru. Până ce ştirea despre moartea lui Ovidiu a fost adusă la Roma de curieri oficiali (viatores), puteau să treacă mai multe săptămâni. De asemenea până la primirea vreunui răspuns din partea Caesarului.

Intre timp trebuia să i se facă lui Ovidius o înmormântare, cel puţin provizorie. In ce chip şi cu ce ceremonii poetul nostru a fost înmormântat de Tomitanii a căror humanitas (filantropie) Ovidius o relevă într'o poezie frumoasă, ne putem uşor închipui. Ingroparea celor morţi era una din îndatoririle cele mai sfinte ale Elinului. Tradiţia ne relatează că Tomitanii i-ar fi construit poetului din banii strânşi anume pentru acest scop un tymbos*) măreţ şi că l-ar fi înmormântat cu mare fast, vărsând multe lacrămi. Această tradiţie merită toată încrederea. Insuşi Ovidiu ne spune că Tomitanii fiind mândri că adăpostesc în lăuntrul zidurilor lor un om ca Ovidius, doreau, din respect pentru ei înşişi, ca Ovidius să rămâie la ei, dar în-

*) Acest cuvânt trebue înţeles ca mormânt, nu ca movilă.

trucât poetul însuşi dorea să se întoarcă la Roma, numai şi numai din acel singur motiv ar fi împărtăşit dorinţa poetului de a fi graţiat de Cesar. Datorită poeziilor sale, Ovidius a fost socotit poet naţional al Geţilor, şi în două locuri vorbeşte de acest ţinut ca de „ţara mea" (tellus mea). Poetul se consideră cel mai mare geniu din regiunea Istrului [1]) Ep. ex. P. I5, 63. Ovidius a fost ales agonotet. In fiecare an, la 23 Septemvrie (ziua de naştere a lui August) şi în zilele următoare, locuitorii ţării Pontice (terra Pontica) aranjau grandioase jocuri olimpice. Acela ce le conducea ca agonotet (adică ca suprem judecător al serbărilor şi luptelor de întrecere), era poetul nostru (vezi Ep. ex P. IV 9, 115 sq. şi V. Pârvan, Dacia I p. 363, 1924), era P. Ovidius Naso. Şi această demnitate i se conferia nu numai pentrucă era cel mai mare geniu al acestor ţinuturi, ci şi pentru că mai fusese judecător la Roma [2]), iar în această calitate se distinsese, prin nepărtinire, în aşa fel încât şi partea condamnată trebuia să recunoască dreptatea judecătorului. Ca agonotet purtase peplos (vestmânt) de purpură şi o coroană de lauri.

Cu prilejul unor astfel de serbări recunoscătorul popor, dintr'un sentiment de mare simpatie, l-a încoronat cu coroana sfântă de aur, o onoare ce poetul nostru se sfia s'o primească, pentrucă se acorda de obiceiu numai Pontarhului. (Ep ex P. IV, 14, 51) [3])

Acum, când Ovidiu a murit, era drept ca trupul defunctului să fie îmbrăcat în vestmântul (peplos) de purpură şi să i se pună pe cap diadema sfântă de aur, podoaba oferită de obiceiu numai şefului federaţiei de cetăţi, ales pentru un timp determinat.

Asupra ceremoniilor observate de Elini la înmormântări, nu putem insista aci, ci trimitem la diferitele lucrări

---

[1]) In Ep. ex. P. I 5, 63 Ovidius se făleşte că este cel mai mare geniu din regiunea Istrului.

[2]) Despre funcţiunile judecătoreşti ale lui Ovidius, vezi Trist. II 89 sq. Trist. IV, 10, 33. Deque viris quondam pars tribus una fui. Ep. ex. P. 3, 5, 23 sq. Fast. IV 3, 81.

[3]) Un comentar foarte bun al ep. ex P. IV, 14, 51 sq. e frumoasa inscripţie funerară în versuri publicată de Gr. G. Tocilescu în Fouilles et recherches archeologiques en Roumaine, Bucureşti 1900. p. 224. Această inscripţie aparţine unui personagiu însemnat onorat cu coroane de aur şi vestminte de purpură de Tomitani. Defunctul fusese de 2 ori pontarh (şeful Hexapolidei) şi agonotet al unor jocuri în onoarea lui Ares. Cuvintele: „Mai mult decât patria mea Neapolis (Syria) m'au cinstit Tomitanii" se pot compara cu v. 49 şi 50: Gens mihi Peligni regioque domestica Sulmo, non potuit nostris lenior esse malis. Despre întrebuinţarea coroanelor, vezi Th. Sauciuc-Săveanu, Dacia I 1924 p. 136 şi Köchling. De coronarum apud antiquos vi atque usu, caput unum Diss. Münster 1913.

de antichităţi eline, d. p. Schoemann, Griech. Altertümer, vol. II p. 565 şi urm.

Aci amintim numai că corpul unui bărbat distins era purtat pe umeri de tineri aleşi dintre cetăţeni. Cortegiul se ducea până la locul unde trupul era să fie ars sau înhumat. Căci ambele feluri de înmormântare erau uzitate în timpul istoric, pe când în epoca heroică se aplica numai incinerarea. Cortegiul era format de bărbaţi şi de femei, printre acestea mai multe angajate, cari cântau cântece de doliu acompaniate de muzică şi jeleau pe cel mort. Din motive de pietate s'a preferat adesea înhumarea în locul arderii, căci se părea a fi mai pios de a încredinţa trupul iubit nevătămat pământului, decât distrus de foc. Tradiţia păstrată de Pontanus ne lămureşte că monumentul funerar al lui Ovidius s'a ridicat prin contribuţiuni strânse dela mai multe persoane. E limpede că în primul rând autorităţile municipale trebuiau să cedeze terenul. Dacă ştirea aceasta e întemeiată, atunci monumentul era, de sigur, o operă de artă elină. Tradiţia păstrează denumirea de tymbos = (mormânt, nu movilă). In chip provizor, trupul se putea păstra într'un sicriu de lemn, poate de chiparos, sau de argilă. Dacă sarcofagul nostru e al lui Ovidiu — şi asupra acestei posibilităţi vom vorbi îndată — atunci ne vine greu să credem că sarcofagul ar fi fost comandat de Tomitani. Căci în acest caz, sarcofagul era să fie grecesc. E greu să credem că Tomitanii ar fi comandat un sarcofag roman. Cu mult mai probabil este că sarcofagul acesta a fost comandat pentru Ovidius de un Roman. S'a pus întrebarea cine ar fi putut să cheltuiască o sumă aşa de mare cât costă sarcofagul.

Răspunsul nostru este: acela care era obligat moraliceşte să îngrijească de mormântul lui Ovidius era Sextus Pompeius. Acesta era proconsulul Macedoniei, când Ovidius sosi aci. Chiar dela început Sext. Pompeius l-a luat pe Ovidius sub scutul său proteguitor. Drumurile pe cari Ovidius trebuia să le străbată, au fost păzite în urma ordinului lui S. Pompeius. Cât timp Ovidius a stat aci, a primit adeseori subvenţii băneşti dela S. Pompeius, care era aşa de bogat încât Seneca a putut să exclame: Cine e mai bogat decât Sextus Pompeius?

Ovidiu ne spune că datoreşte viaţa sa împăratului care l-a relegat numai, dar acela care l-a menţinut în viaţă, ar fi Sextus Pompeius. El se declară proprietatea lui Sextus Pompeius (mancipium), ba chiar şi opera de artă a lui. «Fie că voi fi graţiat şi mă voi întoarce acasă» îi scrie lui

Sextus Pompeius» fie că *voi muri aci, țara mea* (adică Pontusul) *să afle* că eu i-aparțin lui, Sextus Pompeius. Ep. ex P. IV 15, 35 sq.

Cu aceste cuvinte Ovidius face să se înțeleagă că, în caz de moarte, acela căruia i-ar incumba datoria de a se îngriji de înmormântarea lui ar fi Sextus Pompeius.

Deoarece Sextus Pompeius ocupase cele mai înalte demnități, (a fost și consul), i-a trimes poetului mort un sarcofag cu simbolurile justiției romane spre a arăta o demnitate (un honos) a celui defunct și a preamări totdeodată imperiul prin acele simboluri.

A dispune incinerarea poetului nu mai avea niciun rost de vreme ce repatrierea osemintelor pământești ale poetului nu mai era cu putință; în locul unei urne funerare care ar fi avut tot forma de casă, Sextus Pompeius, a preferat să-i comande în Thasos o urnă mare, adică un sarcofag păstrător al întregului corp, ceeace din punct de vedere al credinței în nemurirea sufletului, împărtășită nu numai de Ovidiu ci poate și de Sextus Pompeius nu era indiferent. Pompeius avea latifundii întinse, în afară de cele din Sicilia și Campania, și în Macedonia, din care provincie făcea parte și insula Thasos. Costul și transportul sarcofagului era pentru un Sextus Pompeius, o bagatelă. Băștinașii cunoscători ai soartei și ai năpastei ce se abătuse asupra capului nefericitului poet, apropiindu-se de mormântul lui Ovidiu, care din punct de vedere al patriotismului lor local era pentru ei un titlu de mândrie, nu se mai gândeau la marea nedreptate săvârșită de Caesar asupra înmormântatului, ci simbolurile le inspirau respect și teamă față de justiția Romană.

Pe mormântul aceluia asupra căruia se săvârșise o silnicie administrativă simbolurile justiției nu erau deplasate.

După cum am văzut, sarcofagul datează din secolul întâiu, așa că, din punct de vedere cronologic, nu se naște nici o dificultate. Simbolurile arată un triumvir capitalis. Ovidius, în autobiografia lui, se laudă că ocupase această funcțiune și că imparțialitatea sa ar fi fost recunoscută și de partea condamnată (vezi n. 2 p. 115). Ca atare îl cunoșteau și Tomitanii.

De ce n'a fost decorat sarcofagul cu ornamente ce l-ar fi caracterizat ca poet?

După concepția romană o funcțiune publică, oricât de modestă, valora mai mult decât îndeletnicirea cu poezia, socotită ca otium. Apoi nu era Musa lui Ovid cauza nenorocirii sale, n'a fost ea socotită criminală? (Trist. I

7, 21 : Musae, crimina nostra. Trist. II 3 : Cur modo damnatas repeto, mea crimina, Musas? Trist. II 61 libros, crimina nostra).

Sextus Pompeius, prietenul intim al lui Germanicus, fiul adoptiv al lui Tiberius, nu avea dece să se teamă de împărat pentru relaţiunile sale prieteneşti cu nefericitul poet. A fost doar Sextus Pompeius acela, care, în calitate de consul, a depus, împreună cu colegul său, jurământul de credinţă în mâinile noului Caesar. Apoi Ovidius cât timp a stat aci n'a fost cu totul inactiv, căci, în afară de a compune scrisori poetice, a fost şi un observator inteligent al oamenilor şi al stărilor şi, în privinţa aceasta, un auxiliar preţios al guvernatorilor romani, deci şi al lui Sextus Pompeius, cât timp acesta funcţionase aci.

Să nu se creadă că Sextus Pompeius l-a tratat pe Ovidius ca pe un om de condiţie inferioară. Cât de amabil şi gentil se purtase S. Pompeius cu literaţii, ne arată Valerius Maximus.

Că sarcofagul era lipsit de inscripţie, nu e lucru rar. Ştim doar că sarcofagul era adăpostit într'un sepulcrum, pe zidurile căruia se putea pune o inscripţie.

Nu poate fi vorba de damnatio memoriae. Deşi Ovidiu a fost relegat pentru o crimă de lèse-majestate, totuş crima aceasta n'a fost constatată de niciun tribunal, aşa că relegarea lui Ovidius a fost dispusă pe calea administrativă, iar nu pe cea judecătorească. De aceia Dig. 48, 19, 24 nu se poate referi la Ovidius : eorum qui relegati vel deportati sunt ex causa maiestatis, statuas detrahendas scire debemus. Această cauză de majestate n'a fost stabilită de niciun judecător. Deci Ovidius era un simplu relegat pentru care se aplica : Dig. 48, 22, 17. Relegatus statuis et imaginibus honorari non prohibetur.

De fapt, Ovidius a fost onorat de Tomitani prin decrete publice ceeace nu s'ar fi putut face în caz de condamnare a memoriei sale. Apoi, el însuşi îşi compune epitaful, ceeace fireşte nu putea să o facă în caz de memoriae damnatio.

Deci, lipsa de inscripţie n'are nimic de a face cu condamnarea poetului.

In afară de argumentele arătate se mai pot invoca şi altele :

Ovidius, cât timp a stat aci, s'a străduit să inspire locuitorilor acestor ţinuturi, patriotismul roman. Casa lui era împodobită cu tablourile membrilor familiei imperiale. Cine intra la el, credea că e într'un templu. In zile mari,

icoanele au fost împodobite cu flori şi ghirlande. Ori de câte ori se întâlnea cu grupuri (coetus) de băştinaşi, le vorbea nu numai de nenorocirea ce l-a lovit şi de prietenii săi influenţi, ci şi de splendoarea eternei Rome, de legile şi instituţiile sale. Când August a murit, le-a făcut o serbare şi le-a recitat o poezie lungă în limba getă în care le vorbea de virtuţile Caesarului mort şi de cele ale fiului său. Ovidiu se străduia din răsputeri să activeze şi să se valorifice aci ca un bun cetăţean şi patriot roman, contribuind la mărirea prestigiului roman. Ceeace Ovidiu a propovăduit tot timpul cât a trăit aci, preconizează şi simbolurile depe sarcofag, adică respect de justiţia romană şi, implicit, de maiestatea imperiului.

După cum am mai spus în partea I, banda de flori de lotos, deşi un vechi ornament, poate avea aci un înţeles intim în legătură cu viaţa lui Ovidiu. In două locuri aminteşte Ovidiu de planta aceia a uitării, despre care Homer spune că servea ca mâncare florală (anthinon eidar).

Undeva poetul ne spune că ar da o parte a vieţii sale, dacă i s'ar aduce planta uitării ca să poată să uite de toate necazuriie sale mari. In alt loc, ne spune că este învinovăţit că se îndeletniceşte cu poezia, deşi aceasta i-a pricinuit nenorocirea. Răspunsul lui este că poeziile lui sunt pentru el un fel de narcotic, că au efectul lotosului, făcându-l să uite de durerile sale şi de tot ce-l înconjoară[1])

Cum Sextus Pompeius era un om foarte cult şi mare orator, care preţuia poeziile favoritului său, ne este îngăduit să presupunem că Sextus Pompeius a pus să i se împodobească sarcofagul cu o ghirlandă de flori de lotos, după cum mormintele au fost adesea încununate cu ghirlande de ţelină ce era socotită mâncarea celor morţi. (Plut. Timol. 26.)

Meduza apare în Metamorfoze ca o victimă a lui Neptun şi a zeiţei Minerva şi astfel mai mult ca o fiinţă ce deşteaptă compătimire, decât ca un monstru. Ovidiu e

---

[1]) In Ep. ex p. IV, 10, 17, adresată unui prieten îşi compară soarta cu cea a lui Ulixes.

Nec bene cantantes labor est audisse puellas
Nec degustanti lotos amara fuit.
Hos ego qui patriae faciant oblivia, sucos
Parte meae vitae, si modo dentur, emam.

Daca mi s'ar oferi sucurile aceste, cari produc uitare de patrie, le-aş cumpăra cu o parte a vieţii mele. In Trist. IV, 1, 19 sq.

Muza deşi m'a rănit, cântul iubesc ca nebun
Astfel pe Dulichieni războinici deşi neştiutul
Lotos, prin gustu-i plăcut, ce i-a smintit, îi vrăji.
(Trad. de Bezdechi)

acela care nu numai că-i atribue o frumusețe desăvârșită, ci și păr frumos.

Meduzele noastre corespund în totul imaginației lui Ovidiu. In arta de a iubi, Ovidius recomandă femeilor să poarte părul așa cum l-a purtat Apollo [1]). Comparând părul buclat al lui Apollo (d. ex din Belvedere) cu capul Meduzei, asemănarea e izbitoare. Un publicist a confundat Meduza noastră cu Apollo. Eroarea aceasta e instructivă. Se poate prea bine că sculptorul s'a lăsat influențat de fantazia lui Ovidius. In tot cazul, Meduza nu numai că nu se opune ipotezei că sarcofagul e al lui Ovidius, ci o întărește [2]).

In fine un ultim indiciu. Simbolurile de acest fel corespund gustului general din acea epocă. Nu numai pe morminte se puneau simboluri, ci și pe alte obiecte, d. ex. pe sellae curules, adică pe scaunele de fildeș ale înalților dregători. Ep. ex. P. IV 9, 27, IV, 5, 27.

Pe Sextus Pompeius și pe Graecinus, Ovidius și-i închipue ca stând pe scaune de fildeș împodobite cu signa, adică cu figuri simbolice ale puterii lor. Poetul regretă că nu poate să vadă acele signa și, în acelaș timp, se scuză că se gândește la lucruri atât de «vulgare». Deci, acele

---

[1]) După Ars amandi III 133 sq, frumusețea feminină stă mai ales în coafură.

Munditiis capimur: non sine lege capilli
Admotae formam dantque negantque manus
Nec genus ornatus unum est
140 alterius crines umero iactentur utroque
Talis es ad sumpta, Phoebe canore, lyra.

Frumusețea Meduzei rezidă nu numai în frumoasele trăsături ale feței, ci și în părul ei frumos. Se recomandă, printre altele, coafura lui Apollo. Astfel Meduza ne e înfățișată de Ovid în Metamorfoze și exact la fel ea ne apare pe sarcofag.

Din cauza părului, d. Văgăunescu a confundat Meduza noastră cu Apollo. Despre importanța coafurii pentru frumusețea feminină, vezi Appul. Met. II p. 118 Elm. nisi capillum distinxerit, ornata non possit vide i.

[2]) Meduzele servesc ca apotropaion, adică ca un mijloc de înspăimântare. Deși o figură alegorică obișnuită, totuși ea nu este un element decorativ esențial al oricărui mormânt. Meduzele își au mai ales rostul lor acolo unde mormântul e expus profanării, sau unde cel înmormântat era mult dușmănit în viață. Ovidius se teme că mormântul lui ar putea fi călcat de caii Bistonienilor sau de alți barbari. Dar să nu uităm că Ovidius a mai avut și dușmanii săi personali, printre care cel mai răutăcios fusese Ibis (=Cassius Severus). Pe acesta vrea să-l urmărească chiar mort (Ibis 137 sq) quicquid ero, Stygiis erumpere nitar ab oris et tendam gelidas ultor in ora manus.

Lui îi adresează blestemul ca să încremenească în urma privirii Meduzei. Ibis 551 Saxificae videas infelix ora Medusae.

simboluri au corespuns şi gustului public al epocei, de care înalţii funcţionari au ţinut cont. Deducţia se impune că Sextus Pompeius ce-şi împodobise sella curulis cu astfel de podoabe simbolice, a pus să se facă şi pentru mormântul lui Ovidius asemenea simboluri ce plăceau şi poetului şi poporului. Inţelesul de figuri simbolice al cuvântului signa, reiese din Fasti III 113 sq.

Au trecut 4 decenii, decând s'a descoperit aşa zisul sarcofag al lui Alexandru cel M. Discuţia încă nu s'a terminat nici astăzi. Nu ne închipuim nici noi că am rezolvit, în chip definitiv, problema mormântului lui Ovidius. Dacă putem să revindicăm un oarecare merit ştiinţific, atunci, fără a fi socotit lipsit de modestie, putem spune că acest eventual merit ar consta în rezolvirea problemei simbolurilor, care unora le-au apărut ca un sfinx. Cât priveşte problema mormântului marelui poet, am înşirat o serie de fapte care nu vor putea fi ignorate de viitorul cercetător ce ar voi să reia problema. In orişice caz, e foarte riscat a respinge din capul locului ipoteza că sarcofagul aparţine lui Ovidius, când atâtea argumente militează pentru, dar nici unul contra.

Ovidius a murit în Tomis, în vârsta de 60 de ani, în al zecilea an al surghiunului. Era şi este şi astăzi un titlu de glorie a străvechii noastre cetăţi că adăposteşte înlăuntrui ei osemintele acelui, care n'a fost numai cel mai mare geniu al Histrului, după cum spune el însuşi, ci şi unul dintre cei mai ingenioşi poeţi ai tuturor timpurilor. Privind sarcofagul ne dăm seama cu o oarecare duioşie că prea greu fusese pedepsit «cântăreţul blând al amorurilor gingaşe», în raport cu greşala. Faptul că trăise aci ca o victimă a justiţiei imperiale, a scăzut întrucâtva autoritatea sa morală în opera sa de câştigare a sufletelor pentru cauza romană.

„Nutrind astfel de sentimente pentru Caesar", îi spune un Get bătrân după recitarea unei poezii gete, „tu meritai de mult să fii înapoiat imperiului".

Cu alte cuvinte: «Tu însuţi care mai trăeşti printre noi ca surghiunit, eşti cea mai strălucită dovadă că nu e tocmai aşa cum ne spui tu despre virtutea şi b ândeţea Caesarului».

Totuş opera lui n'a fost infructuoasă. Ca unul dintre făuritorii latinităţii noastre, el rămâne una din cele mai mărețe figuri ale istoriei noastre vechi. «O furtună de iarnă», spune un scriitor modern, «a răpus prea timpuriu un mare geniu. Cine poate bănui de ce roade delicioase ne-a lipsit această furtună?» (Ribbeck).

Spicuiri din ziare și reviste

Dl. Grigoraș, ziarist, mai mult cu intenția de a distra publicul cititor decât cu gândul de a îmbogăți patrimoniul științei, denumește cele 7 simboluri cu nume alese în chip arbitrar și adaptate scopului urmărit, iar prin înșirarea artificială a inițialelor, ajunge la nomen gentilicium al nefericitului poet (Ovidius); mai târziu găsește, datorită aceluiaș procedeu, și praenomen-ul acestuia, adică Publius. (Adevărul din 29 Sept. 1931 și Dimineața din 15 Noembrie 1931).

Un alt ziarist, americanul Smith, ironizând metoda d-lui Grigoraș, arată cu drept cuvânt că aplicarea aceluiaș procedeu ne duce la marele orator M. Tullius Cicero. (New-York Times, Sunday Issue din 22 Noembrie 1931).

Dar aceste jucării a căror combatere nu constitue nici un merit științific, n'ar fi trebuit și nici nu trebue să provoace polemica omului de știință.

Metoda «criptologului» Grigoraș era mai discutabilă dacă d-lui ar fi încercat să găsească numele celui înmormântat din denumirea unor simboluri, iar nu din inițialele acelor denumiri. Astfel arată coloana funerară atică a unui oarecare Leon pe fațadă un puternic leu culcat. (Conze Grabreliefs tab. CCXXVI). Monumentul funerar al arhitectului roman Aper înfățișează un porc mistreț mort, la picioarele răposatului. Pe urna de cenușe a lui T. Aelius Aug. lib. Taurus se vede un taur (Castle Howard, Michaelis p. 330, 50). Pe partea de sus a unei pietre fuuerare se văd 2 șoareci ; inscripția (C. I. L. VI 1=16771) arată pe un oarecare P. Decumius M. P. V. L. Philomusus, poreclit Mus.

O interesantă încercare de explicare a simbolurilor a fost făcută de distinsul romanist dela Universitatea din Iași, dl. I. Popescu-Spineni. D-sa ne spune în articolul apărut în excelenta Revistă clasică (An. VII. tom. III nr. 3—4. p. 165 ș. u.): «Un cunoscător al Dreptului Roman nu mai poate sta la îndoială, îndată ce a văzut capul boului așezat între cele 2 talere ale balanței» Fără a avea pretenția că spusele D-sale ar fi dogme, D-sa ne desvoltă, în grabă, părerea împărtășită studenților încă în Ianuarie 1932.

D-sa afirmă că balanța cu 2 talere (străvechiul simbol al dreptății și atributul zeiței Themis), fiind unul din elementele esențiale ale operațiunii juridice, numită mancipatio, indică transfertul de proprietate, în cazul nostru, bucraniul fiind așezat sub balanță, mancipațiunea (operațiunea de vânzare-cumperare) unui bou. «Celelalte simboluri : securea, lancea, cravașa, clopotul și cleștele,» spune dl. prof. Popescu-Spineni, «sunt mai puțin interesante, dar fiecare din ele întărește primele 2 simboluri cari arată că sarcofagul în chestiune a fost pregătit pentru un cetățean roman care la Tomi s'a ocupat cu negoțul de vite, dacă nu chiar cu măcelăria".

Mărturisim că această explicație n'are darul să ne satisfacă, din următoarele motive :

1) Nu se arată aci operațiunea cunoscută a mancipațiunei, deoarece lipsesc toate elementele constitutive și esențiale ale acestei operațiuni, anume : Cei 5 martori, libripens,

cumpărătorul, vânzătorul, obiectul transfertului, (căci bucraniul, cunoscutul simbol al sacrificiului, nu poate fi socotit pars pro toto) şi, în fine, mai lipseşte şi moneda de aramă (aes).

Dreptul roman, fiind foarte formalist, lipsa numai unuia din elementele esenţiale avea ca urmare nulitatea actului. Singura balanţă fără libripens nu constitue un element esenţial al mancipaţiunii.

2) Nu se poate invoca motivul de lipsă spaţială, întrucât sculptorul, în locul celorlalte simboluri ce n'au absolut nici o legătură cu mancipaţiunea, ar fi putut foarte bine să indice elementele esenţiale ale mancipaţiunii.

3) Legătura de pe fruntea taurului nu face parte din căpăstru; ceeace se vede e o panglică numită vitta cu care se împodobia victima.

4) Ne îndoim dacă şi ceilalţi cunoscători ai dreptului Roman din ţară şi din streinătate vor ajunge la aceeaşi concluzie, văzând capul boului aşezat între cele 2 talere ale balanţei, când toate elementele constitutive ale mancipaţiunii lipsesc cu desăvârşire.

5) Din elaborarea sculpturală nu reiese că s'ar fi acordat balanţei şi bucraniului o importanţă mai mare înaintea tuturor celorlalte simboluri.

6) Ipoteza asupra marelui negustor de vite (sau chiar măcelarului) nefiind destul de întemeiată, datarea cronologică în legătură cu cunoscuta scrisoare a lui Plinius Minor privitoare la frecuentarea templelor păgâne din Bitinia cade şi ea. Rarissimus emptor din scris. ad Tr. 96 se referă la nutreţ, nu la vite, despre importul cărora din ţinuturile noastre sau din alte părţi nu aflăm nimic din Plinius. Scrisoarea importantă în altă privinţă nu ne foloseşte cu nimic la datarea sau explicarea sarcofagului.

Ipoteza d-lui Grigoraş odată respinsă, nu se poate spune în chip definitiv, că simbolurile depe sarcofagul dela Constanţa n'ar putea fi puse în legătură cu Ovidius. In afară de argumentaţia „criptologică" mai există şi alte argumente mai serioase.

In tot cazul, îi revine d lui prof. universitar Popescu-Spineni meritul de a fi văzut el cel dintâiu (în afară de umila noastră persoană) că simbolurile depe sarcofagul din Constanţa necesită o explicaţie juridică. Deosebirea între D-sa şi noi este că D-sa preconizează o interpretare luată din dreptul privat (vânzare-cumpărare de vite), referindu-se la 2 simboluri, pe când noi explicăm toate simbolurile, în ordinea lor consecutivă, în baza dreptului penal roman.

D-l M. **Văgăunescu**, *avocat din Bacău, nefiind specialist în materie, atribue simbolurilor semnificaţii improprii şi uneori cu totul greşite.*

Totuşi articolul D-sale (apărut în ziarul local „Dacia", anul XVIII, nr. 154—157) trebueşte remarcat, pentrucă autorul, în chip intuitiv, dar lipsit de dovezile ştiinţifice, se apropie de adevăr, făcând, într'o formă ce-i drept vagă, legătura între unele simboluri şi „ideea de justiţie şi de administraţie în provincie". Potrivit dictonului „suum cuique tribuere" cităm articolul d-lui Văgăunescu şi sperăm că expunerile noastre vor satisface aşteptările exprimate de D-sa cu privire la resursele de documentare ce-i lipseau.

Donaţiunea Colonel Ionescu-Dobrogianu

Un eveniment însemnat în viaţa şcoalei, prin valoarea lui intrinsecă şi prin înţelesul lui simbolic, îl constitue dania frumoasei şi valoroasei biblioteci a d-lui colonel Ionescu Dobrogianu.

Acest fapt rar a fost preţuit precum se cuvine printr'o serbare ce a avut loc la liceu, faţă fiind notabilităţi ale oraşului, profesorii, părinţi, delegaţi ai elevilor.

S'a oficiat un serviciu religios de preotul D. Popescu, apoi donatorul anunţă dania, pe care o face urând liceului să devină un focar de cultură dobrogiană, care să cimenteze statornicirea noastră culturală pe ţărmul mării Negre, spre fericirea scumpei noastre ţări.

Directorul liceului arată însemnătatea actului într'o vreme când pilda sacrificiilor generoase se pare că a dispărut de mult. Iată dece trebue să onorăm şi să înălţăm fapta frumoasă, vrednică de trecutul nostru cultural, a d-lui colonel Ionescu Dobrogianu.

Cunoscut în lumea intelectuală prin activitatea sa ştiinţifică—istorică şi geografică—în legătură cu trecutul şi prezentul Dobrogei, D-sa a fost toată viaţa un pasionat iubitor al cărţilor.

In rodnica şi bogata d-sale activitate pe ogorul ştiinţei, încă din 1890, a început să adune, cu nobilă pasiune şi cu mari jertfe, cărţi, alcătuindu-şi o vastă comoară de 4732 opere, în unul şi mai multe volume, în total 35—40000 cărţi. Erau

cărţi din secolul al 17-lea, multe din secolul al 18-lea. Această vastă bibliotecă, un adevărat monument cultural, a dispărut, fiind răpită de inamici în timpul războiului. Ea n'a mai putut fi recuperată după război, cu toate demersurile făcute. Este o pierdere mare şi ireparabilă. Puţine din aceste cărţi au mai fost găsite după război şi încorporate în biblioteca ce ne este astăzi donată.

In biblioteca acum făcută danie liceului—împreună cu un frumos şi solid dulap de stejar— se coprind 435 volume, 56 reviste, atlase, hărţi, trecute într'un index alfabetic alcătuit de donator. Sunt cărţi adunate în urma războiului, o adevărată comoară de opere preţioase prin adâncimea, prin seriozitatea şi chiar raritatea lor. Sunt opere de valoare în special pentru cunoaşterea Dobrogei: *N. Ionescu dela Brad* (Excursion agricole dans la plaine de la Dobrodja, 1851); *K. F. Peters*, Grundlinien zur Geographie und Geologie der Dobrudscha (trad. român., partea geografică); *Kanitz*, Bulgarie; colonel *Ionescu-Dobrogianu*: Dobrogea în pragul veacului al XX-lea; scrieri privitoare sau în legătură cu Dobrogea de: colonel *Ionescu Dobrogianu, I. N. Roman, I. Simionescu, C. Brătescu, N. Bănescu, Gr. Tocilescu, O. Tafrali, V. Pârvan, N. Iorga. Analele Dobrogei* (publ. completă). Apoi:

M. Eminescu, Proză şi versuri, ed. Gh. Morţun.

Hammer, 6 vol. din L'empire ottoman. Scrieri de *V. Duruy* (Hist. des Romains), *Ch. Diehl, G. Schumberger. Cvijic*, La peninsule balcanique. *Andreas*, Handatlas. Colecţia completă din „Evolution de l'humanité" dirijată de H. Beer. *A. D. Xenopol*, Istoria Românilor. Harta Deltei Dunării la scara 1|50000 şi 1|150000. Hărţi 1|100000 ale Serviciului Geografic al armatei, foi privitoare la Dobrogea etc.

Intr'o cuvântare plină de distincţiune a rele-

vat nobleţea gestului d-l advocat *Aurel Vulpe ;* în numele profesorilor a vorbit d-l *I. Fodor*, în luminoase cuvinte scoţând în relief sensul simbolic al faptului sărbătorit. Din partea părinţilor, în cuvinte însufleţite a mulţumit d-l Gabrovanu.

Intr'o atmosferă de înălţare sufletească, s'a încheiat serbarea de inaugurare a bibliotecii, ce va deveni un nesecat izvor de lumină şi ştiinţă tuturor.

DARE DE SEAMA

de activitatea comitetului societăţii „I. L. CARAGIALE" în sesiunea 1931—1932

In anul şcolar 1931—32, societatea „I. L. Caragiale" a funcţionat sub conducerea următorului comitet :

cl. VIII: Ciomu N., preşedinte,
Ionescu Gh., vice-preşedinte
Boia A., casier, bibliotecar
Nedelcu I., Papadavid M., Iovescu I. — membri

cl. VI: Atanasiu N., Secretar
Beiu S., Stoianovici St. — membri
cl. V: Manura Sp. — membri
cl. IVa: Stăncescu D. — membri
cl. IVb: Zacca C. — membri

S'au dat în total 23 (douăzeci și trei) de șezători, dintre care 14 intime și 9 publice.

ȘEZĂTORILE INTIME

S'au prezentat următoarele lucrări:

DISERTAȚII:

Din clasa VII:

1) *Ionescu Gh.*: „Energia electrică"
Coreferenți: Ciomu N. VII
Nedelcu I. VII
2) *Lerescu R.*: „Progresul după Spencer"
Coreferenți: Boia A.—VII
Ciomu N.—VII
3) *Caracostea N.*: „Originea religiilor"
Coreferenți: Boia A.—VII
Lerescu—VII
Lecca I.—VI
4) *Ciomu N.*: „Evoluția civilizațiilor"
Coreferent: Goruneanu M.—VI
5) *Boia A.*: „Despre stenografie"
fără coreferenți

CLASA VI:

6) *Șapira S.*: „Inconștientul"
Coreferenți: Ciomu N.—VII
Lerescu R.—VII
Lecca I.—VI
7) *Beiu Sorin*: „Epopeea"
Coreferenți: Boia A,—VII
Lerescu R.—VII
8) *Stoianovici Șt.*: „Munca"
Coreferenți: Boia A.—VII
Petrescu T.—VII
Lecca I.—VI
9) *Atanasiu N.*: „Transformism și Evoluționism"
Coreferent: Ciomu N.—VII

10) *Goruneanu M.:* „Dobrogeanu-Gherea"
Coreferenţi: Ciomu N.—VII
Datcu Şt.—VII
Lerescu R.—VII

11) *Leca I.:* „Teoria noţiunilor"
Coreferent: Goruneanu M.—VI

12) *Făţoiu I.:* „Burghezia romană"
Coreferenţi: Atanasiu N.—VI
Lecca I.—Vi
Şapira M.—VI

13) *Şapira M.:* „Idealurile impuse Românilor de starea actuală a ţării"
Coreferenţi: Stoianovici Şt.—VI
Goruneanu M.—VI
Petrescu T.—VII
Boia A.—VII

CLASA V:

14) *Costescu A.:* „Sentimente mai de seamă din poezia poporană"
Coreferenţi: Bădică I.—V
Haralambie E.—V
Boia A.—VII
Lerescu R.—VII

RECENSII:

1) *Lerescu R.*—VII: „Bărbierul regelui Midas" de I. Minulescu
Coreferenţi: Boia A.—VII
Caracostea N.—VII

2) *Boia A.*—VII: «Am ucis pe Dumnezeu» de I. Ardeleanu
Coreferenţi: Lerescu R.—VII
Papadavid M.—VII
Iovescu I.—VII

3) *Nedelcu I.*—VII: „Metropole" de L. Rebreanu

MUZICĂ:

1) Beiu S.—VI la pian Zăgoicea N.—VII vioară
2) Papadavid M.—VII la pian
3) Ghinea Gh.—V vioară

Corul clas. VII sub cond. lui Zăgoicea N.—VII

RECITARE:

1) Popescu Oct.—VII
2) Gereanu Dan III A.

La șezătoarea dela 20 Dec. 1931 s'a dat un proces literar cu tema: „Fata din Zlataust" de *I. Teodoreanu.* Acuzarea e reprezentată prin Boia Aurel și Lerescu Romeo, apărarea prin Ionescu Gh. și Ciomu N., toți din cl. VII. Președinte: Atanasiu N. cl. VI.

La șezătoarea publică a clasei a VI, Șapira Mihai a vorbit despre Goethe și s'a reprezentat o piesă: „Umbrela pierdută".

ȘEZĂTORILE PUBLICE

1) Șez. cl. VII-a	12	Decembrie	1931
2) „ cl. VIII-a	20	„	„
3) „ muzicală	16	Ianuarie	1932
4) „ cl. IV A și IV B	5	Martie	
5) „ „ V	2	Aprilie	
6) „ „ VI	9	„	
7) „ „ II B	10	„	
8) „ „ I A	17	„	
9) „ „ II A	14	Maiu	

In privința situației bănești;

S'a primit din anul 1930-31 un sold de lei 2630, depuși la comitetul școlar.

S'au încasat dela 9 șezători publice: Lei 9295.

Din aceste sume, s'au donat lei 3000 societății „Sprijinul", s'au cheltuit pentru bibliotecă și diverse lei 667 și s'au depus la comitetul școlar lei 5627.

Din darea de seamă de: *Ciomu Nicolae* și *Boia Aurel*, elevi clasa VII.

Din darea de seamă de mai sus se vede că șezătorile s'au bifurcat în două: *șezători intime și publice.*

Această separațiune a fost bine venită, ea se datorește inițiativei și stăruinței depuse de d-l *N. Vasiliu*, profesor de l. română, adept convins al sistemului șezătorilor intime. In acest gen de șezători un elev—referentul—trata un subiect, iar alți doi sau trei— coreferenți — pregăteau aceeaș chestiune. După ce subiectul a fost tratat, urmau discuții contradictorii, cu atât mai fructuoase, cu cât acelaș subiect era pregătit de mai mulți elevi. Evident participau și restul ascultătorilor, Discuțiile continuau sub conducerea d-lui profesor, care făcea la sfârșit încheerile necesare.

Șezătorile intime preconizate și practicate asiduu, după opinia bine întemeiată a d-lui prof. Vasiliu, sunt un puternic stimulent pentru munca personală, cinstită, și contribue la desvoltarea simțului de răspundere. Printr'însele se formează și se remarcă personalitățile. Prin libertatea alegerii și tratării subiectelor, prin libertatea discuției cuviincioase, aici se relevă aptitudini, iar prin încurajarea chibzuită a acestora se pot naște pasiuni, cel mai de seamă element constituant al personalității creatoare, imboldul oricărei activități personale și persistente.

Dacă mai adăogăm că prin acestea se desvoltă și spiritul critic, inteligența analitică deci și gustul de citit și atâtea interese intelectuale, adăogăm tot atâtea motive pentru a încuraja acest fel de șezători».

*
* *

In acest an s'a început un nou gen de activitate liberă a elevilor, anume s'a format o secție a soc. I. L. Caragiale: «*Cercul amatorilor matematicieni*», sub imboldul d-lui *N. Zăgoicea*, pro-

fesor de matematici. Elevii țin ședințe intime, în care tratează diferite chestiuni și rezolvă probleme de matematică. Această activitate tinde să intensifice și să completeze educațiunea matematică a elevilor, un scop cu atât mai necesar și mai lăudabil, cu cât în programele actuale locul matematicilor a fost foarte mult redus în comparație cu ceeace era înainte în secția reală.

Elevii au ținut și șezători publice, în care au fost îndrumați și încurajați de d-l prof. N. Zăgoicea.

Venitul acestor șezători urmează a se întrebuința pentru închegarea unei biblioteci matematice.

Societatea „SPRIJINUL"

In anul școlar 1931—1932 a funcționat cu un comitet având președinte pe *Isăcescu Const.* cl. VII și casier *Manta O.*

S'au încasat	lei :	20845
S'au împărțit ajutoare în haine, ghete, cărți	«	12338
Sold disponib. la finele anului	«	8508

Comemorarea centenarului dela moartea lui GOETHE

In orașul Constanța, marele poet german a fost sărbătorit în cadrul unui festival organizat de societatea „Amicele tinerelor fete" de sub prezidenția D-nei *Amiral Bălănescu.*

Despre viața și opera literară a lui Goethe a vorbit d-l advocat *Aurel Vulpe.*

Din partea liceului au vorbit d-nii: *N. Negulescu* (Goethe ca om de știință); *Eud. Sireteanu* (analiza literară a lui Faust); *Gh. Coriolan* (Aspecte de interes actual în opera lui Goethe).

SITUAŢIA ELEVILOR PUBLICI

La sfârșitul anului școlar 1931 — 1932

No. curent	Numele și pronumele elevilor	Situaţia la finele anului	Situaţia după examenul de corigenţă
	Clasa I-a A		
1	Abagiu D, Constantin	promovat	
2	Anghel N. Ion	repetent	
3	Atanasescu P. Dorin	promovat	
4	Andreescu D. Corneliu	"	
5	Atanasiu C. Ovidiu	corigent	promovat
6	Bălţăţeanu D. Ioan	promovat	
7	Băltaru I. Eugen	"	
8	Budi T. Cristu	"	
9	Cemuri P. Elefterios	"	
10	Constantinescu I. Valeriu	"	
11	Ciovică F. Pompiliu	"	
12	Criticos D. Jean	"	
13	Cuși N. Aurel	"	
14	Culea E. Nicolae	corigent	promovat
15	Darie M. Ion	promovat	
16	Dejan D. Traian	"	
17	Diacu C. Ion	retras	
18	Dumitrescu Ș. Ioan	promovat	
19	Ene N. Gheorghe	"	
20	Frangopol H. Marcel	corigent	"
21	Gheorghiu I. Mihail	promovat	
22	Ghenu I. Traian	corigent	repetent
23	Ioan S. Mircea	"	promovat
24	Ionescu V. Virgil	"	"

— Voioșia este cea mai bună datorie. DR. HALL
— Bucuria e o armă in lupta vieţii. SCHILLER
— Veselia omului e ca mirosul florilor, ea nu se înalţă din sufletele veștede. N. IORGA

No. curent	Numele și pronumele elevilor	Situația la finele anului	Situația după examenul de corigență
25	Lemnaru I. Petre	promovat	
26	Macrea G. Gheorghe	"	
27	Marinescu I. Victor	corigent	promovat
28	Mateescu D. Ioan	promovat	
29	Melinte P. Nicolae	"	
30	Morozow I. Alexandru	corigent	"
31	Niță T. Gheorghe	promovat	
32	Niță N. Alexandru	"	
33	Pană I. Ștefan	"	
34	Pascalidi C. Apostol	"	
35	Petre D. Nicolae	"	
36	Petre I. Nicolae	"	
37	Petre V. Octavian	"	
38	Popescu C. Constantin	retras	
39	Popescu N. Constantin	promovat	
40	Putinică M. Iacob	"	
41	Radu V. Dumitru	"	
42	Roșca D. Dumitru	"	
43	Rusu S. Dumitru	el. p. abs. nem.	
44	Sălceanu N. Ion	promovat	
45	Stamatiade G. Paul	"	
46	Stănescu G. Ovidiu	"	
47	Steinbach R. Marc	"	
48	Sabanof A. Vasile	"	
49	Șerbănescu G. Elizeu	"	
50	Șeuleanu I. Nicolae	"	
51	Șoancă T. Ion	"	
52	Ștefănescu C. Faust	"	

Modestia este dovada meritului.

LA BRUYÈRE

Modestia — o podoabă a omului — stă bine oricui; totuș ea e de două ori mai mare la acel care ar fi în drept să se mândrească.

RÜCKERT

No. curent	Numele și pronumele elevilor	Situația la finele anului	Situația după examenul de corigență
53	Tașcă Gh. Narcis	promovat	
54	Tudoran C. Constantin	"	
55	Țuțuianu Gh. Ovidiu	"	
56	Voica C. Decebal	"	
57	Vlădoianu Ș. Liviu	"	
58	Zeadin A. Kemaledin	"	
	Clasa I-a B		
1	Alterescu A. Erusalmi	promovat	
2	Anton A. Ștefan	"	
3	Bangal G. Ion	repetent	
4	Bârzan P. Ion	corigent	promovat
5	Borcea I. Victor	promovat	
6	Brezeanu N. Gheorghe	corigent	"
7	Bulgărea I. Mircea	promovat	
8	Carp V. Mircea	"	
6	Catz O. Salo	corigent	promovat
10	Cărtuță Gh. Florentin	promovat	
11	Cocea N. Nicolae	"	
12	Coleff V. Nicolae	"	
13	Constantinescu I. Aurel	retras	
14	Cojocaru S. Aristotel	retras	
15	Costin C. Constantin	promovat	
16	Coțanis H. Dumitru	"	
17	Dima H. Adrian	"	
18	Dobrescu P. Romulus	"	
19	Dogărescu A. Virgil	"	
20	Drăghescu A. Constantin	corigent	repetent

— Uităm ușor greșalele noastre, când nu sunt știute decât de noi înșine.
— Toți oamenii se plâng de memoria lor; nimeni nu se plânge de judecata sa. LA ROHEFOUCAULD

No. cur?nt	Numele și pronumele elevilor	Situația la finele anului	Situația după examenul de corigență
21	Ferendino R. Gheorghe	corigent	promovat
22	Foca Gh. Ion	promovat	
23	Gheorghiu Gh. Virgil	„	
24	Herșcu S. Lazăr	corigent	„
25	Jerusalmi H. Hary	corigent	„
26	Lupescu M. Ioan	„	„
27	Manolache M. Manole	retras	
28	Marcu A. Dumitru	„	
29	Marinescu C. Alex.	corigent	„
30	Marinescu M. Tiberiu	retras	
31	Mădan D. Ioan	promovat	
32	Mihai V. Aurel	corigent	absent
33	Movilă T. Aurel	„	promovat
34	Ovezea I. Ioan	promovat	
35	Panaitescu O. Gheorghe	retras	
36	Pena I. Ioan	promovat	
37	Perițovici F. Vily	promovat	
38	Popescu I. Ion	Amânat	absent
39	Popescu Gh. Salvator	promovat	
40	Presvitera C. Mihai	retras	
41	Rădulescu P. Traian	promovat	
42	Rigani G. Mihail	„	
43	Rizescu D. Horia	„	
44	Rottemburg V. Leopold	„	
45	Roșca C. Nicolae	corigent	promovat
46	Ruban E. Iancu	promovat	
47	Rudencu T. Valentin	„	

—Rien n'est plus rare que la véritable bonté; ceux mêmes qui croient en avoir n'ont d'ordinaire que de la complaisance ou de la faiblesse. LA ROCHEFOUCAULD

—După cum rugina distruge fierul neîntrebuințat, tot astfel trândăvia distruge pe omul, care nu muncește.

FRANKLIN

No. curent	Numele și pronumele elevilor	Situația la finele anului	Situația după examenul de corigență
48	Sava C. Nicolae	promovat	
49	Sădeanu C. Emilian	,,	
50	Simionică D. Constantin	,,	
51	Stețcu G. Nicolae	,,	
52	Ștefănescu C. Dorel	repetent	
53	Suditu G. Roland	corigent	promovat
54	Sigyarto L. Ludvig	retras	
55	Udrea T. Vasile	corigent	repetent
56	Vestinian O. Horia	promovat	
57	Zahiu N. Eugeniu	promovat	
58	Voinescu I. Gheorghe	corigent	promovat
	Clasa II-a A		
1	Aldea S. Corneliu	repetent	
2	Anghelescu S. Dumitru	promovat	
3	Apostoleauu S. Virgiliu	corigent	,,
4	Ascian O. Ervant	promovat	
5	Babi L. Gheorghe	,,	
6	Bănățeanu D. Mircea	corigent	,,
7	Bârzan I. Dorin	promovat	
8	Berberianu V. Alexand.	,,	
9	Bică T. Ștefan	,,	
10	Boia D. Gheorghe	,,	
11	Bran I. Nicolae	corigent	,,
12	Bubureanu I. Nicolae	retras	
13	Caloenescu D. Corneliu	promovat	
14	Chiriac G. Eugeniu	repetent	

— Dela moartea bietei mele mame, nu mai poate fi nenorocire pentru mine.

— Pentru mame nu există spațiu; o adevărată mamă presimte și-și vede copilul dela un pol al pământului la altul.

— Inima unei mame este un adânc, în fundul căruia se găsește totdeauna iertare. H. DE BALZAC

No. curent	Numele și pronumele elevilor	Situația la finele anului	Situația după examenul de corigență
15	Constantinescu I. Nic.	corigent	promovat
16	Cuzinache D. Dumitru	"	repetent
17	Diamandi A. Ion	promovat	
18	Dimitrof E. Gheorghe	corigent	promovat
19	Dincă C. Ilie	"	"
20	Dinu C. Emil	promovat	
21	Ecmeccian A. Digran	"	
22	Eftimie D. Constantin	"	
23	Fiacescu V. Emanoil	"	
24	Gagiu G. Ermil	repetent	
25	Ghia I. Raul	promovat	
26	Gustav T. Ștefan	"	
27	Hristu H. Ioan	"	
28	Hamit A. Enver	corigent	"
29	Ioan T. Aurelian	promovat	
30	Ionescu P. Gheorghe	repetent	
31	Ionescu C. Teodor	promovat	
32	Jugureanu N. Const.	"	
33	Mangiurea I Simion	corigent	repetent
24	Nedelcu C. Constantin	"	promovat
35	Nicolau T. Marcel	promovat	
36	Panaitescu M. Hristache	corigent	repetent
37	Pană N. Ion	promovat	
38	Petrescu C. Alin	"	
39	Petroff A. Petre	"	
40	Popa S. Gheorghe	retras	
41	Popescu G. Constantin	corigent	promovat
42	Preda G. Victor	promovat	
43	Predescu C. Constantin	corigent	promovat

Celui qui croit pouvoir trouver en soi-même de quoi se passer de tout le monde se trompe fort; mai celui qui croit qu'on ne peut se passer de lui se trompe davantage.

LA ROCHEFOUCAULD

No. curent	Numele și pronumele elevilor	Situația la finele anului	Situația după examenul de corigență
44	Sava D. Gheorghe	promovat	
45	Săilă N. Nicolae	„	
46	Slujitoru V. Ioan	„	
47	Telemac C. Alexandru	corigent	promovat
48	Titorian I. Radu	promovat	
49	Weisblüth M. Gheorghe	„	
	Clasa II-a B		
1	Apostol I. Mihail	corigent	repetent
2	Augustidis I. Lisias	promovat	
3	Băianu I. Constantin	retras	
4	Băbăneață D. Dumitru	repetent	
5	Bernfeld E. Sacha	promovat	
6	Cacaliceanu I. Const.	corigent	promovat
7	Cergău N. Raimond	promovat	
8	Chiuaru V. Vasile	corigent	„
9	Constantinescu I. Petre	promovat	
10	Damadian A. Hacic	„	„
11	Dănăilă S. Petre	corigent	„
12	Enache D. Cristache	repetent	
13	Duma G. Gheorghe	promovat	
14	Georgescu V. Gheorghe	„	
15	Gheracopol S. Gheorghe	„	
16	Giacomatu D. Foti	„	
17	Grünberg S. Iacob	„	
18	Haramis I. Panait	corigent	repetent
19	Ionașcu S. Gheorghe	promovat	
20	Ionescu N. Alexandru	„	
21	Maciu Gh. Dumitrache	repetent	

După cum va fi natura obișnuită a gândurilor tale, așa va fi și fondul sufletului tău; căci sufletul nostru se pătrunde de gândurile noastre. MARCU AURELIU

No. curent	Numele și pronumele elevului	Situația la finele anului	Situația după examenul de corigență
22	Munteanu S. Constantin	repetent	
23	Navon I. Costinel	promovat	
24	Nedelcu I. Constantin	,,	
25	Onea S. Răducan	,,	
26	Oprea I. Marin	corigent	repetent
27	Panaiot P. Miltiade	promovat	
28	Paștiu A. Guerino	corigent	promovat
29	Petrescu I. Alexandru	repetent	
30	Popovici D. Virgil	promovat	
31	Prasinopol C. Gheorghe	corigent	,,
32	Pena I. Nicolae	promovat	
33	Petru D. Dumitru	,,	
34	Purea I. Ioan	,,	
35	Roșculeț A. Nicolae	,,	
36	Roșculeț G. Valentin	corigent	,,
37	Savoff A. Dumitru	,,	,,
38	Scharf S. Heinrich	promovat	
39	Sfetcu D. Ovidiu	repetent	
40	Stanciu V. Traian	promovat	
41	Șerban I. Nicolae	corigent	,,
42	Știubei A. Alex.	promovat	
43	Tănăsescu E. Flaviu	corigent	,,
44	Tudor V. Petre	repetent	
45	Tocitu C. Constantin	promovat	
46	Ulmeanu S. Mircea	repetent	,,
47	Voiculescu V. Victor	corigent	,,
	Clasa III-a A		
1	Adam C. Mircea	promovat	

Mai întâi, nu întreprinde nimic fără rațiune, nici fără scop; al doilea, să n'ai alt scop decât binele societății.

MARCU AURELIU

No. curent	Numele şi pronumele elevului	Situaţia la finele anului	Situaţia după examenul de corigenţă
2	Abadjian A. Vahram	retras	
3	Belciuganu D. Vasile	promovat	
4	Beloiu D. Mihai	"	
5	Berchină S. Vladimir	"	
6	Bucurescu D. Mircea	corigent	promovat
7	Bulgaru I. Ion	promovat	
8	Călin A. Ernest	"	
9	Călinescu A. Nicolae	corigent	"
10	Cernat A. Mircea	"	"
11	Ciaciu G. Nicolae	"	"
12	Constantinescu A. Alex.	"	"
13	Dan C. Spiridon	"	"
14	Dragomirescu C. Gheorghe	promovat	
15	Dulgheroiu N. Vasile	corigent	"
16	Duployen I. Edgar	repetent	
17	Farin M. Bernard	corigent	absent repetent
18	Făgărăşanu A. Petre	retras	
19	Filibiu I. C-tin	corigent	promovat
20	Gardef S. Dumitru	"	"
21	Gheorghiu A. Const.	promovat	
22	Georgescu M. Costin	"	
23	Gereanu C. Dan	"	
24	Iacobescu F. Vasile	"	
25	Ionaşcu I. Constantin	"	
26	Ionescu M. Mihail	"	
27	Ionescu G. Petre	"	
28	Istrate I. Alexandru	corigent	repetent
29	Leoridis P. Dumitru	promovat	

Mai bine sfătueşte, decât să ocărăşti. Căci sfatul e blând şi prietenos, iar ocara aspră şi tăioasă. Deaceea sfatul îndreaptă, iar ocara îndârjeşte.
EPICTET

Il faut de plus grandes vertus pour soutenir la bonne fortune que la mauvaise.
LA ROCHEFOUCAULD

No. curent	Numele și pronumele elevilor	Situația la finele anului	Situația după examenul de corigență
30	Lupescu M. Chiru	repetent	
31	Mârza S. Veniamin	promovat	
32	Nicodim I. Aurel	retras	
33	Papuc S. Istrate	corigent	promovat
34	Pătărău N. Ștefan	corigent	"
35	Rădulescu N. Ioan	"	"
36	Răduș T. Dumitru	"	"
37	Simu G. Nicolae	"	"
38	Stătulescu C. Ion	promovat	
39	Stoianovici D. Ion	"	
40	Stoicof G. Ion	"	
41	Ștefan N. Mircea	retras	
42	Vaida A. Andrei	promovat	
43	Vasilescu I. Gheorghe	retras	
44	Vasilief I. Arcadie	corigent	"
45	Verzeanu G. Nicolae	promovat	
46	Vlădescu I. Ion	retras	
	Clasa III-a B		
1	Adelstein Gh. Maier	promovat	
2	Alterescu A. Șalom	"	
3	Avachian K. Grigorie	corigent	"
4	Băiceanu M. Mircea	repetent	
5	Bistov E. Damian	promovat	
6	Bivolaru I. Petre	"	
7	Bogdan D. Ion	"	
8	Bondrea A. Traian	corigent	"

Ori încotro am apuca, oriunde ne-am opri, în orice timp, în orice loc: imensități, eternități sunt deasupra noastră, împrejurul nostru, înlăuntrul nostru.

Ne găsim între cele două mari tăceri :
Stelele tăcute stau deasupra noastră,
Morminte tăcute ne stau dedesupt.

CARLYLE

No. curent	Numele și pronumele elevilor	Situația la finele anului	Situația după examenul de corigență
9	Carnuțu A. Dumitru	retras	
10	Ciucu I. Gheorghe	promovat	
11	Constantin I. Nicolae	el. p. abs. nem.	
12	Cristea G. Ilie	repetent	
13	Dobrotă I. Ioan	„	
14	Ene M. Alexandru	promovat	
15	Georgescu B. Constantin	„	
16	Gheorghîu C. Apostol	corigent	promovat
17	Gheorghiu I. Claudiu	promovat	
18	Hagi Salim Asan	„	
19	Ionescu M. Paul	„	
20	Ized O. Geavid	corigent	„
21	Merdinian C. Măgărdici	promovat	
22	Mitru I. Nicolae	„	
23	Mavrodin A. Alexandru	„	
24	Mungiuri D. Constantin	repetent	
25	Nicolescu E. Mircea	promovat	
26	Prudian K. Kevorc	„	
27	Rădulescu G. Ovidiu	repetent	
28	Sarafidi D. Teodor	retras	
29	Sava V. Alexandru	repetent	
30	Stere I. Gheorghe	„	
31	Stern L. Juan	promovat	
32	Sotir M. Sotir	retras	
33	Stoianovici C. Victor	corigent	promovat
34	Szackmary R. Gheorghe	corigent	„
35	Șerbu R. Marin	promovat	

— Ințeleptul să nu fugă de funcțiuni publice, căci e păcat să nu ajuți cu munca ta pe cei ce au nevoe de dânsa, și e crimina să rămâe acestea pe seama răilor. Căci este absurd să primești cârmuirea a altora, în loc să ții tu singur cârma îndreptând-o bine.

EPICTET

— Desfătările fac pe om vulgar.

GOETHE

No. curent	Numele şi pronumele elevilor	Situaţia la finele anului	Situaţia după examenul de corigenţă
36	Tomescu S. Nicolae	promovat	
37	Tănăsescu I. Temistocle	"	
38	Toma R. Petre	retras	
39	Trandabur G. Corneliu	corigent	promovat
40	Vuscudadis A. Evanghele	repetent	
	Clasa IV-a A		
1	Bădescu M. Costin	promovat	
2	Caracaş G. Corneliu	"	
3	Cântea N. Dumitru	repetent	
4	Cotrumba H. Panait	"	
5	Cristache F. Teodor	"	
6	Demetrian P. Gheorghe	corigent	promovat
7	Duma E. Stavru	"	"
8	Dumitru C. Nicolae	"	"
9	Florea N. Nicolae	retras	
10	Funogea I. Ion	promovat	
11	Gadidov N. Ovidiu	"	
12	Ghia I. Horia	corigent	"
13	Ghioancă G. Gheorghe	retras	
14	Grigoriu N. Nicolae	promovat	
15	Herşcovici A. Ralian	corigent	"
16	Hristu P. Toma	promovat	
17	Iliescu C. Leonida	retras	
18	Iliescu I. Victor	promovat	
19	Ionescu I. Florin	corigent	"
20	Ionescu N. Valeriu	promovat	
21	Israel S. Anghel	corigent	"
22	Jipa N. Ion	promovat	

— Celor de faţă fă-le bine; de cei absenţi vorbeşte bine.
— Ferice de omul mare, care nu se consideră nici pe sine prea sus, nici pe alţii prea jos şi se poartă frumos cu toată lumea.
EPICTET

No. curent	Numele şi pronumele elevului	Situaţia la finele anului	Situaţia după examenul de corigenţă
23	Lepădatu V. Mircea	promovat	
24	Micu I. Nicolae	,,	
25	Petrescu G. Victor	retras	
26	Popescu I. Ion	promovat	
27	Popescu N. Marin	,,	
28	Popovici S. Dumitru	,,	
29	Radu D. Ion	repetent	
20	Raicopol D. Mircea	corigent	promovat
31	Rupenian A. Emanoil	,,	,,
32	Şabanof A. Nerone	,,	repetent
33	Soare C. Vasile	,,	promovat
34	Stanciu V. Ion	promovat	
35	Stăncescu S. Dumitru	,,	
36	Stoica I. Ion	corigent	,,
37	Sprâncenatu I. Gh.	,,	,,
38	Teodorescu I. Pascal	promovat	,,
39	Udrea S. Alexandru	corigent	promovat
40	Vlădescu T. Alexandru	,,	,,
	Clasa IV-a B		
1	Aizic L. Beniamin	repetent	
2	Brăilă D. Vasile	promovat	
3	Comatas A. Nicolae	,,	
4	Constantinescu S. Dumitru	el. p. abs. nem.	
5	Dan I. Ion	corigent	repetent
6	Dinu N. Ion	retras	
7	Dumitrescu Gr. Aurel	promovat	

Din abisul suferinţii omul iese mai curat.
Mai senin e al său suflet când cu soarta s'a luptat.

RONETTI ROMAN

Le même orgueil qui nous fait blâmer les défauts dont nous nous croyons exempts nous porte à mépriser les bonnes qualités que nous n'avons pas.

LA ROCHEFOUCAULD

No. curent	Numele şi pronumele elevului	Situaţia la finele anului	Situaţia după examenul de corigenţă
8	Filipache A. Nicolae	promovat	
9	Florea M. Emanoil	corigent	promovat
10	Funducas I. Gheorghe	promovat	.
11	Grigorescu V. Nicolae	corigent	,,
12	Ionescu D. Aurelian	,,	repetent
13	Jerca G. Vasile	repetent	
14	Luca A. Octavian	,,	
15	Luca A. Vladimir	,,	
16	Kiorpelidis P. Platon	promovat	
17	Micşa E. Octavian	,,	
18	Nicolae T. Marin	,,	
19	Pălăşescu T. Anastase	corigent	promovat
20	Pătărău N. Nicolae	,,	repetent
21	Pambuccian M. Kirkor	promovat	
22	Popescu D. Mircea	corigent	repetent
23	Puipetrescu I. Ioan	promovat	
24	Stambolgiu V. Nicolae	retras	
25	Stănescu M. Titus	promovat	
26	Stere I. Ioan	retras	
27	Stoian G. Gh.	,,	
28	Sternberg M. Henry	corigent	promovat
29	Socianu M. Cristache	,,	,,
30	Şerban N. Ştefan	,,	,,
31	Ştefănescu P. Petre	,,	repetent
32	Udrea T. Nicolae	promovat	
33	Vasile H. Lefter	,,	
34	Vuţă D. Dumitru	repetent	
35	Zacca T. Constantin	promovat	
36	Voinescu A. Mircea	,,	

Nimic nu-i mai de râs ca plânsul
In ochii unui luptător.
O luptă-i viaţa; deci te luptă
Cu dragoste de ea, cu dor. G. COŞBUC

No. curent	Numele şi pronumele elevilor	Situaţia la finele anului	Situaţia după examenul de corigenţă
37	Xida R. Ioan	retras	
38	Zamora I. Ioan	corigent	promovat
·	Clasa V-a		
1	Anghelescu S. Nicolae	corigent	repetent
2	Bădică G. Ioan	promovat	
3	Băltoaica M. Traian	"	
4	Bârzan N. Nicolae	corigent	promovat
5	Bedighian H. Ovanez	promovat	
6	Beloiu D. Dumitru	"	
7	Chiriac T. Dumitru	corigent	"
8	Chirulescu R. Aurel	promovat	
9	Coja I. Alexandru	corigent	"
10	Costescu L. Aurel	"	"
11	Crivăţ G. Aristotel	promovat	
12	Dumitru P. Virgil	"	
13	Diradurian L. Diran	"	
14	Djamo G. Nicolae	corigent	"
15	Drăgan F. Nicolae	promovat	
16	Dragnea D. Vasile	"	
17	Dumitrescu F. Lucian	repetent	
18	Eftimie D. George	promovat	
19	Florescu G. Ioan	retras	
20	Georgescu C. Zamfir	corigent	promovat
21	Ghinea P. Gheorghe	"	"
22	Hananel D. Salvator	promovat	
23	Handrabura A. Anghel	corigent	promovat
24	Haralambie V. Eugeniu	"	absent
25	Iliescu F. Aurel	"	repetent

La science sans conscience n'est que ruine de l'âme.
RABELAIS

L'affinement des esprits n'est pas leur assagissement.
[illegible]

No. curent	Numele şi pronumele elevilor	Situaţia la finele anului	Situaţia după examenul de corigenţă
26	Ionescu I. Vasile	corigent	promovat
27	Isăcescu M. Mihail	promovat	
28	Jica A. Alexandru	"	
29	Lupescu A. Gheorghe	"	
30	Manura G. Spiridon	"	
31	Marin I. Nicolae	corigent	"
32	Marinescu C. Ioan	"	repetent
33	Mazmanian M. Armenag	promovat	
34	Nicolau L. Ovidiu	"	
35	Niculescu E. Ermil	"	
36	Neicof F. Ioan	"	
37	Niţă N. Nicolae	corigent	repetent
38	Perjescu N. Teodor	"	promovat
39	Piuaru G. Ioan	"	"
40	Plomaritis N. Anton	"	"
41	Plomaritis N. Demetru	promovat	
42	Pontet I. Leopold	corigent	"
43	Popescu O. Mihai	"	"
44	Rădulescu S. Aurel	"	"
45	Răduş T. Enciu	promovat	
46	Sandu T. Constantin	"	
47	Şoşoiu B. Ilie	corigent	"
48	Stoianovici I. Ştefan	"	"
49	Şeritgian G. Jirair	"	repetent
50	Teodorescu N. Nicolae	"	promovat
51	Terchi Gh. Ilie	promovat	
52	Tibacu Gh. Victor	"	

Să ne ţinem de cele trecute: ele pot să ne scape de peire. Să ne ţinem de obiceiurile strămoşeşti, atât cât nu sunt împotriva dreptei cugetări. Să ne ţinem de limba, de istoria noastră, cum se ţine un om în primejdie de a se îneca de prăjina ce i se aruncă spre scăpare.

M. KOGĂLNICEANU

No. curent	Numele și pronumele elevilor	Situația la finele anului	Situația după examenul de corigență
	Clasa VI-a		
1	Agopian D. Aram	promovat	
2	Andreescu I. Nicolae	repetent	
3	Anton L. Ilie	corigent	promovat
4	Atanasiu H. Nicolae	promovat	
5	Badea R. Zaharia	corigent	"
6	Baubec I. Sefchet	"	"
7	Bărbulescu N. Aurel	"	"
8	Beiu A. Sorin	promovat	
9	Boeru G. Remus	retras	
10	Brătucu G. Nicolae	corigent	repetent
11	Bucurescu D. Polimen	promovat	
12	Butnaru A. Nicolae	corigent	promovat
13	Comino G. Nicolae	promovat	
14	Constantinescu C. Octavian	corigent	"
15	Costiniu M. Alexandru	promovat	
16	Despina C. Ion	"	
17	Dragomirescu G. Pascal	corigent	promovat
18	Dumitrescu Gr. Tiberiu	"	"
19	Enache F. Valeriu	promovat	
20	Fățoiu N. Ioan	corigent	promovat
21	Gheracopol N. Gheorghe	promovat	
22	Goldstein M. Moise	"	
23	Goruneanu I. Mircea	"	
24	Ionescu G. Mircea	"	
25	Iordănescu T. Tudor	"	
26	Julișca V. Chiru	corigent	promovat
27	Lecca I. Ion	promovat	
28	Manu Gh. Gheorghe	corigent	promovat

Dacă un popor n'are o tinerime entusiastă, cultă și cu dor de țară, este perdut pentru totdeauna. Aceste vlăstare ale tinereții țin pe umerii lor viitorul, precum odinioară Atlas ținea pământul.

V. CONTA

No. curent	Numele și pronumele elevilor	Situația la finele anului	Situația după examenul de corigență
29	Odățeanu I. Ion	promovat	
30	Perjescu N. Mircea	retras	
31	Petculescu N. Gheorghe	repetent	
32	Petrescu D. Titus	promovat	
33	Popica I. Valdens	"	
34	Rosen L. Herman	"	
35	Sădeanu C. Constantin	corigent	promovat
36	Stoianovici D. Ștefan	promovat	
37	Sahabian P. Eduard	"	
38	Șapira P. Mihail	"	
39	Șapira A. Sami	"	
40	Șerif R. Husein	repetent	
41	Ștefănescu S. Emil	promovat	
42	Țeposu A. Gheorghe	corigent	repetent
43	Untea R. Petre	promovat	
44	Năstase I. Petre	corigent	promovat
	Clasa VII-a		
1	Bogdan D. Gheorghe	corigent	"
2	Boia O. Aurel	promovat	
3	Bogdan A. Tudorel	"	
4	Boncotă I. Gheorghe	"	
5	Brânză S. Ștefan	"	
6	Caracostea D. Nicolae	"	
7	Ciomu C. Nicolae	"	
8	Cojocaru D. Nicolae	"	
9	Cossini I. Vintilă	corigent	promovat
10	Cristescu I. Mircea	promovat	
11	Datcu S. Ștefan	"	
12	Dollisckek I. Carol	corigent	"

Dacă știința n'are patrie, omul de știință trebue să se gândească mereu la tot ce poate face gloria patriei sale. In orice savant mare veți găsi un mare patriot.

PASTEUR

No. curent	Numele şi pronumele elevilor	Situaţia la finele anului	Situaţia după examenul de corigenţă
13	Donea D. Dumitru	corigent	promovat
14	Duce I. Elefterie	"	"
15	Eftimiade G. Eftimie	promovat	
16	Florescu I. Constantin	"	
17	Frangopol C. Ioan	"	
18	Iliescu I. Paul	corigent	promovat
19	Ionescu G. Gheorghe	"	"
20	Iovescu M. Ioan	"	"
21	Isăcescu M. Constantin	"	"
22	Jica A. Victor	"	"
23	Lerescu I. Romeo	"	"
24	Manta I. Octavian	"	"
25	Marinescu N. Constantin	repetent	
26	Mavrodin A. Vasile	promovat	
27	Mihalcea I. Aurelian	"	
28	Muche C. Filimon	"	
29	Nedelcu I. Ion	"	
30	Neicof F. Mircea	corigent	promovat
31	Nichifor M. Jean	promovat	
32	Nicolau Gr. Constantin	"	
33	Novac T. Tănase	"	
34	Pandrea B. Romulus	corigent	promovat
35	Papadavid N. Mircea	promovat	
36	Paraschivescu N. Eracle	corigent	promovat
37	Petre N. Iosif	repetent	
38	Pomerantz I. Carol	promovat	
39	Popescu D. Octavian	"	
40	Popescu O. Mircea	"	
41	Pordon B. Ion	corigent	promovat

Voi uita şi de viaţa mea şi de lacrămile soţiei mele şi de copiii mei, ca să fiu folositor patriei.

H. PESTALOZZI

No. curent	Numele și pronumele elevilor	Situația la finele anului	Situația după examenul de corigență
42	Raicopol D. Dumitru	promovat	
43	Raiu Z. Vasile	"	
44	Roșculeț A. Gheorghe	"	
45	Săndulescu V. Valentin	retras	
46	Seceleanu I. Vasile	promovat	
47	Semo A. Iacob	"	
48	Stamatiade D. Dumitru	"	
49	Stănescu G. Nicolae	"	
50	Stere M. Anastase	"	
51	Tămâianu S. Dumitru	corigent	promovat
52	Tihan G. Cadrilater	promovat	
53	Zăgoicea N. Nicolae	"	

— Să sădim în inimile tinerimii sentimentul datoriei către Țară și mai întâi de toate iubirea de patrie.

— Nu uitați că mai mult decât orice caracterele hotărăsc soarta popoarelor și numai forța morală le poate apăra de înfingere și nimicire.

CAROL I, regele României

MIŞCAREA ŞCOLARĂ DIN ANUL 1931–1932

Clasele	Inscrişi	Retraşi	Elevi cari au urmat regulat până la sfârşitul anului	Promovaţi	Corigenţi	Repetenţi	Amânaţi în Septembrie	Rezultatul examenului de corigenţă	
								Prom.	Rep.
I A	58	3	55	46	8	1	—	7	1
I B	58	9	49	32	15	2	—	12	3
II A	49	2	47	29	14	4	—	11	3
II B	47	1	46	25	13	8	—	10	3
III A	46	6	40	21	17	2	—	15	2
III B	40	5	35	20	7	8	—	7	—
IV A	40	4	36	17	15	4	—	14	1
IV B	38	6	32	15	12	5	—	7	5
V	52	1	51	25	25	1	—	19	6
VI	44	2	42	24	15	3	—	13	2
VII	53	1	52	34	16	2	—	16	—
Total	525	40	485	288	157	40		131	26

Procentul promovaţilor şi repetenţilor dintre elevi cari au urmat regulat cursurile

1) *Cursul inferior (clasele I-IV)*

Promovaţi 84,72 o|o
Repetenţi 15,28 o|o

2) *Cursul superior*

Promovaţi 90,21 o|o
Repetenţi 9,79 o|o

3) *Intreaga şcoală*

Promovaţi 86,40 o|o
Repetenţi 12,60 o|o

PREMIANȚII
din anul școlar 1931—1932

Clasa I A

Steinbach Marc	Premiul	I	Media	8.71
Andreescu Corneliu	„	I	„	8.71
Constantinescu Valeriu	„	II	„	8.43
Dumitrescu Ion	„	III	„	8.29
Darie Ion	Menț.	onorifică	Media	8.14
Stamatiade Paul	„	„	„	8.14
Abagiu Constantin	„	„	„	8.14
Ciovică Pompiliu	„	„	„	8.—
Sălceanu Ion	„	„	„	8.—
Critico Ion	„	„	„	8.—
Roșca Dumitru	„	„	„	7.71

Clasa I B

Zahiu Eugeniu	Premiul	I	Media	9,29
Stețcu Nicolae	„	II	„	9.—
Anton Ștefan	„	III	„	8.42
Borcea Victor	Menț.	onorifică	Media	8.29
Carp Mircea	„	„	„	8.—
Gheorghiu Virgil	„	„	„	7.86
Sădeanu Emilian	„	„	„	7.86
Rudencu Valentin	„	„	„	7.86
Perițovici Vili	„	„	„	7.57

Clasa II A

Berberianu Alexandru	Premiul	I	Media	9.—
Titorian Radu	„	II	„	8.50
Caloenescu Corneliu	„	III	„	8.25

Politeța este pentru spirit, ceeace este frumusețea pentru obraz: o icoană a bunătății de spirit. VOLTAIRE

Manierele bune sunt scrisori de recomandație.
LUBBOCK

Politeța este un amestec de discreție, de omenie, de bunăvoință și de atenție, însoțite de o voioșie în tot ce zicem sau facem.
SAINT-EVREMOND

Bârzan Dorin	Menț. onorifică		Media	8.12
Pană Ion	"	"	"	8.12
Petrescu Alin	"	"	"	8.12
Gustav Ștefan	"	"	"	8.—
Jugureanu Constantin	"	"	"	7.88
Bică Ștefan	"	"	"	7.75
Ghia Raul	"	"	"	7.75
Eftimie Constantin	"	"	"	7.50
Ionescu Teodor	"	"	"	7.50

Clasa II B

Georgescu Gheorghe	Premiul	I	Media	8.75
Navon Costinel	"	I	"	8.75
Duma Gheorghe	"	II	"	8.38
Stiubei Alexandru	"	III	"	8.—
Giacomato Foti	Menț. onorifică		Media	7.75
Ionescu Alexandru	"	"	"	7.62
Șarf Heinrich	"	"	"	7.62
Tocitu Constantin	"	"	"	7.62
Damadian Hacic	"	"	"	7.62
Petru Dumitru	"	"	"	7.50

Clasa III A

Beloiu Mihai	Premiu	I	Media	8.40
Gereanu Dan	"	II	"	8.—
Berchină Vladimir	"	III	"	7.70
Călin Ernest	Menț. onorifică		Media	7.60
Ionescu Mihail	"	"	"	7.60

Clasa III B

Bivolaru Petre	Premiu	I	Media	9.40
Mitru Nicolae	"	II	"	8.70
Adelstein Maier	"	III	"	8.30

Ferește-te de a fi nehotărit. In toate întreprinderile tale, conformează-te cu ceeace e drept; în toate gândirile tale, oprește-te la ceeace ai conceput cu limpezime. MARCU AURELIU

Le trop grand empressement qu'on a de s'acquitter d'une obligation est une espèce d'ingratitude. LA ROCHEFOUCAULD

Ene Alexandru	Menţ. onorifică		Media	8.20
Ionescu Paul	,,	,,	,,	8.10
Gheorghiu Claudiu	,,	,,	,,	7.90

Clasa IV A

Stăncescu Dumitru	Premiul	I	Media	8.56
Ionescu Valeriu	,,	II	,,	8.—
Jipa Ion	,,	III	,,	8.—
Popescu Ion	Menţ. onorifică		Media	7.88
Lepădatu Mircea	,,	,,	,,	7.78
Funogea Ion	,,	,,	,,	7.67
Iliescu Victor	,,	,,	,,	7.67
Bădescu Costin	,,	,,	,,	7.56

Clasa IV B

Pambuccian Kirkor	Premiul	I	Media	8.—
Zacca Constantin	,,	II	,,	7.88

Clasa V

Bădică Ion	Premiul	I	Media	8.30
Manura Spiridon	,,	II	,,	7.90

Clasa VI

Comino Nicolae	Premiul	I	Media	9.08
Goruneanu Mircea	,,	II	,,	8.83
Şapira Sami	,,	III	,,	8.45
Beiu Sorin	Menţ. onorifică		Media	8.42
Stoianovici Ştefan	,,	,,	,,	8.25
Atanasiu Nicolae	,,	,,	,,	8.—
Ionescu Mircea	,,	,,	,,	7.92

Clasa VII

Ciomu Nicolae	Premiul	I	Media	9.—
Ionescu Gheorghe	,,	II	,,	8.15
Papadavid Mircea	,,	III	,,	8.08

Nu cu palavre, nici cu meşteşuguri sau făţărnicii să te arăţi om mare, că toate se vădesc şi rămâi de necinste.

IORDACHE GOLESCU

Nedelcu Ion	Menț. onorifică	Media	7.77
Raicopol Dumitru	"	"	" 7.62
Frangopol Ion	"	"	" 7.53

La concursurile soc. «Tinerimea Română»:

Goruneanu Mircea, cl. VI, premiul II
Ionescu Valeriu, cl. IV " III

La concursul «Fidac» pentru pace:

Ciomu Nicolae, cl. VII premiul III

MENȚIUNI LA DESEMN

Clasa I A

Bălțățeanu D. Ioan f. b.
Băltaru I. Eugeniu excpț.

Clasa I B

Pena I. Ioan f. b.
Rudencu Valentin f. b.

Clasa II A

Weissblüth M. Gheorghe f. b.

Clasa II B

Damadian A. Hacic f. b.
Augustidis I. Lisias f. b.

Clasa III A

Belciuganu D. Vasile f. b.
Călinescu D. Nicolae f. b.
Ceaciu Gh. Nicolae f. b.

Clasa IV A

Micu Nicolae f. b.
Israel Anghel f. b.

La flatterie est une fausse monnaie qui n'a de cours que par notre vanité.

LA ROCHEFOUCAULD

Clasa V

Nicolau Ovidiu	f. b.

Clasa VI

Beiu Sorin	f. b.
Bucurescu Polimen	f. b.

Clasa VII

Florescu I. Const.	f. b.
Caracostea N. Nicolae	f. b.
Muche Filimon	f. b.
Novac Tănase	f. b.

Când cauţi adevărul, se poate să învingi toate câte ţi se pun în cale; dar când l-ai găsit, nimeni nu te mai poate învinge pe tine.
EPICTET

La parfaite valeur est de faire sans témoins ce qu'on serait capable de faire devant tout le monde. LA ROCHEFOUCAULD

Situația elevilor particulari

pe anul 1931—1932

Sesiunea Ianuarie—Mai

No. curent	Numele și pronumele elevilor	Situația la ex. final	Situația în Sept.
	Clasa I-a		
1	Ionică F. Ion	corigent	promovat
2	Savu M. Moise	"	"
3	Vasilescu M. Mihail	promovat	
4	Beiazjian G. Eduard	corigent	"
5	Camara C. Gheorghe	retras	
6	Căciulă V. Constantin	corigent	"
7	Chirănescu M. Radu	repetent	
8	Diaconu V. Eugeniu	promovat	
9	Dimitrof C. Boris	corigent	"
10	Din. C. Nicolae	retras	
11	Hagistoean C. Alexandru	repetent	
12	Moroianu O. Traian	promovat	
13	Pavlidi C. Nicolae	"	
14	Piplea C. Dumitru	retras	
15	Samargidis A. Nicolae	repetent	
16	Sprâncenatu I. Const.	corigent	promovat
17	Șovăilă St. Tudor	repetent	
	Clasa II-a		
1	Arsenescu C. Vintilă	promovat	
2	Băianu I. Constantin	promovat	
3	Brănescu N. Ion	repetent	
4	Cărtuță G. Petre	retras	
5	Gherasim C. Ioan	corigent	promovat

Nu pune nimic mai presus de adevăr; căci și amiciția are patimile și tulburările ei, care umbresc dreptatea. EPICTET

No. curent	Numele și pronumele elevilor	Situația la ex. final	Situația în Sept.
6	Iancu I. Alexandru	corigent	repetent
7	Isac I. Ion	neprezen.	
8	Lerescu I. Ion	repetent	
9	Nicolau N. Aurelian	"	
10	Rădulescu I. Procopie	retras	
11	Văideanu Gh. Ioan	corigent	promovat
	Clasa III-a		
1	Anghelescu N. Nicolae	corigent	promovat
2	Baronvartian C. Masis	promovat	
3	Cotan M. Ioan	retras	
4	Cristea G. Anton	repetent	
5	Polipciuc P. Rostislav	promovat	
6	Popa Ș. Ștefan	corigent	repetent
7	Ruse S. Marin	repetent	
	Clasa IV		
1	Bărbulescu Elena	promovat	
2	Begligiu A. Marin	corigent	promovat
3	Botel S. Alexandru	promovat	
4	Băgăceanu V. Petre	corigent	promovat
5	Dulgheroiu D. Nicolae	retras	
6	Israelovici M. Iacob	corigent	"
7	Limberi P. Gheorghe	"	"
8	Matache G. Ion	"	repetent
9	Negulescu S. Ion	repetent	
10	Poenaru C. Constantin	retras	
11	Pangrati C. Roland	repetent	
12	Stambolgiu N. Nicolae	promovat	
13	Vâlcu A. Ilarie	corigent	"
14	Vineș V. Mihai	neprez.	
16	Vizireanu C. Ion	repetent	
16	Vuță D. Nicolae	corigent	promovat

Mo. curent	Numele și pronumele elevilor	Situația la ex. final	Situația în Sept.
	Clasa V-a		
1	Baby L. Vasile	retras	
2	Bădescu M. Ion	repetent	
2	Bercu A. Lazăr	retras	
4	Cioflec I. Constantin	corigent	promovat
5	Gafencu L. Virgil	retras	
6	Gumuchdjian A. Berdji	corigent	"
7	Marinescu N. Nicolae	repetent	
8	Niculescu A. Andrei	corigent	"
9	Ogeacof D. Vladimir	"	"
10	Păsculeanu D. Gheorghe	"	"
11	Perianu S. Vasile	retras	
12	Popovici S. Petre	corigent	"
13	Petrescu S. Gheorghe	retras	
14	Smeu A. Gheorghe	corigent	"
15	Stanciu M. Marin	promovat	
16	Teodorescu P. Paul	retras	
17	Zamfir I. Gheorghe	repetent	
	Clasa VI-a		
1	Avram S. Gheorghe	promovat	
2	Baltag D. Octavian	retras	
3	Burlacu Gh. Constantin	corigent	promovat
4	Caracostea D. Cristu	repetent	
5	Dumitrescu N. Marin	promovat	
6	Economu C. Vladimir	repetent	
7	Erganian M. Eliza	repetentă	
8	Ioniță P. Ion	repetent	
9	Melinte P. Emilia	corigentă	"
10	Moscu L. Manole	promovat	
11	Niculescu I. Ioan	retras	
12	Țârlea T. Anastase	"	
13	Țeposu A. Aurel	repetent	

No. curent	Numele și pronumele elevilor	Situația la finele anului	Situația după examenul de corigență
	Clasa VII-a		
1	Baltag D. Oscar	retras	
2	Costache D. Petre	corigent	promovat
3	Gongopol S. Gheorghe	repetent	
4	Papacostea A. Constantin	corigent	„
5	Săndulescu V. Valentin	promovat	
6	Simionică D. Gheorghe	repetent	
7	Stambulski M. Iosif	promovat	
8	Vlădoianu S. Ștefan	corigent	„
9	Vodislav C. Constanța	promov.	
	Sesiunea Iunie — Septembrie 1932		
	Clasa II-a		
1	Ilievici E. Toma	retras	
2	Vasilescu M. Mihail	repetent	
	Clasa III-a		
1	Cocleț I. Vasile	promovat	
2	Kalfayan A. Grigore	„	
	Clasa IV-a		
1	Micu I. Traian	„	
2	Mitru I. Nicolae	„	
	Clasa V-a		
1	Leonte M. Tudor	retras	
	Clasa VI-a		
1	Boeru G. Remus	promovat	
2	Hananel D. Salvator	„	
	Clasa VII-a		
1	Moscu L. Manole	„	

TABLOU
de candidații reușiți la examenul de admitere în clasa V-a

No. curent	Numele și pronumele elevului	Media
	Sesiunea Ianuarie 1932	
1	Perianu S. Vasile	8.50
	Sesiunea Iunie 1932	
1	Micșa E. Octavian	6.75
2	Voinescu A. Mircea	6.70
3	Stanciu V. Ion	6.60
4	Vasile H. Lefter	6.30
5	Nicolae I. Marin	6.05
6	Popovici S. Dumitru	6.05
7	Udrea T. Nicolae	6.05
	Sesiunea Septembrie 1932	
1	Stoica I. Ion	7.20
2	Raicopol D. Mircea	6.50
3	Sprâncenatu I. Gheorghe	6.40
4	Dumitru C. Nicolae	6.05
5	Ghia I. Horia	6.05
6	Funducas I. Gheorghe	6.05
7	Jarnea Ion	6.05
8	Mitru I. Nicolae	6.05
9	Pălășescu T. Anastase	6.05
10	Vlădescu T. Alexandru	6.06
11	Begligiu Marin	6.—
12	Duma E. Stavru	6.—
13	Florea M. Emanoil	6.—
14	Israel S. Anghel	6.—
15	Dumitrescu G. Aurel	6.—

Lista bacalaureaților din sesiunea Iunie 1932

No. curent	Numele și pronumele elevilor	Locul și data nașterii			Ziua	Anul
		Comuna	Județul	Luna		
1	Bogdan A. Tudorel	București	Ilfov	August	4	1915
2	Boia O. Aurel	Alacap	Constanța	Noembrie	9	1913
3	Boncotă I. Gheorghe	Cazil Murat	"	Februarie	15	1915
4	Brânză S. Ștefan	Caramurat	"	"	18	1913
5	Caracostea D. Nicolae	Gherengic	"	Septembrie	6	1911
6	Ciomu C. Nicolae	Constanța	"	Octombrie	3	1914
7	Cristescu I. Mircea	"	"	Ianuarie	2	1915
8	Datcu S. Ștefan	Mihai I	"	August	13	1913
9	Eftimiadis G. Eftimie	Constanța	"	Iulie	4	1911
10	Frangopol C. Jean	Balcic	Caliacra	August	13	1913
11	Iovescu M. Ioan	Spineni	Olt	August	6	1912
12	Ionescu G. Gheorghe	Constanța	Constanța	Aprilie	18	1914
13	Isăcescu M. Constantin	Hârșova	"	Februarie	6	1915
14	Mavrodin A. Vasile	Brăila	Brăila	Ianuarie	27	1915
15	Mihalcea I. Aurelian	Galați	Covurlui	Februarie	20	1913

No. curent	Numele și pronumele elevului	Locul și data nașterii			Ziua	Anul
		Comuna	Județul	Luna		
16	Muche C. Filimon	Constanța	Constanța	Ianuarie	13	1914
17	Nedelcu I. Ion	Chiorcișm.	,,	,,	18	1913
18	Nichifor M. Jean	Constanța	,,	Februarie	16	1914
19	Nicolau Gr. Constantin	,,	,,	Noembrie	2	1913
20	Novac T. Tănase	,,	,,	August	3	1914
21	Papadavid N. Mircea	Cernavoda	,,	Ianuarie	12	1914
22	Pomeranț I. Carol	Constanța	,,	Octombrie	17	1914
23	Popescu D. Octavian	Murfatlar	,,	Martie	20	1913
24	Popescu O. Mircea	Constanța	,,	Iulie	31	1913
25	Raicopol D. Dimitrie	Medgidia	,,	Februarie	20	1914
26	Raiu Z. Vasile	Ciocănești	Ialomița	Mai	1	1915
27	Roșculeț A. Gheorghe	Cartal	Constanța	Aprilie	23	1911
28	Seceleanu I. Vasile	Alacap	,,	Ianuarie	1	1913
29	Semo A. Iacob	Silistra	Durostor	Mai	22	1913
30	Stamatiade G. Dumitru	Constanța	Constanța	Iunie	29	1914
31	Stănescu G. Nicolae	,,	,,	Aprilie	19	1914
32	Stere M. Alexandru	,,	,,	Noembrie	9	1914

Lista bacalaureaţilor din sesiunea Septembrie 1932

No. curent	Numele şi pronumele elevilor	Locul şi data naşterii			Ziua	Anul
		Comuna	Judeţul	Luna		
1	Bogdan D. Gheorghe	Pantelimon	Constanţa	August	22	1912
2	Cojocaru D. Nicolae	Cartal	"	"	15	1913
3	Costache D. Petre*)	Constanţa	"	Ianuarie	24	1913
4	Săndulescu V. Valentin*)	Nicoreşti	Tecuci	Mai	24	1913
5	Stambulschi M. Iosif*)	Odesa	Rusia	Mai	—	1912
6	Vlădoianu S. Stefan*)	Constanţa	Constanţa	Septembrie	25	1911
7	Vodislav C. Constanţa*)	"	"	Martie	28	1900
8	Cossini I. Vintilă	"	"	Noembrie	21	1913
9	Dollischek I. Iosif	Moreni	Prahova	"	12	1912
10	Donea D. Dumitru	Huşi	Fălciu	Iulie	16	1912
11	Duce I. Elefterie	Magarova	Macedonia	Decembrie	5	1912
12	Filimon A. Corneliu	Bucureşti	Ilfov	Martie	10	1911
13	Iliescu I. Paul	Constanţa	Constanţa	Februarie	5	1913

*) Particulari

No. curent	Numele și pronumele elevilor	Locul și data nașterii			Ziua	Anul
		Comuna	Județul	Luna		
14	Manta I. Octavian	Bordei	Brăila	Martie	13	1914
15	Neicof F. Mircea	Constanța	Constanța	Ianuarie	9	1914
16	Paraschivescu N. Eracle	"	"	"	26	1914
17	Pordon B. Ion	"	"	Noembrie	27	1912
17	Tihan G. Quadrilater	"	"	Iunie	17	1913
19	Șabanof A. Gheorghe	Cogealac	"	Iulie	22	1910
20	Zăgoicea N. Nicolae	București	Ilfov	Martie	3	1915

BIBLIOTECA

I **Biblioteca generală coprinde 2942 volume, repartizate astfel :**

A.	Publicațiile Academiei Române :	579
B.	Istorie, geografie, arheologie	567
C.	Literatura română (originale și trad.)	587
D.	Literatura franceză, germană, latină, italiană, etc.	454
E.	Filosofie, pedagogie, sociologie, drept, etc.	546
F.	Șt. naturale, matematici, fizico-chimice	209
		2942

II **Biblioteca «Colonel Ionescu-Dobrogianu»**: 435 volume.

III **Biblioteca Soc. «I. L. Caragiale»:**

760	volume	românești
240	,,	străine
1000		

IV **Bibliotecile de clasă:**

clasa	I A	173	vol.
,,	I B	277	,,
,,	II A	222	,,
,,	II B	209	,,
,,	III A	262	,,
,,	III B	219	,,
,,	IV A	135	,,
,,	IV B	153	,,
,,	V	174	,,
		1824	

Bibliotecar, *Prof. P. Caragea*

Extras din contul de gestiune pe anul 1928

Sume incasate efectiv		Sume cheltuite efectiv	
1. Venitul fondurilor mobile	73223	1. Plata pers. did. adm. și de serv. dela Minister	2209985,45
2. Taxe frecvență, elevi clasele bugetare	1730786,80	2. Plata pers. adm., medical clasele bugetare	138000
3. Cotizații membrilor adunării generale	300000	3. Intreținerea imobilului, mobilierului și procurarea mobilierului necesar	646006
4. Subvenție cu anumită destinație dela Minist. Instr.	51000	4, Luminat și încălzit	147027
5. Subvenții dela autoritățile locale cu anumită destin.	38000	5. Cheltueli de cancelarie, imprimate, registre etc.	38822,50
6. Subvenție dela Minister pentru plata pers. didactic	2216212,45	6. Asigurarea imobilului și mobilierului	12758
7. Subvenție dela Minister pentru elevii bursieri	180000	7. Material didactic, instrumente, aparate laborator	95225
8. Taxe frecv. și înscriere elevi particulari	377216	8. Căutarea sănătății elev. săraci; trim. în col. școlare	70426
9. Beneficii din serbări și șezători	6202,25	9. Excursiuni școlare	1800

10. Donații dela particulari cu anumită destinație	38400
11. Donații, taxe, subvenții dela Minis. și alte autor. p. noul local al liceului	3353744,20
12. Venituri extraordinare și neprevăzute	46950
13. Acont necesar p. plata anuarului pe 1925|6|7	35000
Total	8446734,70

Defalcarea soldului:

Construcție	546.078,40
Pentru plata comis. elevi part.	47.330
Pentru anuar 1927|28	15.000
Clasele extrabugetare	349.127
Taxe incasate anticipat	751.419.55
Total	1.708.954.95

Sold la 31 Decem. 1928

Clasele bugetare	1.359.827.95
„ extrabugetare	349.127
Total	1.708.954.95

10. Ajutorarea elevilor săraci, haine și cărți	30000
11. Procurarea de cărți și reviste p. bibliotecă	14461
12. Impărț. de premii elevilor	14800
13. Plata elevilor bursieri	180000
14. „ comisiei ex. elevi particulari	274840
16. Cheltueli din donații cu anumită destinație	54984
17. Chelt. din don. dela Min.	51022
18. Pentru constr. noului local și proc. de mobilier	2807665,80
19. Plăți comisiei ex. pentru admitere cl. I și V	52898
20. Chelt. extraord. și neprev.	37414
21. Tip. anuarului pe 1925|6|7	21210
22. Completarea plății orelor supl. bugetare	187562
	7086906,75
Sold la 31 Decembrie 1928	1359827,95
	8445734,70

Extras din contul de gestiune pe anul 1929

Sume incasate efectiv		Sume cheltuite efectiv	
1. Venitul fondurilor mobile depuse	47684	1. Plata pers. did. adm. serv., fond Minister	2603981
2. Taxe frecvent. elevi cl. bugetare	1088422.55	2. Plata pers. adm. medic etc. dela comitet	169481
3. Cotizații membrii adunării generale	87800	3. Intreținere local, repar., mobilier	161879
4. Subvenții cu anumită destinație dela Minister	35000	4. Cheltueli de cancelarie, registre, imprimate	35495
5. Subvenții cu anumită destin. dela aut. locale	30000	5. Luminat și încălzit	233889
6. Dela Minister p. plata pers. did. adm. cl. bug.	2607610	6. Asigurarea localului nou și vechiu	42628
7. Dela Minister p. plata burselor	180000	7. Material didactic, instr., laborator	110088
8. Taxe înscriere, frecv., examene elevi particulari	222018	8. Tipărire anuar 1927/28	12545
9. Beneficii dela serbări, șezători	10077	9. Colonii școlare	62268
		10. Excursii școlare	3466
		11. Ajutor elevi săraci, cărți, haine	24680

10. Donațiuni particulare cu anumită destinație	48040
11. Donațiuni taxe, subvenții p. construcția localului	3.129.025,40
12. Taxe elevi înscriși la ex. admitere clasa I și V	38000
13. Venituri extraordinare, neprevăzute	5951
14. Taxe pentru anuar	9200
15. Taxe frecvență elevi cl. extrabugetare	2330235
Total lei	9869062,95

Descompunerea soldului

Taxe de frecv, cu anticip.	66.000
„ pentru enuar	9.200
Fond p. constr. localului nou	2.549.546
Taxe p. part. cu anticip.	9.372
„ clase extrabugetare	404.921
Fond rezervă	61.124
Total	3.100.213

12. Cărți bibliotecă	19943
13. Premii elevi	12776
14. Burse elevi	180000
15. Plata lecțiunilor de îndrum. și comis. ex. part.	212646
16. Completarea plății orelor supl. bugetare	188407
17. Cheltueli din donații cu anumită destinație	48040
18. Cheltueli din subvenții cu anumită destinație	65000
19. Pentru constr. localului nou, mobilier	579429
20. Plata comisiei ex. admitere cl. 1 și V	37739
21. Extraordinare și neprev.	39155
22. Plata pers. didactic cl. extrabugetare	1603075
23. P. pers. ad-tiv cl. ex-bug.	322240
Total lei	6768850
Sold	3100212,95
Total	9869062.95

Extras din contul de gestiune pe anul 1930

Sume incasate efectiv	
1. Fond rezervă	61124
2. Venitul fondurilor mobile	41204
3. Taxă de frecvenţă cl. bugetare	1000850
4. Cotizaţii membrii adunării	102725
5. Taxe pentru anuar	19250
6. Burse pentru elevi dela minister	108000
7. Dela minister p. pers. did. cl. bugetare	3078639
8. „ „ p. cheltueli de materiale	5000
9. „ „ p. încălzit	20000
10. Dela autorităţi, cu anume destinaţie	30000
11. Donaţii particulare	23700
12. Beneficii din serbări	5480
13. Taxe din stricăciuni	1930
14. Taxe elevi examen de admitere	25400
15. „ „ particulari	285293
16. „ pentru construcţie noul local	3146471
17. Subvenţii pentru noul local	775447
18. Casa şcoalelor p. cărţi elevi săraci	2000
19. Soc. elevilor «Sprijinul»	32313
20. Soc. «I. L. Carageale»	14291

Snme cheltuite efectiv	
1. Din fondul de rezervă conf. art. 33 din reg.	61124
2. Plata pers. did. şi adm. cl. bugetare fond Minister	3078639
3. Idem dela comitet, pers. admin.	203840
4. Imbunătăţiri, reparaţii, întreţ. localului	89423
5. Cheltueli cancelarie	59428
6. Imprimare anuar	14555
7. Luminat încălzit dela comitet	89423
8. Idem dela minister	20196
9. Material didactic, laborator	94974
10. Asigurare	64300
11. Colonii de vară	65484
12. Excursii şcolare	16180
13. Ajutoare elevi săraci	29987
14. Ajutoare cu cărţi dela Casa Şcoalelor	2000
15. Biblioteci de clasă şi generală	64116
16. Premii la finele anului	18518
17. Plata burselor	108000
18. Cheltueli din subv. cu anumită dest.	10000

21. Taxe frecvență elevi cl. extrabugetare	1194431
22. Extraordinare și neprevăzute	13300
Total	9986848

19. Cheltueli din donații dela particulari	23700
20. Plata pentru examenele particulare	257143
21. Plata pentru examenele de admitere	25400
22. Complectarea ore suplimentare buget.	209324
23. Cheltueli constr. noului local	2611619
24. Restituiri de taxe	8525
25. Extraordinare și neprevăzute	9504
26. Ajutor Soc. „Sprijinul"	21955
27. Cheltueli Soc. «I. L. Caragiale», bibl.	12538
28. Plata corp. didactic cl. extrabugetare	876810
2.9 Idem pers. administrativ	163840
Total	8311098
Sold	1.675.750

Descompunerea soldului

Report pe 1931 dela cl. extrabugetare lei	167081
„ „ „ „ construcție „	1310299
„ „ „ „ Soc. «Sprijinul» „	10358
„ „ „ „ „ «I. L. Caragiale» „	1753
„ „ „ „ particulari „	28150
„ „ „ „ fond rezervă „	52703
Total lei	1570344
Excedent „	105406
	1675750

Inzestrarea școalei

1. *Material didactic pentru istorie și antichități:* Tablouri: 86. Hărți istorice: 28.

2. *Pentru învăț. limbii germane*: Tablouri intuitive: 15.

3. *Pentru geografie*: Hărți: 48. Tablouri: 24. Globuri pământești: 2. Barometru, busolă.

4. *Cabinetul medical*: Tablouri intuitive: 16. Un cântar. Aparat de măsurat talia. Un fenendoscop, 1 dinamometru, 1 răsturnător de pleoape, 1 apăsător de limbă, 1 diapazon, 1 stelaj, 1 casoleta, 2 mensuri gradate, 1 pensă de disecție, 1 sondă canelată, 1 lampă cu alcool, 1 ciocan de reflexe, 1 panglică metru, 1 pereche foarfece, 1 pensă hemostatică, 1 pensă lungă, 1 vaccinostil, 1 tăviță renală de fier smălțuit, 1 lighean de fier smălțuit, 1 albuminometru Esbach, 1 seringă de 20 cmc, idem 1 de 5 cmc, 2 ace, 1 spirometru, 1 eprudetă, 10 sticle. Mobilier necesar (birou, scaune, dulap, canapea).

Cabinetul medical organizat și condus de d-l *Dr. Gh. Vasilescu*, medicul școalei.

5. **Cabinetul de științe naturale** coprinde o sală pentru ținerea cursurilor cu tot mobilierul necesar și o sală pentru colecții și laborator. Se dispune de:

a) 1 aparat de proecție «Epidiascop Janus»; 1 proector cinematografic fix cu o serie de filme.

b) O serie de tablouri murale de zoologie, botanică și anatomie.

c) Un însemnat număr de borcane de sticlărie pentru colecția pieselor locale.

d) O serie de 8 tablouri de anatomie omenească, precum și o colecție de piese demonstrative pentru geologie, toate lucrate de d.l O. Mironescu, profesor de șt. naturale.

e) O colecţie de piese de zoologie, botanică şi anatomie uscate sau în licid, procurate dela casa Hönicke din Bucureşti.

f) O serie de minerale donate de *Adam I. Radu*, fost elev al liceului.

g) O colecţie de eşantioane de mineralogie, geologie, de insecte, un ierbar, seminţe medicinale şi o serie de preparate de piese anatomice omeneşti: donaţia fostului elev al liceului, *Florea Gh. Coriolan, stud. în medicină.*

h) O colecţie de peşti din apele noastre donată de d-l *Ioanovici*, şeful pescăriilor statului din Constanţa, şi montată de d-l prof. O. Mironescu.

i) Diferite piese donate de elevii şcoalei.

j) Un mic atelier pentru montarea pieselor de laborator.

In prezent muzeul de şt. naturale, organizat de d-l *O. Mironescu*, poate face faţă aproape tuturor cerinţelor cursului.

NOTA.—Maximele tipărite în pag. de mai sus, în primul rând în vederea elevilor cărora li se distribue anuarele, au fost reproduse din: *Les Maximes* de *La Rochefoucauld.* Manualul lui *Epictet*, trad. de C. Fedeleş. *Marcu Aureliu Antonin*, Cugetări asupra vieţii, ed. I. V. Socec. Cugetări şi maxime pentru viaţă, culese de Arhimand. *Nifon Criveanu*, 1931, Tip. m-rei Cozia, Râmnicul Vâlcea. *B. Marian*, Dicţionar de citate româneşti. Almanach *Payot*, pe anii 1928 şi 1929. *A. Popovici*, Naţionalism sau democraţie.

TABLA DE MATERII

I. Anul şcolar 1930-1931

Pag.

1. Inchinare Eroilor neamului . . . 3
2. Unitatea naţională şi făuritorii ei . . 6
3. Repartiţia orelor 14
4. Comitetul şcolar al liceului şi comisia tehnică 19
5. Comitetul asociaţiei comercianţilor de cereale 20
6. Noul local. Lucrări executate în 1930 şi 1931 21
7. Cronica anului şcolar 24
8. Donaţii şi subvenţii 26
9. Darea de seamă asupra activităţii soc. «I. L. Caragiale» şi «Sprijinul» 27-31
10. Situaţia elevilor publici 32-51
11. Mişcarea şcolară 52
12. Elevii premianţi 53
13. Situaţia elevilor particulari 56
14. Candidaţii reuşiţi la ex. de admitere in cl. IV 62
15. Lista bacalaureaţilor din anul 1931 . . 64

II. Anul şcolar 1931-1932

1. In memoriam 69
2. Repartiţia orelor 73
3. Comitetul şcolar 78
4. Cronica anului şcolar 79
5. Donaţii şi subvenţii , ... 83
6. Colecţiile de ştiinţe fizico-chimice de prof. *N. T. Negulescu* 84
7. Sarcofagul roman şi simbolurile justiţiei penale de prof. *Carol Blum* 92
8. Donaţiunea Colonel Ionescu-Dobrogianu . 124
9. Darea de seamă asupra activităţii soc. «I. L. Caragiale» şi «Sprijinul» 126
10. Situaţia elevilor publici 132-151
11. Mişcarea şcolară 152
12. Premianţii 153
13. Situaţia elevilor particulari 158
14. Elevii reuşiţi la ex. de admitere in cl. V . 162
15. Lista bacalaureaţilor din 1932 . . . 163
16. Biblioteca şcoalei 167
17. Extrase din cont. de gestiune pe 1928-29-30 168
18. Inzestrarea şcoalei 174

NOTA.—Pag. nesemnate din anuar sunt de directorul liceului.